

Forslag

til

Lov om udlevering af ledningsoplysninger gennem Ledningsejerregistret
(LER-loven)

Kapitel 1

Lovens anvendelsesområde og definitioner

§ 1. Loven gælder for ejere af ledninger nedgravet i jord og for ejere af ledninger nedgravet i eller anbragt på havbunden på det danske søterritorium eller kontinentalsokkel, jf. dog stk. 2-5 samt § 2, hvis ledningen

- 1) indgår i et forsyningsnet,
- 2) er en stikledning, som ejes af et forsyningssselskab,
- 3) ligger helt eller delvis i offentlige vejarealer eller private fællesveje og ejes af en offentlig myndighed,
- 4) er en vejafvandringsledning, som ejes af en offentlig myndighed eller et forsyningssselskab,
- 5) leverer adgang til digital infrastruktur til brugere,
- 6) afleder spildevand til et vandløb, til en sø eller til et havområde, eller
- 7) er et føringsrør, der ejes af et forsyningssselskab eller en offentlig myndighed.

Stk. 2. Som ledninger i henhold til stk. 1 medregnes ikke drænledninger.

Stk. 3. Som ledninger i henhold til stk. 1 medregnes ikke ikkealmene vandforsyninger.

Stk. 4. Loven gælder ikke for en privatperson, der ejer en ledning omfattet af stk. 1.

Stk. 5. Klima-, energi- og forsyningsministeren kan fastsætte regler om, at brugerdrevne antenneanlæg omfattet af stk. 1, nr. 5, kan undtages fra lovens anvendelsesområde, hvis de opfylder nærmere fastsatte betingelser.

§ 2. Ledninger ejet af Forsvaret og ledninger beliggende på ejendomme, som Forsvaret har rådighed over, er ikke omfattet af loven, jf. dog stk. 2.

Stk. 2. Klima-, energi- og forsyningsministeren kan efter forhandling med forsvarsministeren fastsætte særlige regler for ledninger ejet af Forsvaret og for registrering af de i § 4 nævnte oplysninger for ledninger og ejendomme, som Forsvarsministeriet har rådighed over. Ministeren kan endvidere fastsætte særlige regler for stikledninger, som fører til ejendomme, som Forsvaret ejer eller har rådighed over, når der knytter sig offentlige beskyttelseshensyn til ledningen.

Stk. 3. Klima-, energi- og forsyningsministeren kan efter forhandling med vedkommende minister fastsætte regler for registrering af de i § 4, stk. 1, nævnte oplysninger for ledninger, som ministeriet har rådighed over, når der knytter sig offentlige beskyttelseshensyn til ledningen.

Stk. 4. Klima-, energi- og forsyningsministeren kan efter forhandling med kommuner og regioner fastsætte regler for registrering af de i § 4, stk. 1, nævnte oplysninger for ledninger, som de har rådighed over, når der knytter sig offentlige beskyttelseshensyn til ledningen.

§ 3. I denne lov forstås ved:

- 1) Bruger: En aftager, f.eks. en privatperson eller virksomhed, af en bestemt forsyning.
- 2) Digital infrastruktur: Privatejet infrastruktur, der leverer højhastighedsnet til elektronisk kommunikation til brugere.

- 3) Forsyningsnet: Ledningsnet, som har til formål at indvinde, behandle eller levere en forsyning til en ubestemt kreds af brugere eller aflede en forsyning fra en ubestemt kreds af brugere.
- 4) Forsyningsselskab: Et selskab, som ejer et forsyningsnet, der leverer en forsyning til eller aftager en forsyning fra brugere, eller ejer et indvindings-, transmissions- eller distributionsnet.
- 5) Føringsrør: Rør, hvori der kan føres en eller flere ledninger.
- 6) Graveaktør: Enhver, der forespørger om ledningsoplysninger.
- 7) Gravearbejde: Enhver form for fysisk arbejde, som kan beskadige ledninger med tilhørende anlæg nedgravet i jorden eller nedgravet i eller anbragt på havbunden, herunder eksempelvis gravning med maskiner, skydning af ledninger gennem jorden, boring af huller, grubning eller nedramning af rør, pæle, pløkker eller spyd.
- 8) Graveområde: Det område, hvori der påtænkes gravet.
- 9) Interesseområde: Et geografisk afgrænset område, som omfatter den pågældende ledningsejers ledninger, som er nedgravet i jord eller nedgravet i eller anbragt på havbunden.
- 10) Ledning: Kabler og rør nedgravet i jord eller nedgravet i eller anbragt på havbunden, som har til formål at transportere kommunikation, data, signaler eller energi af enhver art samt faste, flydende eller luftformige stoffer af enhver art. Til ledninger regnes de dele af ledningsanlæg, som er betydelige komponenter.
- 11) Ledningsejer: Den, der ejer en ledning omfattet af nr. 10.
- 12) Privatperson: En person, som i privat sammenhæng, dvs. ikke i arbejdsmæssig sammenhæng, ejer en ledning eller udfører et gravearbejde på egen grund.
- 13) Stikledning: Den sidste del af et forsyningsnet, som tilslutter en eller flere brugere til det pågældende net.
- 14) Vejafvandingsledning: En ledning, der leder vand væk fra et vejareal.

Kapitel 2

Registrering af ledningsejere i Ledningsejerregistret

§ 4. En ledningsejer, som er omfattet af § 1, har pligt til at indberette de i stk. 2 nævnte oplysninger til Ledningsejerregistret.

Stk. 2. Der skal til Ledningsejerregistret indberettes oplysninger om

- 1) ledningsejerens navn og eventuelt cvr-nummer,
- 2) ledningsejerens kontaktoplysninger, jf. stk. 6,
- 3) ledningsejerens interesseområde, jf. § 3, nr. 9, og
- 4) forsyningens art.

Stk. 3. Interesseområdet, jf. stk. 2, skal fastlægges, så det dækker over ledningsoplysningernes eventuelle unøjagtigheder i forhold til ledningens placering.

Stk. 4. Konstaterer ledningsejeren, at der er sket ændringer i ledningsejerens oplysninger, skal ledningsejer ajourføre oplysningerne.

Stk. 5. Enhver, der indberetter til Ledningsejerregistret, modtager en kvittering som dokumentation for, at der er foretaget en indberetning til registret.

Stk. 6. Ledningsejere skal indberette de i stk. 2 nævnte oplysninger via den digitale selvbetjeningsløsning, som Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet stiller til rådighed på Ledningsejerregistrets hjemmeside. Klima-, energi- og forsyningsministeren fastsætter nærmere regler om, hvilke kontaktoplysninger ledningsejere skal indberette.

§ 5. En ledningsejer eller ejer af infrastruktur, der ikke er omfattet af lovens anvendelsesområde, jf. § 1, kan frivilligt registrere oplysningerne i § 4, stk. 2, for

- 1) alle former for nedgravet infrastruktur,
- 2) anlæg til lokal afledning af regnvand (LAR-anlæg) og klimasikringsanlæg, som kan beskadiges ved gravearbejder i jorden, eller
- 3) komponenter over jorden, som kan hjælpe med at lokalisere ledningens placering i jorden, eller hvis komponenten kan beskadiges ved et gravearbejde i jorden.

Stk. 2. Oplysninger, der registreres efter stk. 1, skal indberettes og ajourføres i overensstemmelse med § 4, stk. 3 og 4.

Stk. 3. Registrerer en ledningsejer et interesseområde efter stk. 1, skal ledningsejeren eller ejeren af infrastrukturen, udlevere ledningsoplysninger eller oplysninger om infrastrukturen efter § 9, medmindre ledningsejeren eller ejeren af infrastrukturen er omfattet af undtagelsen i § 12.

Stk. 4. Klima-, energi- og forsyningsministeren kan fastsætte regler om, at ledningsejere eller ejere af infrastruktur kan udlevere oplysninger om andre ledninger, der ikke er omfattet af lovens anvendelsesområde. Ministeren fastsætter endvidere regler om, hvordan ledningsejeren skal udlevere ledningsoplysningerne.

Kapitel 3

Forespørgsel om ledningsoplysninger

§ 6. En graveaktør skal i Ledningsejerregistret forespørge om ledningsoplysninger i forbindelse med et gravearbejde, jf. dog stk. 2-6. En graveaktør kan forespørge om ledningsoplysninger til brug for ethvert andet lovligt formål. Klima-, energi- og forsyningsministeren kan fastsætte regler om ledningsoplysningernes anvendelse.

Stk. 2. En graveaktør, som graver på egen grund, skal ikke forespørge om ledningsoplysninger i Ledningsejerregistret, hvis

- 1) graveaktøren har kendskab til ledningernes placering på egen grund, eller
- 2) graveaktøren ikke skal grave dybere end 40 cm under terræn.

Stk. 3. Foretages gravearbejdet på en mark efter aftale med ejeren af marken, kan graveaktøren grave uden at forespørge om ledningsoplysninger, når graveaktøren har kendskab til ledningernes placering eller ikke graver dybere end 40 cm under terræn.

Stk. 4. Foretages gravearbejdet som led i udnyttelsen af en råstoftilladelse på et areal, der er udlagt til råstofefterforskning og råstofindvinding, skal graveaktøren kun forespørge om ledningsoplysninger ved første gravearbejde. Der skal forespørges for hele arealet, der er udlagt til formålet. Forespørgslen om ledningsoplysninger skal senest foretages, når et nyt område af det udlagte areal tages i brug til råstofindvinding.

Stk. 5. Ved gravearbejder på begravningspladser, der ejes af graveaktøren selv, skal der kun forespørges om ledningsoplysninger ved første gravearbejde. Der skal spørges for hele arealet, der er udlagt til begravningsplads. Forespørgslen skal senest foretages, når et nyt område af det udlagte areal tages i brug som begravningsplads.

Stk. 6. Klima-, energi- og forsyningsministeren kan efter forhandling med transportministeren fastsætte regler om forespørgselspligten i forbindelse med uopsætteligt reparationsarbejde.

§ 7. En graveaktør, som er omfattet af § 6, skal i Ledningsejerregistret forespørge om oplysninger om, hvilke ledninger der findes i hele graveområdet. Graveaktøren skal indhente de nødvendige ledningsoplysninger, inden gravearbejdet påbegyndes.

Stk. 2. Graveaktøren skal tilrettelægge og udføre gravearbejdet under hensyntagen til de modtagne ledningsoplysninger, og ledningsoplysningerne skal være tilgængelige på graveområdet, når der graves.

Stk. 3. Når Ledningsejerregistret har modtaget ledningsoplysninger fra ledningsejerne, jf. § 15, stk. 1, gøres disse tilgængelige for graveaktøren. Ledningsoplysningerne er kommet frem til graveaktøren, når de er tilgængelige i den digitale selvbetjeningsløsning, som Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet stiller til rådighed på Ledningsejerregistrets hjemmeside.

Stk. 4. Har ledningsejeren meddelt, at ledningen skal påvises efter § 10, stk. 1, må gravearbejdet ikke påbegyndes, før påvisningen har fundet sted.

Stk. 5. Klima-, energi- og forsyningsministeren kan fastsætte regler om, at ledningsoplysningerne skal være tilgængelige på graveområdet digitalt.

Stk. 6. Klima-, energi- og forsyningsministeren kan fastsætte regler om, hvor stort et område en forespørgsel om ledningsoplysninger kan omfatte, og hvor mange polygoner en forespørgsel kan bestå af.

§ 8. En graveaktør skal forud for forespørgslen om ledningsoplysninger identificere sig og give oplysninger om gravearbejdet, herunder om den påtænkte geografiske udstrækning og graveperiode. Graveaktøren skal forespørge via den digitale selvbetjeningsløsning, som Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet stiller til rådighed på Ledningsejerregistrets hjemmeside. Klima-, energi- og forsyningsministeren fastsætter nærmere regler herom.

Stk. 2. Enhver, der forespørger på Ledningsejerregistret, modtager kvittering for forespørgslen.

Kapitel 4

Udlevering af ledningsoplysninger gennem Ledningsejerregistret og påvisning af ledninger og opbevaring af oplysninger

§ 9. Modtager en ledningsejer en forespørgsel om ledningsoplysninger på en hverdag mellem kl. 7 og 16, skal ledningsejeren snarest muligt, og inden for 2 timer efter at forespørgslen er modtaget, udlevere de nødvendige ledningsoplysninger til Ledningsejerregistret eller meddele, at ledningen skal påvises, jf. § 10, stk. 1.

Stk. 2. 2-timersfristen i stk. 1 løber mellem kl. 7 og 16 på hverdage. Modtages forespørgslen uden for dette tidsrum, skal ledningsejeren udlevere de nødvendige ledningsoplysninger snarest muligt og senest kl. 9 den næstkommende hverdag. En graveforespørgsel er kommet frem til ledningsejeren, når den er tilgængelig for ledningsejeren i den webservice, som Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet stiller til rådighed.

Stk. 3. Udtager en ledningsejer en forespørgsel til manuel behandling, fordi forespørgslen kræver særlig behandling, skal de nødvendige ledningsoplysninger udleveres til Ledningsejerregistret snarest muligt, og inden for 2 hverdage efter at forespørgslen er modtaget.

Stk. 4. De nødvendige ledningsoplysninger skal have et indhold og en kvalitet, så de er umiddelbart anvendelige ved gravearbejdet.

Stk. 5. Klima-, energi- og forsyningsministeren kan fastsætte regler om, hvilke oplysninger der skal udleveres som en del af de nødvendige ledningsoplysninger, herunder oplysninger om forsyningsart, antal ledninger eller tracéer i graveområdet, ledningers eller tracéers placering i graveområdet og ledningers fareklasse. For ledninger, der er nedgravet i jorden eller nedgravet i eller anbragt på havbunden på det danske søterritorium eller kontinentalsokkel inden den 1. juli 2023, kan ministeren endvidere fastsætte regler om, at en ledningsejer alene skal opfylde kravene til nødvendige ledningsoplysninger, hvis ledningsejeren har disse oplysninger.

Stk. 6. Klima-, energi- og forsyningsministeren kan fastsætte regler om ledningsejeres udlevering af ledningsoplysninger, herunder at ledningsoplysningerne skal udleveres i et bestemt digitalt

format, og at udlevering af ledningsoplysninger til Ledningsejerregistret skal foregå via Ledningsejerregistrets webservice.

§ 10. En ledningsejer kan i stedet for at udlevere de nødvendige ledningsoplysninger eller som supplement til disse meddele graveaktøren, at ledningen skal påvises på stedet.

Stk. 2. Kan en graveaktør ikke finde ledningerne der, hvor ledningerne skulle være nedgravet i jorden ifølge de modtagne ledningsoplysninger, kan graveaktøren anmode ledningsejeren om påvisning. Påvisning skal finde sted inden for rimelig tid.

Udlevering af ledningsoplysninger, der ikke er omfattet af lovens anvendelsesområde

§ 11. En ledningsejer kan udlevere ledningsoplysninger om andre ledningsejeres ledninger, der ikke er omfattet af § 1, hvis det må formodes, at ejeren af ledningen ikke selv udleverer ledningsoplysninger om ledningen.

Stk. 2. En ledningsejer kan udlevere ledningsoplysninger om ledninger uden ejer. En ledning uden ejer er en ledning, der ejes af et selskab, som er lukket, og ejerskabet til ledningen ikke er overdraget til en anden ledningsejer, eller hvor ledningsejeren er ukendt.

Stk. 3. Udleveres ledningsoplysninger efter stk. 1 eller 2, er den, der har udleveret ledningsoplysningerne ikke ansvarlig for ledningsoplysningernes rigtighed. Ledningsoplysningerne skal påsættes en advarsel om, at oplysningerne vedrører en ledning, der ejes af en anden ledningsejer, som ikke selv er forpligtet til at udlevere ledningsoplysningerne, eller at ledningen er uden ejer. Advarslen skal ligeledes indeholde oplysninger om, at der kan være usikkerhed om ledningsoplysningernes nøjagtighed.

Stk. 4. Bliver en ledningsejer, der udleverer ledningsoplysninger efter stk. 1 eller 2, opmærksom på, at ledningsoplysningerne ikke er korrekte, må ledningsejeren ikke udlevere disse oplysninger, medmindre ledningsejeren ajourfører ledningsoplysningerne.

Stk. 5. Udlevering efter denne bestemmelse skal foregå efter reglerne i § 9.

Stk. 6. Udleveres ledningsoplysninger, der er omfattet af stk. 1, efter aftale med den, der ejer ledningen, finder denne bestemmelse ikke anvendelse.

§ 12. En ledningsejer eller ejer af infrastruktur, der er registreret i Ledningsejerregistret i henhold til § 5, stk. 1, skal udlevere ledningsoplysninger eller oplysninger om infrastrukturen efter § 9.

Ledningsejeren skal opfylde kravene til ledningsoplysningerne fastsat i medfør af § 9, stk. 5 og 6.

Stk. 2. Klima-, energi- og forsyningsministeren kan dog under særlige omstændigheder tillade en ledningsejer at udlevere ledningsoplysninger efter stk. 3.

Stk. 3. En ledningsejer, der har fået dispensation af klima-, energi- og forsyningsministeren efter stk. 2, kan udlevere ledningsoplysninger direkte til en graveaktør snarest muligt, og senest 5 hverdage efter at graveforespørgslen er modtaget, eller indgå en aftale om påvisning. En ledningsejer, der har fået dispensation efter stk. 2, skal ikke opfylde kravene til ledningsoplysninger fastsat i medfør af § 9, stk. 5 og 6, men ledningsejeren skal udlevere de nødvendige ledningsoplysninger, jf. § 9, stk. 4.

Stk. 4. Klima-, energi- og forsyningsministeren kan fastsætte nærmere regler om, hvordan ledningsejeren skal ansøge om tilladelse til at udlevere oplysninger efter stk. 3, herunder at ledningsejeren skal ansøge via den digitale selvbetjeningsløsning, som Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet stiller til rådighed på Ledningsejerregistrets hjemmeside.

Betaling for udlevering af ledningsoplysninger og påvisning

§ 13. En ledningsejer skal uden beregning udlevere de nødvendige ledningsoplysninger efter § 9.
Stk. 2. En ledningsejer kan opkræve betaling for udlevering af ekstra ydelser, som graveaktøren har anmodet om.

§ 14. Påvisning efter § 10 skal gennemføres af ledningsejeren uden beregning, jf. dog stk. 2.
Stk. 2. Har en graveaktør anmodet om påvisning efter § 10, stk. 2, fordi graveaktøren ikke kan finde ledningen, afholder graveaktøren udgifterne til påvisningen, hvis ledningerne i det væsentlige ligger, som det fremgår af ledningsoplysningerne.

Sammenstilling og videreformidling af ledningsoplysninger

§ 15. Ledningsejerregistret modtager og sammenstiller ledningsoplysningerne fra ledningsejerne og gør de sammenstillede ledningsoplysninger tilgængelige for graveaktører og andre brugere. Ledningsoplysningerne gøres tilgængelige for graveaktører og andre brugere, efterhånden som Ledningsejerregistret modtager ledningsoplysningerne fra ledningsejerne.

Stk. 2. Ledningsejerregistret kan ikke gøres erstatningsansvarlig for fejl i de ledningsoplysninger, som sendes til Ledningsejerregistret. Ledningsejerregistret kan dog gøres erstatningsansvarlig for fejl i sammenstillingen af ledningsoplysninger efter dansk rets almindelige erstatningsretlige regler.

Stk. 3. Ledningsejerregistret kan ikke gøres erstatningsansvarlig for sammenstilling af ledningsoplysninger, der ligger uden for det forespurgte graveområde.

Stk. 4. Klima-, energi- og forsyningsministeren kan fastsætte nærmere regler om, hvordan Ledningsejerregistret skal gøre de sammenstillede ledningsoplysninger tilgængelige.

Ledningsejeres og graveaktørers opbevaring af udleverede oplysninger

§ 16. Ledningsejere og graveaktører kan opbevare de oplysninger, de modtager og udleverer i forbindelse med en forespørgsel om ledningsoplysninger, eller når de varetager andre forpligtelser i henhold til denne lov.

Kapitel 5

Koordinering af gravearbejder og samføring i Ledningsejerregistret

§ 17. Klima-, energi- og forsyningsministeren kan fastsætte regler om, hvordan annoncering af et gravearbejde eller forespørgsel til brug for koordinering af gravearbejder skal foregå i Ledningsejerregistret.

§ 18. Klima-, energi- og forsyningsministeren kan fastsætte regler om, hvordan indberetning af føringsrør til brug for samføring skal foregå. Ministeren kan endvidere fastsætte regler om, at en ledningsejer kan udlevere oplysninger om føringsrør gennem Ledningsejerregistret, herunder hvilke oplysninger ledningsejeren skal udlevere.

Stk. 2. Klima-, energi- og forsyningsministeren kan fastsætte regler om, hvordan forespørgsel i Ledningsejerregistret til brug for samføring skal foregå.

Kapitel 6

Indberetninger af fejl i ledningsoplysninger eller graveskader til Ledningsejerregistret

§ 19. Klima-, energi- og forsyningsministeren kan fastsætte regler om indberetning af afvigelser eller fejl i ledningsoplysninger til Ledningsejerregistret, herunder afvigelser eller fejl i ledningernes placering i forhold til udleverede ledningsoplysninger, og hvordan indberetningen skal foregå.

Stk. 2. Klima-, energi- og forsyningsministeren kan fastsætte regler om indberetning til Ledningsejerregistret af oplysninger om ledninger, som graveaktøren finder i graveområdet, som kan være uden ejer, og som ingen ledningsejer har udleveret ledningsoplysninger om.

Stk. 3. Klima-, energi- og forsyningsministeren kan fastsætte regler om, hvordan Ledningsejerregistret gør de indberettede oplysninger tilgængelige for ledningsejere og graveaktører, og hvordan ledningsejere og graveaktører skal forholde sig til disse oplysninger.

§ 20. Klima-, energi- og forsyningsministeren kan fastsætte regler om, hvordan ledningsejere skal indberette graveskader til Ledningsejerregistret.

Kapitel 7

Udstilling af graveforespørgsler

§ 21. Klima-, energi- og forsyningsministeren kan udstille graveforespørgsler på Ledningsejerregistrets hjemmeside og webservice.

Stk. 2. Graveforespørgslen slettes 10 år efter graveperiodens ophør, medmindre særlige forhold gør sig gældende.

Stk. 3. Klima-, energi- og forsyningsministeren kan fastsætte nærmere regler om, hvornår særlige forhold gør sig gældende, og om, hvor lang tid en graveforespørgsel kan være offentligt tilgængelig.

Stk. 4. Klima-, energi- og forsyningsministeren kan beslutte, at en graveforespørgsel skal anonymiseres, hvis særlige forhold taler for dette.

Kapitel 8

Betaling for forespørgsel i Ledningsejerregistret og for ydelser, som Ledningsejerregistret yder brugere

§ 22. Klima-, energi- og forsyningsministeren kan fastsætte regler om betaling for brugernes adgang til Ledningsejerregistret, herunder til dækning af omkostningerne ved Ledningsejerregistrets etablering, drift og vedligeholdelse, videreudvikling og administration. Betaling kan opkræves forud.

Stk. 2. Graveaktøren kan i Ledningsejerregistret gensende den oprindelige graveforespørgsel inden for et halvt år fra graveforespørgslens oprettelsesdato, og inden graveperioden udløber, uden yderligere beregning.

Stk. 3. Klima-, energi- og forsyningsministeren kan fastsætte regler om, at fakturering for brug af Ledningsejerregistret skal ske digitalt.

Stk. 4. Der kan opkræves rykkergebyr efter renteloven.

§ 23. Klima-, energi- og forsyningsministeren kan fastsætte nærmere regler om betaling for ydelser, som brugerne rekvirerer fra Ledningsejerregistret, herunder om, at fakturering skal ske digitalt.

Kapitel 9

Ledningsejerregistret

§ 24. Klima-, energi- og forsyningsministeren etablerer, driver, vedligeholder, videreudvikler og administrerer Ledningsejerregistret.

Stk. 2. Ledningsejerregistret opbevarer de ledningsoplysninger, som Ledningsejerregistret har sammenstillet og gjort tilgængelige for graveaktører efter § 15. Klima-, energi- og forsyningsministeren kan fastsætte regler om, hvordan og hvor længe Ledningsejerregistret opbevarer disse ledningsoplysninger.

Stk. 3. Klima-, energi- og forsyningsministeren er dataansvarlig myndighed.

§ 25. Klima-, energi- og forsyningsministeren kan fastsætte regler om vilkår for adgang til Ledningsejerregistret, herunder hvordan brugere skal få adgang til og anvende de digitale selvbetjeningsløsninger, som Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet stiller til rådighed på Ledningsejerregistrets hjemmeside eller de webservices, som stilles til rådighed.

Stk. 2. Klima-, energi- og forsyningsministeren kan fastsætte regler om at adgang til Ledningsejerregistret skal foregå via løsninger for elektronisk ID (eID).

Stk. 3. Klima-, energi- og forsyningsministeren kan fastsætte regler om, at en privatperson, der ikke har et elektronisk ID (eID), kan lade en anden repræsentere sig, hvis personen skal forespørge om ledningsoplysninger eller registrere sig som ledningsejer i de digitale selvbetjeningsløsninger.

Kapitel 10

Delegation

§ 26. Klima-, energi- og forsyningsministeren kan henlægge sine bemyndigelser efter denne lov til en styrelse under Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet.

Stk. 2. Henlægger klima-, energi- og forsyningsministeren sine bemyndigelser efter loven, kan ministeren fastsætte regler om klageadgang, herunder at klagen ikke kan indbringes for anden administrativ myndighed.

Kapitel 11

Straf

§ 27. Medmindre strengere straf er forskyldt efter anden lovgivning, straffes med bøde den, der forsætligt eller groft uagtsomt:

- 1) Undlader at registrere sig som ledningsejer i til Ledningsejerregistret eller afgiver urigtige oplysninger til Ledningsejerregistret og derved overtræder lovens § 4.
- 2) Undlader at forespørge om ledningsoplysninger i Ledningsejerregistret, jf. § 7, stk. 1.
- 3) Undlader at udlevere ledningsoplysninger, jf. § 9.

Stk. 2. En graveaktør, der udfører et uopsætteligt reparationsarbejde, kan ikke straffes efter stk. 1, nr. 2, hvis graveaktøren ikke kan afvente, at ledningsoplysninger er indhentet, før gravearbejdet udføres.

Stk. 3. I regler, der af klima-, energi- og forsyningsministeren udfærdiges i medfør af loven, kan der fastsættes bødestraf for forsætlig eller groft uagtsom overtrædelse af bestemmelser i reglerne.

Stk. 4. Der kan pålægges selskaber m.v. (juridiske personer) strafansvar efter reglerne i straffelovens 5. kapitel.

Kapitel 12

Ikrafttræden og overgangsregler

§ 28. Loven træder i kraft den 1. juli 2022.

Stk. 2. Lov om registrering af ledningsejere og udlevering af ledningsoplysninger gennem Ledningsejerregistret, jf. lovbekendtgørelse nr. 55 af 23. januar 2020, ophæves. Regler, der er fastsat i henhold til lov om registrering af ledningsejere og udlevering af ledningsoplysninger gennem Ledningsejerregistret, jf. lovbekendtgørelse nr. 55 af 23. januar 2020, forbliver i kraft, indtil de ophæves eller afløses af regler udstedt i medfør af denne lov.

Stk. 3. Indtil den 30. juni 2023 kan en ledningsejer tilslutte et eller flere af sine interesseområder til udlevering gennem Ledningsejerregistret.

Stk. 4. Indtil den 30. juni 2023 kan en ledningsejer udlevere de nødvendige ledningsoplysninger direkte til en graveaktør efter fristen i stk. 5. De nødvendige ledningsoplysninger skal have et indhold og en kvalitet, så de er umiddelbart anvendelige ved gravearbejdet. Ledningsejeren skal dog ikke opfylde de efter § 9 fastsatte regler for ledningsoplysninger.

Stk. 5. Indtil den 30. juni 2023 skal de nødvendige ledningsoplysninger, uanset § 9, stk. 1 og 2, udleveres snarest muligt, og senest 5 hverdage efter at forespørgslen er modtaget.

Stk. 6. Indtil den 30. juni 2023 skal en graveaktør kunne modtage ledningsoplysninger både direkte fra ledningsejere, jf. stk. 4, og gennem Ledningsejerregistret.

Stk. 7. Indtil den 31. december 2029 er det frivilligt for en ledningsejer, der ejer en vejafvandingsledning, som er nedgravet i jorden senest den 30. juni 2023, at registrere et interesseområde for ledningen og udlevere ledningsoplysninger for ledningen. Registrerer ledningsejeren interesseområde for en vejafvandingsledning omfattet af denne bestemmelse, skal ledningsejeren senest den 1. juli 2023 udlevere ledningsoplysninger om ledningen efter reglerne i § 9. Indtil den 30. juni 2023 kan ledningsejeren udlevere ledningsoplysninger efter stk. 3-5.

§ 29. Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Indholdsfortegnelse

1. Indledning
2. Lovforslagets formål og baggrund
 - 2.1. Ledningsejerregistret
 - 2.2. Lovens anvendelsesområde
 - 2.2.1. Gældende ret
 - 2.2.2. Klima-, Energi- og Forsyningsministeriets overvejelser og lovforslagets udformning
 - 2.3. Ledningsejeres pligter
 - 2.3.1. Gældende ret
 - 2.3.1.1. Registrering af ledningsejere
 - 2.3.1.2. Udlevering af de nødvendige ledningsoplysninger
 - 2.3.1.3. Påvisning af ledninger
 - 2.3.2. Klima-, Energi- og Forsyningsministeriets overvejelser og lovforslagets udformning
 - 2.4. Graveaktørers pligter
 - 2.4.1. Gældende ret
 - 2.4.1.1. Registrering
 - 2.4.1.2. Forespørgsel om ledningsoplysninger
 - 2.4.1.3. Planlægning af gravearbejder og brug af ledningsoplysninger ved gravearbejdet
 - 2.4.2. Klima-, Energi- og Forsyningsministeriets overvejelser og lovforslagets udformning
 - 2.5. Krav til ledningsoplysninger, der udleveres
 - 2.5.1. Gældende ret
 - 2.5.2. Klima-, Energi- og Forsyningsministeriets overvejelser og lovforslagets udformning
 - 2.6. Krav til ledningsejeres systemer og sammenstilling af ledningsoplysninger og udlevering gennem Ledningsejerregistret
 - 2.6.1. Gældende ret
 - 2.6.2. Klima-, Energi- og Forsyningsministeriets overvejelser og lovforslagets udformning
 - 2.7. Ledningsejere, der ikke er omfattet af lovens anvendelsesområde
 - 2.7.1. Gældende ret
 - 2.7.2. Klima-, Energi- og Forsyningsministeriets overvejelser og lovforslagets udformning
 - 2.8. Koordinering af gravearbejder
 - 2.8.1. Gældende ret
 - 2.8.2. Klima-, Energi- og Forsyningsministeriets overvejelser og lovforslagets udformning
 - 2.9. Samføring
 - 2.9.1. Gældende ret
 - 2.9.2. Klima-, Energi- og Forsyningsministeriets overvejelser og lovforslagets udformning
 - 2.10. Gebyr for forespørgsel om ledningsoplysninger
 - 2.10.1. Gældende ret
 - 2.10.2. Klima-, Energi- og Forsyningsministeriets overvejelser og lovforslagets udformning
 - 2.11. Personoplysninger i Ledningsejerregistret
 - 2.11.1. Gældende ret
 - 2.11.2. Klima-, Energi- og Forsyningsministeriets overvejelser og lovforslagets udformning

3. De økonomiske konsekvenser og implementeringskonsekvenser for det offentlige.
4. De økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet mv.
5. De administrative konsekvenser for borgere.
6. De miljømæssige konsekvenser.
7. Forholdet til EU-retten.
8. Hørte myndigheder og organisationer mv.
9. Sammenfattende skema.

1. Indledning

Lov om registrering af ledningsejere er oprindeligt fra 2004, jf. lov nr. 119 af 24. februar 2004. Loven trådte i kraft den 1. marts 2004, og Ledningsejerregistret blev etableret efterfølgende. Loven er efterfølgende blevet ændret flere gange, siden hovedloven trådte i kraft, senest i 2019. Loven er ikke altid blevet konsekvensrettet i forbindelse med lovændringerne, hvilket betyder, at nogle bestemmelser i dag har fået en anden ordlyd, end det oprindeligt var hensigten med bestemmelsen, eller at bestemmelsen i dag skal fortolkes anderledes, end det var hensigten til at begynde med.

Med dette lovforslag foreslås lov om registrering af ledningsejere og udlevering af ledningsoplysninger gennem Ledningsejerregistret, jf. lovbekendtgørelse nr. 55 af 23. januar 2020, ophævet og erstattet af en ny lov, så loven kan blive nyskrevet og omformuleret, hvor der er behov for det. Formålet med lovforslaget er at gennemgå hele loven, så lovens bestemmelser kan blive afstemt de nutidige forhold og få den ordlyd, der har været hensigten med bestemmelsen.

Med få undtagelser er det derfor ikke hensigten med lovforslaget at ændre grundlæggende på lovens anvendelsesområde eller på pligterne, som ledningsejere og graveaktører har i lov om registrering af ledningsejere og udlevering af ledningsoplysninger gennem Ledningsejerregistret. Omskrivningen af loven har i stedet til hensigt at samle bestemmelserne og gøre loven og bemærkningerne til lovforslaget lettere at læse og forstå.

Lovens anvendelsesområde foreslås dog udvidet på følgende punkter.

Anvendelsesområdet udvides geografisk så ledningsejere, der ligger på eller i kontinentalsoklen omfattes af anvendelsesområdet. Dette vil have den konsekvens, at nogle få nye ledningsejere vil blive omfattet af loven, men vil også gøre det lettere at få udleveret ledningsoplysninger for disse ledninger, når der f.eks. skal føres nye ledninger på eller i havbunden.

Efter lovændringerne i 2017 og 2019 er der behov for at skelne mellem ledningsejere, der er registreret i Ledningsejerregistret, fordi de er omfattet af anvendelsesområdet, og ledningsejere, der er registreret på frivillig basis. Der indsættes derfor flere nye bestemmelser i loven om ledningsejere, der er i Ledningsejerregistret på frivillig basis, dvs. for ledningsejere der ikke er omfattet af lovens anvendelsesområde. Klima-, energi- og forsyningsministeren havde tidligere en bemyndigelse til at fastsætte regler om, hvordan disse ledningsejere kunne registrere sig, men manglede en bemyndigelse til at fastsætte regler om, at de kunne udlevere ledningsoplysninger på anden måde og efter andre regler end øvrige ledningsejere. De nye bestemmelser vil have den betydning, at frivillige ledningsejere kan se, hvornår de er omfattet og hvordan de kan registrere sig i Ledningsejerregistret, og hvilke pligter de har for udlevering af ledningsoplysninger, hvis de har registreret sig i Ledningsejerregistret.

Med lovforslaget gennemføres derudover en aftale mellem Finansministeriet og KL baseret på DUT-princippet (Det udvidede totalbalanceprincip). Aftalen omhandler vejafvandingsledninger og giver ledningsejere, der ejer vejafvandingsledninger, længere tid til at digitalisere oplysninger om disse ledninger. Aftalen er dog blevet indsnævret, så den kun gælder for ledninger, der er nedgravet senest den 30. juni 2023. Aftalen betyder, at ejere af vejafvandingsledninger, der er nedgravet i jorden senest den 30. juni 2023 har indtil den 31. december 2029 til at digitalisere og standardisere disse ledningsoplysninger. Ledningsoplysninger om vejafvandingsledninger, der graves ned i jorden fra den 1. juli 2023, skal digitaliseres og udleveres efter de gældende regler.

Med lovforslaget indsættes desuden en bestemmelse, så ledningsejere og graveaktører kan opbevare de oplysninger, de får udleveret i forbindelse med forespørgsler om ledningsoplysninger, eller når de varetager andre forpligtelser efter denne lov. Nogle få oplysninger vil være personoplysninger, f.eks. når en ledningsejer modtager en forespørgsel om ledningsoplysninger fra en graveaktør, der er en privatperson. Ledningsejeren skal have en hjemmel for at kunne behandle sådanne oplysninger, f.eks. at der er en retlig forpligtelse.

2. Lovforslagets formål og baggrund

2.1. Ledningsejerregistret

En graveaktør, der skal udføre et gravearbejde, skal kontakte ledningsejere i graveområdet før gravearbejdet påbegyndes for at få udleveret ledningsoplysninger, så graveaktøren kan tilrettelægge og udføre gravearbejdet under hensyntagen til de nødvendige ledningsoplysninger, som ledningsejeren har ansvaret for at udlevere. Undersøgelsespligten er ulovbestemt og skabt gennem retspraksis.

Det har altid været vigtigt at kende placering af allerede eksisterende ledninger i jorden, når der skal udføres gravearbejde, så de allerede eksisterende ledninger kunne beskyttes mod graveskader. Efterhånden som den lokale viden om, hvilke ledningsejere der var i lokalområdet gik tabt, kunne det være en stor byrde for graveaktørerne, når de skulle kontakte ledningsejerne, fordi de ikke nødvendigvis vidste, hvem der ejede ledninger i graveområdet. Der var derfor et øget behov for at samle og bevare oplysninger om ledningsejere i et område, hvilket ledte frem til etableringen af Ledningsejerregistret ved lov i 2004. De fleste ledningsejere har siden den 1. marts 2005 skulle registrere sig med kontaktoplysninger og fra den 1. september 2005 har graveaktører skulle forespørge om ledningsoplysninger i Ledningsejerregistret.

Ledningsejerregistrets formål er at reducere antallet af skader på ledninger nedgravet i jord eller nedgravet i eller anbragt på havbunden inden for det danske søterritorium. Dette gøres med henblik på at

- lette graveaktørers og andres undersøgelser forud for gravearbejder i jorden eller i havbunden inden for det danske søterritorium
- lette ledningsejeres udlevering af ledningsoplysninger til brug for undersøgelser forud for gravearbejder og til gravearbejder
- mindske gener for samfundet og lette graveaktørers gravearbejder
- reducere de samlede omkostninger som følge af skader og
- bidrage til en forbedret forsyningssikkerhed.

Ledningsejerregistret skal dermed gøre det lettere for graveaktøren at få kontakt med de fleste ledningsejere, så graveaktøren kan få udleveret ledningsoplysninger til brug for graveaktørens gravearbejde.

Ledningsejerregistret har siden oprettelsen i 2004 været et ”kontaktbureau” mellem ledningsejere og graveaktører. Ledningsejere er forpligtet til at registrere kontaktoplysninger og interesseområder for sine ledninger. Ledningsejerregistret er dermed ikke et register over ledninger, men et register over ejerne af ledninger. Ledningsejerregistret indeholder derfor heller ikke oplysninger om de enkelte ledninger eller komponenter som hører til ledningerne. Det er ledningsejerens ansvar at ajourføre egne oplysninger om ledningerne og opbevare disse oplysninger i egne systemer og udlevere ledningsoplysninger, når en graveaktør forespørger om ledningsoplysninger i et graveområde.

Loven er blevet ændret flere gange. I 2009 for at udvide anvendelsesområdet, så loven gælder for alle arealer i hele Danmark og det danske søterritorium. Loven er senest blevet ændret to gange i 2017 og 2019. Begge ændringer trådte i kraft senest den 1. januar 2020. Lovændringerne har udvidet Ledningsejerregistrets opgave, så ledningsoplysninger fra den 1. januar 2020 kan udleveres gennem Ledningsejerregistret til graveaktøren. Indtil den 30. juni 2023 er det frivilligt for ledningsejere at udlevere gennem Ledningsejerregistret.

Ledningsejerregistret har dermed pr. 1. januar 2020 en større rolle end blot at formidle kontakt mellem ledningsejere og graveaktører, men skal også sammenstille de ledningsoplysninger, som ledningsejere udleverer efter at have modtaget en forespørgsel. Ledningsejerregistret sammenstiller ledningsoplysningerne, så graveaktørerne vil have lettere ved at vurdere, hvor i graveområdet ledningerne ligger, læs mere under afsnit 2.6.1.

En del af Ledningsejerregistrets brugere er myndigheder eller virksomheder, der bruger ledningsoplysninger til andet formål end gravearbejde, f.eks. myndigheder, der bruger oplysninger om ledningsejere i deres forvaltning, f.eks. ved vejprojekter, advokater der bruger ledningsoplysninger til skatteretssager, eller til brug for forskning- og undervisning. Det er dog frivilligt at anvende Ledningsejerregistret i disse situationer.

Ledningsejerregistret giver desuden mulighed for at undersøge om et gravearbejde kan koordineres, eller om det er muligt at samføre ledninger, hvilket i begge tilfælde kan nedbringe mængden af gravearbejder og derigennem sænke antallet af graveskader. Mulighederne for at koordinere gravearbejde igennem Ledningsejerregistret afhjælper koordineringsforpligtelsen som beskrevet i lov nr. 1520 af 27. december 2014 om offentlige veje m.v. med senere ændringer (Vejloven), mens muligheden for at undersøge om ledninger kan samføres afhjælper forpligtelsen i lov om graveadgang, etablering og udnyttelse af infrastruktur til telekommunikationsformål samt udnyttelse af infrastruktur på tværs af forsyningssektorer m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 845 af 21. august 2019.

2.2. Lovens anvendelsesområde

2.2.1. Gældende ret

I § 3 i lov om registrering af ledningsejere og udlevering af ledningsoplysninger gennem Ledningsejerregistret, jf. lovbekendtgørelse nr. 55 af 23. januar 2020, fastlægges lovens anvendelsesområde. Bestemmelsen opregner de ledningsejere, som loven gælder for.

Stk. 1 indeholder en afgrænsning af de omfattede ledningsejere, idet det bestemmes, at loven gælder for ejere af nedgravede ledninger i jord eller nedgravet i eller anbragt på havbunden inden for det danske søterritorium, som ejer ledninger. En ledning defineres i § 5, nr. 2, som rør eller kabler, der

har til formål at transportere kommunikation, herunder også telekommunikation, data, signaler eller energi af enhver art samt faste, flydende eller luftformige stoffer af enhver art. Til ledninger regnes de dele af ledningsanlæg, som er betydelige komponenter.

Ledningsejerregistret omfatter især interesseområder for ledninger, der er nedgravet i vejarealer eller arealer, der støder op til vejarealer, men omfatter også interesseområder for ledninger, der er nedgravet på f.eks. landbrugs- og skovarealer, haver og naturområder mv. Det kan f.eks. være større transmissionsledninger. Søterritoriet omfatter de indre og ydre territorialfarvande, som afgrænset ved lov nr. 200 af 7. april 1999 om afgrænsning af søterritoriet.

Ud over at ledningen skal være gravet ned i jorden eller nedgravet i eller anbragt på havbunden inden for søterritoriet, skal ledningen også være omfattet af en af kategorierne af ledninger, som nævnes i stk. 1, nr. 1-6.

Efter nr. 1 omfatter loven ejere af ledninger, som indgår i et kollektivt net. Hvis der for nettet som helhed gælder offentligretlige regler, anses ledningsejeren for en kollektiv netejer. Dette gælder f.eks. for langt de fleste ejere af ledninger, der leverer eller aftager en forsyning, f.eks. el, gas, vand, spildevand, fibernet m.v.

Med nr. 2 medtages offentlige myndigheders ledninger, som helt eller delvist er beliggende i offentligt vejareal eller areal udlagt til privat fællesvej, når blot en del af ledningen er beliggende i et vejareal.

Bestemmelsen omfatter f.eks. kommunale eller statslige ledningsejere, som har ledninger, der fører strøm til gade- og vejbelysning, trafikstyringsanlæg, P-anlæg m.v.

Hensigten er at sikre, at Ledningsejerregistrets oplysninger er komplette for vejarealerne, bl.a. fordi den overvejende del af de gravearbejder, som i dag giver ledningsskader, sker på offentlig vej eller på privat fællesvej.

Efter nr. 3 omfattes føringsrør af lovens anvendelsesområde. Med føringsrør forstås nedgravet infrastruktur, hvori det er muligt at føre andre ledninger. Føringsrør kan være alle ledninger, rør og kabler, der har ledig kapacitet til at føre samme eller anden forsyning eller andre ledninger. Føringsrør kan f.eks. være spildevandsledninger, der har plads til også at føre telekabler. Det dækker derved både ledninger, der er født som trækrør og ledig kapacitet i andre rør og ledninger. Hvis føringsrøret allerede er registreret som en anden forsyningstype, behøver det ikke at være dobbeltregistreret.

Bestemmelsen betyder, at en ledningsejer, der ejer føringsrør, som ikke er omfattet af anvendelsesområdet på anden vis, skal registrere interesseområder for ledningen og udlevere ledningsoplysninger om ledningen, når der forespørges om ledningsoplysninger. Tomme føringsrør kan dermed beskyttes mod graveskader på samme måde som andre ledningstyper.

Med nr. 4 omfattes en vejafvandingsledning, som er ejet af en offentlig myndighed eller et forsyningsselskab af lovens anvendelsesområde.

Ledninger, som tjener til afvanding og dræning af en vej og andre ledninger til bortledning af nedbør og smeltevand, er vigtige ledninger at have oplysninger om. Ledningstyperne er især blevet

aktuelle i forbindelse med klimahændelser, som f.eks. ekstremregn, og skybrud, og det er derfor specielt i forhold til klimaforandringerne vigtigt at sikre ledningerne mod at blive skadet under gravearbejder, så de kan bortlede ekstremregn hurtigt og sikkert.

Vejafvandingsledninger er kun omfattet af lovens anvendelsesområde, når disse ejes af offentlige myndigheder, f.eks. kommuner, eller forsyningselskaber, for at sikre, at borgere, f.eks. ejere af private fællesveje og private veje, der også ejer ledningerne i vejen, ikke vil blive omfattet af lovens anvendelsesområde.

Efter nr. 5 omfattes ledninger, der fungerer som stikledning, herunder fælles stikledning, eller ledninger, der afleder spildevand og kølevand mm. til et vandløb, til en sø eller til et havområde, af anvendelsesområdet.

Første del af nr. 5 omfatter stikledninger, der forbinder en bruger, f.eks. en privatperson eller en virksomhed, med et kollektivt net. Stikledninger omfatter både en stikledning, der forbinder en bruger med et kollektivt net og en fælles stikledning, som er en stikledning, der slutter mere end én bruger til et kollektivt net. En fælles stikledning kan f.eks. være ejet af bolig- eller haveforeninger eller virksomhed, der dækker flere bygninger, hvor stikledningen forgrener sig og har endepunkt ved de enkelte bygninger og denne forgrening ikke ejes af forsyningselskabet.

Med § 3, stk. 3, er der indsat en undtagelse til § 3, stk. 1, nr. 5 om stikledninger, der betyder, at det kun er de dele af stikledninger, der ejes af forsynings- og distributionsselskaber, der er omfattet af stk. 1, nr. 5. Undtagelsen betyder, at de dele af stikledninger, der ejes af bruger selv, ikke er omfattet af loven uanset ledningernes beliggenhed.

Anden del af nr. 5 omfatter ledninger, der afleder spildevand og kølevand mm. til et vandløb, til en sø eller til et havområde. Disse ledninger fortsætter ofte fra land til et stykke uden for kysten og er ikke en del af et kollektivt net og medtages derfor specifikt.

Efter nr. 6, omfattes en ledning, der giver brugeren adgang til digital infrastruktur. Bestemmelsen omfatter antenneanlæg, der giver brugeren adgang til digital infrastruktur.

Adgang til internettet har stor betydning for både borgere og virksomheder, og det er derfor af stor betydning, at adgangen til internettet opretholdes. Med digital infrastruktur forstås privatejet infrastruktur, der leverer højhastighedsnet til elektronisk kommunikation. Antenneanlæg uden internetadgang er fortsat fritaget indberetningspligten.

I § 5, nr. 13 defineres »digital infrastruktur«. Definitionen skal afgrænse, hvilke internetforbindelser der er omfattet af § 3, stk. 1, nr. 6. For at være omfattet af anvendelsesområdet skal et antenneanlæg levere en bredbåndstilslutning med en hastighed på mindst 30 Mbit/s. Dette gælder uanset om antenneanlægget er brugerdrevent, dvs. drives af frivillige.

Klima-, energi- og forsyningsministeren har i § 3, stk. 4, en bemyndigelse til at fastsætte regler om, at visse brugerdrevne antenneanlæg, der leverer adgang til digital infrastruktur til brugere, kan undtages fra lovens anvendelsesområde under visse betingelser.

Bemyndigelsen er anvendt i § 7 i bekendtgørelse om registrering af ledningsejere og udlevering af ledningsoplysninger gennem Ledningsejerregistret til at undtage brugerdrevne antenneanlæg, der

leverer adgang til digital infrastruktur til maksimalt 100 brugere. En bruger er et medlem af det brugerdrevne antenneanlæg, dvs. en husholdning.

I § 3, stk. 2-4, og § 4 er der fastsat en række undtagelser til § 3, stk. 1. § 3, stk. 3, er omtalt ovenfor under stikledninger og omtales derfor ikke her.

Efter § 3, stk. 2, medregnes drænledninger ikke som en ledning i henhold til § 3, stk. 1. I almindelighed anses drænledninger, ligesom afvandingsgrøfter m.v., som en del af vandløbssystemet, hvorfor disse ledninger ikke er omfattet af lovens anvendelsesområde. Undtagelsen betyder, at grundejere, f.eks. jordbrugere, som ejer dyrkningsarealer el. lign., som bliver afvandet ved hjælp af drænledninger, ikke er omfattet af loven, og dermed ikke skal registrere sig som ledningsejer for disse ledninger.

Efter § 3, stk. 4, kan klima-, energi- og forsyningsministeren fastsætte regler om, at ikkealmene vandforsyninger, hvis ledninger indgår i et kollektivt net, jf. stk. 1, nr. 1, kan undtages lovens anvendelsesområde, hvis de opfylder nærmere fastsatte betingelser.

Klima-, energi- og forsyningsministeren har udmøntet sin bemyndigelse i LER-bekendtgørelsen § 6, hvorefter ikkealmene vandforsyninger, hvis ledning indgår i et kollektivt net, ikke er omfattet af anvendelsesområdet, hvis den ikkealmene vandforsyning leverer vand til højst 9 ejendomme.

I § 4, stk. 1 bestemmes det, at ledninger på ejendomme, som Forsvarsministeriet har rådighed over, og ledninger beliggende på Forsvarets arealer, ikke er omfattet af loven. Bestemmelsen betyder dels, at ingen ledningsejer skal indberette oplysninger til Ledningsejerregistret om de ledninger, der er beliggende på Forsvarets arealer, dels at Forsvaret ikke skal indberette oplysninger om deres ledninger, uanset hvilke arealer de er beliggende på. Formålet med bestemmelsen er at undtage oplysninger om ledninger m.v., hvortil der kan knytte sig offentlige beskyttelsesinteresser.

En entreprenør, som skal udføre et gravearbejde på et areal, som er ejet eller lejet af Forsvaret, dvs. ejendomme, som Forsvarsministeriet har rådighed over, skal derfor i mange tilfælde indhente ledningsoplysninger direkte hos Forsvaret selv. En graveaktør kan støde på Forsvarets ledninger på andre arealer uden at have fået oplysning om, at Forsvarets ledninger er til stede på dette areal, da Forsvaret ikke er forpligtet til at udlevere oplysninger om ledninger på grund af de offentlige beskyttelsesinteresser, f.eks. sikkerhedshensyn, der gælder for disse ledninger.

I stk. 2 bestemmes det, at klima-, energi- og forsyningsministeren efter forhandling med forsvarsministeren kan fastsætte særlige regler for ledninger ejet af Forsvaret og for registrering af ledningsejeroplysninger, dvs. oplysninger om ejeren af ledninger og ejendomme, som Forsvarsministeriet har rådighed over. De ejendomme, som Forsvaret har rådighed over, omfatter dels ejendomme, som er ejet af Forsvaret og dels ejendomme, som er lejet af Forsvaret. Bestemmelsen giver mulighed for, på trods af hovedreglen i stk. 1, at fastsætte regler, som sikrer en hensigtsmæssig registrering af ledningsejeroplysninger, når ledningerne ikke er underlagt offentlige beskyttelsesinteresser.

Bemyndigelsen er anvendt i § 3, stk. 2-4, i bekendtgørelse om registrering af ledningsejere og udlevering af ledningsoplysninger gennem Ledningsejerregistret til at fastsætte regler om, at andre ledningsejere end Forsvaret, som ejer ledninger, der er beliggende på ejendomme, som Forsvaret har rådighed over, eller ledningsejere, som ejer ledninger, som Forsvaret lejer, skal registrere sig

som ledningsejer og udlevere ledningsoplysninger om ledningerne, medmindre særlige offentlige beskyttelseshensyn taler imod en indberetning. Forsvaret kan påbyde ledningsejere at undlade at registrere sig som ledningsejer, eller påbyde at ledningsejeren skal slette en indberetning til Ledningsejerregistret, hvis særlige offentlige beskyttelseshensyn taler for det. En undladelse af at efterkomme et påbud om at slette et interesseområde efter denne bestemmelse er strafbelagt med bødestraf i § 45, stk. 1, nr. 2, i bekendtgørelsen.

Efter stk. 3 kan klima-, energi- og forsyningsministeren, efter forhandling med vedkommende minister fastsætte særlige regler, om at ledningsejeroplysninger skal registreres for ledninger og ejendomme, som disse ministerier har rådighed over. Med vedkommende minister forstås alle andre ministre end forsvarsministeren. Det er i praksis kun de ministre, der har rådighed over ledninger, der bliver forhandlet med, før regler udstedes. Det kan f.eks. være justitsministeren, fordi politiet ejer ledninger, der kan være knyttet offentlige beskyttelseshensyn til.

Hensigten med stk. 3 er ligesom for stk. 1 og 2 at kunne undtage oplysninger om ledninger m.v., hvortil der kan knytte sig offentlige beskyttelsesinteresser, så offentligheden ikke får kendskab til, hvor disse ledninger er gravet ned i jorden. Med offentlige beskyttelseshensyn forstås ledninger, f.eks. større olietransmissionsledninger eller kommunikationsledninger, der er af vigtighed for national sikkerhed eller lignende, og derfor skal beskyttes mod offentlighedens kendskab.

Med stk. 4 har klima-, energi- og forsyningsministeren bemyndigelse til efter forhandling med kommuner og regioner at fastsætte regler for registrering af ledningsoplysninger om ledninger, som de har rådighed over, når der knytter sig offentlige beskyttelseshensyn til ledningen. Kommuner og regioner kan have rådighed over ledninger, hvortil der knytter sig offentlige beskyttelseshensyn, f.eks. ledninger, der giver strøm eller kommunikation til hospitaler. Der er derfor behov for, at også disse ledninger kan undtages fra lovens anvendelsesområde og derfor ikke skal registreres med interesseområde i Ledningsejerregistret.

Bemyndigelserne i stk. 3-4 er udmøntet i § 3 og § 4 i bekendtgørelse om registrering af ledningsejere og udlevering af ledningsoplysninger gennem Ledningsejerregistret. Bemyndigelserne er anvendt til at fastsætte regler om, at rigspolicechefen eller regionerne kan påbyde en ledningsejer at undlade indberetning eller at slette allerede indberettede oplysninger, hvis særlige offentlige beskyttelseshensyn taler for det. En undladelse af at efterkomme et påbud om at slette et interesseområde efter denne bestemmelse er strafbelagt med bødestraf i § 45, stk. 1, nr. 2, i bekendtgørelsen.

Privatpersoner kan i sjældne tilfælde være omfattet af lovens anvendelsesområde, f.eks. hvis privatpersonen ejer et føringsrør eller et jordvarme- eller solcelleanlæg, der leverer overskudsvarme eller el til et forsyningsselskab. I sådanne tilfælde skal privatpersonen registrere sig i Ledningsejerregistret og udlevere ledningsoplysninger efter de gældende regler.

2.2.2. Klima-, Energi- og Forsyningsministeriets overvejelser og lovforslagets udformning

Med den foreslåede § 1 nyformuleres lovens anvendelsesområde. Der er behov for at se på lovens anvendelsesområde, fordi et par af kategorierne af ledninger ikke er helt entydige. Lovforslaget skal derfor sikre, at ledningsejere har let ved at vurdere, om deres ledning er omfattet af en kategori, og om ledningsejeren derfor skal registrere sig som ledningsejer for ledningen i Ledningsejerregistret.

Derudover har tidligere ændringer af lovens anvendelsesområde ikke altid taget stilling til, om privatpersoner skal være omfattet af anvendelsesområdet. Privatpersoner er derfor i dag omfattet af nogle af kategorierne af ledninger, selv om det i 2004, da lov om registrering af ledningsejere blev vedtaget, ikke var hensigten, at privatpersoner skulle være omfattet af lovens anvendelsesområde.

Selv om anvendelsesområdet foreslås nyformuleret er det ikke hensigten at ændre grundlæggende ved, hvilke ledninger der er omfattet af lovens anvendelsesområde.

Anvendelsesområdet foreslås dog udvidet, så ejere af ledninger, som er nedgravet i eller anbragt på den danske kontinentsokkel er omfattet af lovens anvendelsesområde, hvis den nedgravede ledning falder ind under en af de syv typer ledninger. Det vil typiske dreje sig om ledninger, der er omfattet af § 1, stk. 1, nr. 1 om forsyningsnet, f.eks. gas- eller olieledninger, der er nedgravet i eller anbragt på kontinentsoklen.

Den danske kontinentsokkel afgrænses i overensstemmelse med FN's havretskonvention, som trådte i kraft den 16. december 2004 i Danmark. I artikel 76, stk. 1, defineres kontinentsoklen som en kyststats kontinentsokkel omfatter havbunden i de undersøiske områder, der i hele den naturlige forlængelse af dens landterritorium strækker sig ud over søterritoriet, til yderkanten af kontinentalmarginen, eller til en afstand af 200 sømil fra de basislinjer, hvorfra bredden af søterritoriet måles, i tilfælde hvor kontinentalmarginens yderkant ikke strækker sig ud hertil. Kontinentsoklen er dermed afgrænset til havbunden i Danmarks eksklusive økonomiske zone.

Det foreslås, at anvendelsesområdet opdeles i 7 kategorier i stedet for de nuværende 6. Det er ikke hensigten at tilføje flere ledninger i kategorierne, men at gøre det lettere at læse bestemmelsen.

Efter den gældende nr. 1 skal ledningen indgå i et kollektivt net. Det er imidlertid ikke entydigt, hvad et kollektivt net er, da begrebet har udviklet sig i forskellig retning i forskellige love over tid. Det gør det sværere at vurdere, hvad et kollektivt net er, netop fordi det defineres på forskellige måder. Det kan derfor gøre det uklart for enkelte ledningsejere, om de er omfattet af lovens anvendelsesområde eller ikke er det. Det foreslås derfor at nyaffatte nr. 1, så ejere af ledninger, der indgår i et forsyningsnet er omfattet af anvendelsesområdet.

Forsyningsnet er i almindelig forståelse to begreber. I almen tale er forsyningsnet et overordnet begreb for den samlede forsyning i Danmark, som kan bestå af indvinding, transmission og distribution eller enkelte dele af disse. Et forsyningsnet er endvidere også et selvstændigt ledningsnet, der leverer en forsyning direkte til en bruger, f.eks. elektronisk kommunikationsnet, eller aftager en forsyning fra en bruger, f.eks. spildevand. Denne lov omfatter begge dele af forståelsen.

Det overordnede forsyningsnet består af indvindings-, transmissions- og distributionsnet.

Et indvindingsnet er en ledning, der indvinder en forsyning og transporterer forsyningen til et transmissionsnet eller distributions- eller forsyningsnet. En indvindingsledning er dermed en ledning, der leder en forsyning fra indvindingsområdet, f.eks. gas eller olie og fører den en del af vejen mod brugeren.

Et transmissionsnet er et ledningsnet, som har til formål at transportere en forsyning fra indvindingsnettet til et overordnet center, for derefter at blive distribueret til brugeren eller at

forbinde det med andre sammenhængende forsyningsnet. En transmissionsledning er dermed en ledning, der fører en forsyning over større afstande, ofte med højere tryk, temperatur eller spænding gennem Danmark.

Et distributionsnet er et ledningsnet, som har til formål at levere en forsyning til en ubestemt kreds af brugere, samt net, der ejes af et forsyningsselskab, og som har til formål at forbinde en bruger med transmissionsnettet. Et distributionsnet er således en forsyning, der leveres til en bruger fra et indvindings- eller transmissionsnet, f.eks. elektricitet eller olie.

Forsyningsnet foreslås defineret i § 3, nr. 3, som et ledningsnet, som har til formål at indvinde, behandle eller levere en forsyning til en ubestemt kreds af brugere eller aflede en forsyning fra en ubestemt kreds af brugere.

Et forsyningsnet i den smalle forståelse af begrebet leverer dermed forsyningen hele vejen fra indvinding til brugeren modsat et distributionsnet, som kun leverer forsyningen fra indvindings- eller transmissionsnettet. Et forsyningsnet kan f.eks. være vand eller elektronisk kommunikation, der leveres til brugeren, eller spildevand, der afledes fra brugeren.

Med § 1, stk. 1, nr. 2, foreslås den gældende § 3, stk. 1, nr. 5, om stikledninger videreført. Stikledninger er den sidste del af et forsyningsnet og er omfattet af anvendelsesområdet, hvis den ejes af et distributions- eller forsyningsselskab. Bestemmelsen ændres dog, så der ikke længere er en hovedregel, hvorefter alle stikledninger er omfattet, og en undtagelse, så kun distributions- og forsyningsselskabers ledninger er omfattet af bestemmelsen. Undtagelsen er dermed hovedreglen. Bestemmelsen foreslås derfor ændret, så undtagelsen bliver hovedreglen.

Bestemmelsen foreslås endvidere præciseret, så der kun anvendes forsyningsselskab og ikke længere distributions- og forsyningsselskab. Det skyldes, at § 1, stk. 1, nr. 1, ændres, så bestemmelsen omfatter forsyningsnet. Et forsyningsselskab er et selskab, der leverer en forsyning, ligegyldig hvilken forsyning det er. Et forsyningsselskab kan derfor være et gas- eller olieselskab, et selskab, der leverer fjernvarme, elektronisk kommunikationsnet osv.

En ejer af en stikledning vil dermed være omfattet af lovens anvendelsesområde, hvis ejeren er et forsyningsselskab.

Det foreslås med § 1, stk. 1, nr. 3, at gældende ret om, at ledninger, der ligger helt eller delvis i offentlige vejarealer eller private fællesveje og ejes af en offentlig myndighed, videreføres. Bestemmelsen videreføres sprogligt uændret.

Der har imidlertid været usikkerhed omkring brugen af bestemmelsen, og om hele ledningen skal registreres, selv om kun en lille del af ledningen ligger i et vejareal, eller om kun den del af ledningen, som ligger i vejarealet, skal registreres.

De fleste gravearbejder foretages på offentlige vejarealer eller på private fællesveje. Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet vurderer derfor, at bestemmelsen skal forstås på den måde, at offentlige myndigheder er forpligtet til at udlevere ledningsoplysninger om den del af ledningen, der ligger i det offentlige vejareal eller den private fællesvej eller umiddelbart op til vejarealet for at vise, hvor ledningen fortsætter.

En offentlig myndighed, som skal have gravet på egen grund, f.eks. i kommunale parker eller pladser, kan være i kontakt med graveaktøren og kan derfor oplyse graveaktøren om, hvor eventuelle ledninger er gravet ned, selv om kommunen måske ikke er forpligtet til at udlevere ledningsoplysninger efter loven.

Med § 1, stk. 1, nr. 4, videreføres gældende ret om, at en vejafvandingsledning, som ejes af en offentlig myndighed eller et forsyningsselskab, er omfattet af lovens anvendelsesområde.

Vejafvandingsledninger afgrænses med definitionen i § 3, nr. 14, til at omfatte ledninger, der afvander vejarealer. Ledninger, der afvander pladser, f.eks. parkeringspladser, er kun en vejafvandingsledning, hvis hovedformålet med ledningen er at sikre fremkommeligheden på tilstødende vejarealer.

Desuden ændres forpligtelsen for en vejafvandingsledning, der er gravet ned i jorden senest den 30. juni 2023. Ændringen foreslås indsat som en bestemmelse i overgangsbestemmelsen. En ledningsejer, der ejer en sådan vejafvandingsledning får længere tid til at registrere ledningen og udlevere standardiserede og digitaliserede ledningsoplysninger om ledningen.

For så vidt angår vejafvandingsledninger foreslås det i § 27, stk. 7, at det indtil den 31. december 2029 er frivilligt for ledningsejere at registrere interesseområder for vejafvandingsledninger, der er gravet ned i jorden senest den 30. juni 2023. Den foreslåede undtagelse er en udmøntning af en aftale mellem Finansministeriet og KL i forbindelse med DUT forhandlinger om ændringen af lov om registrering af ledningsejere fra 2017. Det betyder at vejafvandingsledninger, gravet ned efter 30. juni 2023 ikke er undtaget og stadig skal udleveres efter samme regler som øvrige forsyninger.

Undtagelsen betyder, at en ledningsejer får længere tid til at digitalisere og standardisere ledningsoplysningerne om en vejafvandingsledning, der er gravet ned i jorden senest den 30. juni 2023. Ledningsejere af vejafvandingsledninger skal registrere interesseområder og udlevere ledningsoplysninger for ledninger, der er gravet ned fra den 1. juli 2023 på samme måde, som ledningsejere skal udlevere ledningsoplysninger om andre ledninger, der er omfattet af kategorierne i anvendelsesområdet.

Det foreslås i § 1, stk. 1, nr. 5, at gældende ret om, at ledninger der leverer adgang til digital infrastruktur til brugeren, videreføres.

Bestemmelsen omfatter elektronisk kommunikation, der ikke falder ind under nr. 1, dvs. når der ikke er en almindelig mulighed for brugere til at tilslutte sig forsyningen. Det kan f.eks. være grundejerforeninger, der driver et antenneanlæg, der leverer elektronisk kommunikation til de husstande, der er medlem af grundejerforeningen.

Klima-, energi- og forsyningsministeren kan efter § 1, stk. 5, fastsætte regler om, at brugerdrevne antenneanlæg kan undtages fra lovens anvendelsesområde.

Et brugerdrevent antenneanlæg er et antenneanlæg, der f.eks. drives af frivillige og forsyner en ejerforening i en ejendom eller grundejerforening.

Klima-, energi- og forsyningsministerens beføjelse foreslås videreført og forventes at blive udmøntet uændret i bekendtgørelsen, så brugerdrevne antenneanlæg, der leverer adgang til digital

infrastruktur til maksimalt 100 brugere, ikke er omfattet af lovens anvendelsesområde. Ministeren kan dog fastsætte andre betingelser end et maksimalt antal brugere, hvis det vurderes, at det vil give bedre mening at fastsætte andre betingelser. Det kan f.eks. være, at det brugerdrevne antenneanlæg må have en maksimal indtjening.

Med § 1, stk. 1, nr. 6, foreslås det, at gældende ret om ledninger, der afleder spildevand til et vandløb, til en sø eller til et havområde, videreføres med en sproglig ændring. Efter gældende ret omfatter bestemmelsen spildevand eller kølevand m.m., men den måde spildevand defineres på i dag, betyder at begrebet spildevand også omfatter kølevand og andet. Der er derfor ikke behov for at nævne kølevand m.m. i bestemmelsen, fordi det allerede er indeholdt i spildevand.

Ledningerne falder ikke ind under nr. 1, fordi spildevand afledes direkte ud i et vandløb, til en sø eller til et havområde, og dermed ikke bliver afledt til et forsyningsselskab eller til et samlet net. Ledningerne skal derfor fortsat have deres egen kategori for at være omfattet af lovens anvendelsesområde. Ledningerne ejes typisk af virksomheder, der afleder kølevand til vandløb eller andre steder. Det kan f.eks. være virksomheder i havneområder, der indtager og udleder havvand til afkøling af bygninger.

Med § 1, stk. 1, nr. 7, foreslås gældende ret om føringsrør videreført. Bestemmelsen ændres dog, så det kun er forsyningsselskaber samt offentlige myndigheder, der er omfattet af lovens anvendelsesområde.

Der er forskel på, om et føringsrør er en allerede registreret forsyning, som har ledig kapacitet eller trærør, der er født til at føre andre ledninger. Føringsrøret skal kun registreres selvstændigt, hvis det ikke allerede er registreret via en anden forsyning og på den måde beskyttet mod graveskader. Det kan f.eks. være et telekabel, der ligger i et trærør. Her kan telekablet angives, at det ligger i et føringsrør. Det skyldes, at det er u hensigtsmæssigt, hvis et kabel eller ledning bliver dobbeltregistreret, og graveaktør derfor forventer at skulle finde to ledninger i marken, hvis der er tale om en ledning, der føres i andet rør eller ledning. Det centrale er, at oplysninger om de ledninger, som en graveaktør møder i marken, er så tro mod virkeligheden som muligt.

§ 1, stk. 2, viderefører gældende ret om drænledninger uændret.

Drænledninger er ledninger, der afvander marker eller andre jordområder, f.eks. parker eller boligområder. Ledningerne ligger typisk på privat ejendom, og en graveaktør vil derfor få oplysninger om ledningen af ledningsejeren, hvis graveaktøren skal grave på ledningsejerens grund.

§ 1, stk. 3, viderefører gældende ret om ikkealmene vandforsyninger. Ikkealmene vandforsyninger er vandforsyninger, der leverer vand højst 9 ejendomme.

I gældende ret har klima-, energi- og forsyningsministeren en bemyndigelse til at undtage ikkealmene vandforsyninger fra lovens anvendelsesområde, hvis de opfylder visse betingelser. Ministerens bemyndigelse er udmøntet i § 6 i bekendtgørelse om registrering af ledningsejere og udlevering af ledningsoplysninger gennem Ledningsejerregistret. I § 6 i bekendtgørelsen er en vandforsyning undtaget, hvis den leverer vand til højst 9 ejendomme.

Undtagelsen foreslås med lovforslaget flyttet fra bekendtgørelsen, fordi ikkealmene vandforsyninger højst kan levere vandforsyning til 9 ejendomme. Undtagelsen kan derfor affattes

på en enkel måde i lovforslaget, i stedet for at klima-, energi- og forsyningsministeren gives en bemyndigelse til at fastsætte regler om, hvor mange ejendomme ledningsejeren må levere vandforsyning til.

Langt størstedelen af de ledninger, som privatpersoner ejer, er stikledninger. Stikledninger er kun omfattet af lovens anvendelsesområde, når de ejes af forsyningsselskaber. Privatpersoner kan imidlertid i dag være omfattet af lovens anvendelsesområde, når de ejer et føringsrør eller et jordvarme- eller solcelleanlæg, hvis jordvarme- eller solcelleanlægget leverer overskudsvarme eller elektricitet til et forsyningsselskab.

Da lov om registrering af ledningsejere blev vedtaget i 2004 var det ikke hensigten, at privatpersoner skulle være omfattet af lovens anvendelsesområde som ledningsejere. Det foreslås derfor, at der i § 1, stk. 4, indsættes en undtagelse i lovens anvendelsesområde, så privatpersoner ikke er omfattet af anvendelsesområdet, selv hvis de ejer en ledning, som kan falde ind under de kategorier af ledninger, der er omfattet. På denne måde kan det sikres, at privatpersoner fremadrettet ikke vil blive omfattet af anvendelsesområdet, selv om loven skulle blive ændret, så flere kategorier af ledninger bliver omfattet af anvendelsesområdet. En privatperson defineres i lovforslagets § 3, nr. 12, som en person, der i privat sammenhæng, dvs. ikke i arbejdsmæssig sammenhæng, ejer en ledning eller udfører et gravearbejde på egen grund. En privatperson vil dermed typisk være en ejer af et hus, der ejer de stikledninger, der fører en forsyning ind til huset.

Lovforslaget viderefører gældende ret om ledninger, der ejes af Forsvaret og ledninger, der er omfattet af offentlige beskyttelseshensyn. Dog indsættes der en ny bemyndigelse til klima-, energi- og forsyningsministeren til efter forhandling med forsvarsministeren at fastsætte særlige regler for stikledninger, som fører til ejendomme, som Forsvaret ejer eller har rådighed over, når der knytter sig offentlige beskyttelseshensyn til ledningen.

Bestemmelsen foreslås indsat for at sikre, at en registrering af interesseområde for en forsyning ind til Forsvarets ejendomme, ikke skal afsløre, hvor ledningen går ind på Forsvarets område. Det gælder for ledninger, hvortil der knytter sig offentlige beskyttelseshensyn, f.eks. fordi ledningen er af betydning for national sikkerhed.

2.3. Ledningsejeres pligter

2.3.1. Gældende ret

En ledningsejer i lovens forstand omfatter enhver, der ejer en ledning, som denne er defineret i § 5, nr. 2. Efter § 5, nr. 2, skal en ledning forstås som kabler og rør nedgravet i jord eller nedgravet i eller anbragt på havbunden, som har til formål at transportere kommunikation, data, signaler eller energi af enhver art samt faste, flydende eller luftformige stoffer af enhver art. Til ledninger regnes de dele af ledningsanlæg, som er betydelige komponenter.

Falder en ledning ind under dette og en af kategorierne i § 3, stk. 1, skal den registreres med interesseområde i Ledningsejerregistret. Herudover vil offentlige myndigheds ledninger, f.eks. ledninger der fører strøm og signaler til gade- og vejbelysning, trafikstyringsanlæg, vejskilte, P-anlæg, trafikovervågning m.v. være omfattet af lovens anvendelsesområde når de ligger i offentlig eller privat vej. Føringsrør og vejafvanding er kun omfattet, hvis de ejes af en offentlig myndighed eller et forsynings- eller distributionsselskab.

Ledningsejeren er typisk den, der har ladet ledningen anlægge og vil normalt også være den, der har ansvaret for at drive og vedligeholde ledningen. En ledningsejer kan både eje ledninger, der er omfattet af anvendelsesområdet, og ledninger, der anses som frivilligt at indberette til Ledningsejerregistret. Aftageren af forsyningen, der ledes i ledningen, er derimod ikke omfattet af loven og har ingen indberetningspligt.

Lov om registrering af ledningsejere og udlevering af ledningsoplysninger gennem Ledningsejerregistret indeholder to forpligtelser for ledningsejerne. De gennemgås nærmere under afsnit 2.3.1.1., 2.3.1.2. og 2.3.1.3.

2.3.1.1. Registrering af ledningsejere

Ledningsejere, som er omfattet af lovens anvendelsesområde, skal registrere sig i Ledningsejerregistret og indberette et eller flere interesseområder, som geografisk angiver et areal hvor inden for ledningsejerens ledninger er placeret. Ledningsejeren skal ved indberetningen, desuden oplyse forsyningstype samt kontaktoplysninger, så Ledningsejerregistret og aktuelle graveaktør kan komme i kontakt med ledningsejer og sende en forespørgsel om udlevering af ledningsoplysninger til ledningsejeren. Hvis det indberettede interesseområde og kontaktoplysninger ikke længere er korrekte, skal ledningsejer opdatere oplysningerne hurtigst muligt.

En ledningsejer omfattet af lovens anvendelsesområde, kan frivilligt indberette ledninger, der ikke er omfattet af lovens anvendelsesområde. Det kan f.eks. være stikledninger på egen grund eller øvrige nedgravede komponenter, som ikke anses at være en del af nedgravet infrastruktur, f.eks. jordankre eller rørlagte vandløb. Registrerer en ledningsejer disse ledningstyper frivilligt, skal de gældende regler for registrering af kontaktoplysninger m.m. og udlevering af ledningsoplysninger overholdes.

2.3.1.2. Udlevering af de nødvendige ledningsoplysninger

Efter lovens § 8 skal ledningsejeren, når en graveforespørgsel er modtaget, sende de nødvendige ledningsoplysninger til Ledningsejerregistret, eller indgå aftale med graveaktøren om påvisning på stedet. De nødvendige ledningsoplysninger er oplysninger, der har et indhold og en kvalitet, så de er umiddelbare anvendelige ved gravearbejdet. Læs mere om nødvendige ledningsoplysninger og krav til ledningsoplysningerne i afsnit 2.5.1.

Som hovedregel skal ledningsejeren udlevere de nødvendige ledningsoplysninger snarest muligt og inden for to timer efter at forespørgslen er modtaget på hverdage mellem kl. 7 og 16. Med hverdage forstås mandag til fredag. Dog anses helligdage, der falder på en hverdag, den 1. maj, grundlovsdag, den 24. december og den 31. december ikke for hverdage. 2-timersfristen løber mellem kl. 7 og 16 på hverdage. Forespørger en graveaktør om ledningsoplysninger så sent inden for tidsrummet, at en ledningsejer ikke kan nå at svare på forespørgslen inden kl. 16, løber 2-timersfristen videre den næstkommende hverdag. Forespørger en graveaktør f.eks. på ledningsoplysninger en hverdag kl. 14.45, skal ledningsejer senest udlevere ledningsoplysningerne kl. 7.45 den næstkommende hverdag.

Forespørger graveaktøren om ledningsoplysninger uden for tidsrummet mellem kl. 7 og 16 på en hverdag eller på en dag, der ikke er en hverdag, skal ledningsejeren senest udlevere ledningsoplysningerne kl. 9 den næstkommende hverdag. Forespørger en graveaktør f.eks. om ledningsoplysninger kl. 15.30 onsdag før påske, skal ledningsejeren senest udlevere

ledningsoplysninger tirsdag kl. 8.30, hvis ledningsejeren ikke kan nå at udlevere ledningsoplysningerne onsdag inden kl. 16.

Udlevering af ledningsoplysninger skal ske via de af Ledningsejerregistrets udstillede webservice. Ledningsejer kan dog påvise placering af ledninger på graveområdet i stedet for at udlevere ledningsoplysninger eller påvise ledningen som supplement til udlevering af ledningsoplysninger, f.eks. fordi det er farligt at beskadige ledningen, læs mere under afsnit 2.3.1.3.

Ledningsejer kan udtage en graveanmodning til manuel behandling, hvis særlige forhold taler herfor, f.eks. fordi der er sikkerhedsmæssige aspekter, der skal vurderes, eller hvis en forespørgsel f.eks. dækker over et meget stort område.

Hvis anmodningen er udtaget til manuel behandling, skal ledningsejer udlevere ledningsoplysninger via Ledningsejerregistret snarest muligt og senest inden for 2 hverdage efter at forespørgslen er modtaget. Ledningsejeren skal dog inden for 2-timersfristen meddele graveaktøren, at ledningsejeren har udtaget forespørgslen til manuel behandling.

Ledningsejere har med lov nr. 1422 af 17. december 2019 om ændring af lov om registrering af ledningsejere § 2, stk. 2, fået en indfasningsperiode frem til den 30. juni 2023, hvor de kan udlevere ledningsoplysninger direkte til graveaktøren, der har forespurgt om ledningsoplysninger. Ledningsejeren kan i denne periode udlevere de nødvendige ledningsoplysninger til graveaktøren hurtigst muligt og senest 5 hverdage efter en graveforespørgsel er modtaget. Bestemmelsen giver ledningsejere tid til at digitalisere og standardisere deres ledningsoplysninger og opbygge nye systemer til at udlevere ledningsoplysningerne.

2.3.1.3. Påvisning af ledninger

Efter gældende ret kan påvisning anvendes i 2 situationer:

- 1) Ledningsejeren ønsker at påvise i stedet for udlevering af ledningsoplysninger eller som supplement til udlevering af ledningsoplysninger efter § 8, stk. 3.
- 2) Graveaktøren anmoder om påvisning, fordi graveaktøren ikke kan finde ledningen, selv om graveaktøren har fået udleveret ledningsoplysninger efter § 9, stk. 3.

Efter § 8, stk. 3, skal en ledningsejeren, når der forespørges om ledningsoplysninger, udlevere de nødvendige ledningsoplysninger til graveaktøren eller indgå aftale med denne om påvisning af ledningen på graveområdet. Ledningsejeren har således pligt til at indgå aftale om påvisning, hvis ledningsejeren ikke kan udlevere de nødvendige ledningsoplysninger til graveaktøren.

Påvisningspligten indebærer, at ledningsejeren skal give oplysninger om ledningers placering, f.eks. ved tydelig markering af ledningens placering i graveområdet og om nødvendigt ved frigravning af ledningen. Påvisningspligten gælder for ledningsejere, men ikke for private grundejere, der har ledninger liggende på deres ejendom.

Ledningsejer vil endvidere kunne anvende bestemmelsen, hvis ledningsejer ønsker at være til stede i graveområdet, når der skal graves, f.eks. fordi det er farligt at beskadige ledningen. Det kan f.eks. være tilfældet, hvis der skal graves tæt på en gasledning.

I § 9, stk. 2, bestemmes det, at en graveaktør ikke må grave, før ledningsejer har påvist ledningen, når ledningsejer har besluttet, at ledningen skal påvises. Bestemmelsen betyder, at der ikke må

graves, før påvisningen er foretaget, selv om graveaktøren kan have modtaget ledningsoplysninger fra ledningsejer og derfor vil overholde hovedreglen i § 9, stk. 1, om, at der må graves, når de nødvendige ledningsoplysninger er udleveret til graveaktøren.

Efter § 9, stk. 3, kan graveaktøren anmode om påvisning, hvis graveaktøren ikke kan finde ledningerne, f.eks. efter en prøvegravning, ved at anvende de modtagne ledningsoplysninger, når graveaktøren graver i graveområdet.

Af hensyn til graveaktørens udførelse af gravearbejdet er der fastsat en frist i forhold til, hvor hurtigt en ledningsejer vil skulle påvise ledningen. Ledningsejeren skal påvise ledningen i graveområdet inden for rimelig tid for at undgå unødigt ventetid. Rimelig tid vil altid være en konkret vurdering, men »rimelig tid« er som det klare udgangspunkt inden for 2 hverdage. Dette skyldes, at graveaktøren ikke kan vente i mange dage på, at ledningsejeren skal påvise ledningen, når først graveaktøren er gået i gang med gravearbejdet.

Stk. 3 indeholder endvidere en bestemmelse om omkostningsdeling ved påvisning efter bestemmelsen. Graveaktøren skal afholde udgifterne til påvisningen, hvis ledningerne i det væsentlige ligger, som det fremgår af ledningsoplysningerne. Det bør være ledningsejer, der betaler for påvisningen, hvis ledningerne ikke ligger, hvor de burde ligge ifølge ledningsoplysningerne, og graveaktøren derfor ikke bør bære omkostningerne ved påvisningen af ledningen. Derimod bør graveaktøren betale for påvisningen, hvis ledningen kan findes ved at anvende ledningsoplysningerne.

Ledningsejere kan ud over påvisningsforpligtelsen i denne lov have en pligt til at påvise ledningen efter vejlovens regler om gæsteprincippet og betale de udgifter, der er forbundet med denne påvisning, jf. Højesteretsdom af 23. oktober 2018, Ugeskrift for Retsvæsen 2019, side 464ff.

2.3.2. Klima-, Energi- og Forsyningsministeriets overvejelser og lovforslagets udformning

Lovforslaget viderefører gældende ret om, at ledningsejeren skal registrere sig i Ledningsejerregistret, så Ledningsejerregistret og graveaktører kan komme i kontakt med ledningsejeren. Efter § 4, stk. 1, skal ledningsejeren registrere navn og eventuelt CVR-nummer, kontaktoplysninger, interesseområde og forsyningens art.

Med lovforslaget ændres bestemmelsen dog, så klima-, energi- og forsyningsministeren i § 4, stk. 5, får en bemyndigelse til at fastlægge regler om, hvilke kontaktoplysninger ledningsejeren skal indberette.

Bestemmelsen foreslås ændret, fordi mulighederne for at kontakte ledningsejere ændrer sig i takt med, at de digitale muligheder ændrer sig. Da Ledningsejerregistret blev etableret i 2004 foregik henvendelsen via faxnummer. I dag foregår det via mailadresse, og dette kan ændre sig, så det på et tidspunkt måske kan blive til maskine-til-maskine løsninger eller digital post.

For at loven ikke skal ændres, hvis måden at henvende sig på ændrer sig, foreslås det, at klima-, energi- og forsyningsministeren i stedet får en bemyndigelse til at fastsætte regler om, hvilke kontaktoplysninger ledningsejeren skal registrere.

Lovforslagets § 9, stk. 1, viderefører gældende ret om ledningsejerens pligt til at udlevere ledningsoplysninger. Ledningsejeren skal fortsat udlevere de nødvendige ledningsoplysninger

snarest muligt og senest inden for 2 timer på hverdage mellem kl. 7 og 16. Gældende ret om, hvornår ledningsejeren skal udlevere ledningsoplysningerne, hvis graveaktøren forespørger uden for tidsrummet mellem 7 og 16 på hverdage eller på dage, der ikke er hverdage, videreføres tillige uændret.

Lovforslaget viderefører gældende ret om ledningsejerens påvisningspligt, men samler reglerne om påvisning i en paragraf i stedet for at reglerne står flere steder i loven.

Regler om betaling i forbindelse med påvisning foreslås samlet i en ny § 14. § 14, stk. 2, er en videreførelse af gældende ret om, hvem der skal betale for påvisning, hvor graveaktøren anmoder om det. Ledningsejeren skal fortsat betale for påvisningen, hvis graveaktøren ikke ville have kunnet finde ledningerne ved anvendelse af de udleverede ledningsoplysninger, mens graveaktøren fortsat skal betale, hvis graveaktøren burde have kunne finde ledningerne ved at anvende ledningsoplysningerne.

Med § 14, stk. 1, foreslås det, at der indsættes en ny bestemmelse om betaling for påvisning, hvorefter ledningsejeren skal gennemføre påvisningen uden beregning, når det er ledningsejeren, som ønsker at påvise ledningen, f.eks. for at være til stede når der graves, fordi det er farligt at beskadige ledningen, f.eks. en gasledning, eller fordi ledningsejeren ikke har ledningsoplysninger, der kan udleveres, og derfor skal påvise ledningen.

Det er meget få ledningsejere, som tager betaling, hvis ledningsejeren selv ønsker at påvise ledningen, f.eks. fordi ledningsejeren ikke kan udlevere ledningsoplysninger, hvis denne ikke har nogen. Det anbefales endvidere af Dansk Ledningsejerforum, at der ikke tages betaling, når der udleveres ledningsoplysninger, og den foreslåede bestemmelse følger dermed denne anbefaling.

Der henvises i øvrigt til afsnit 2.5.1. om krav til ledningsoplysninger.

2.4. Graveaktørers pligter

2.4.1. Gældende ret

Efter den gældende § 9, stk. 1, skal enhver, der erhvervsmæssigt udfører gravearbejder, forespørge om ledningsoplysninger i Ledningsejerregistret, inden gravearbejdet påbegyndes. Forpligtelsen gælder for enhver, der erhvervsmæssigt udfører gravearbejder eller indhenter ledningsoplysninger til brug for planlægning af gravearbejder. Dette kan f.eks. være entreprenører og andre. Hvis en person i skatteretlig forstand anses for selvstændig erhvervsdrivende, vil denne normalt være omfattet af loven.

Begrebet gravearbejde omfatter alle fysiske arbejder, som kan beskadige nedgravede ledninger, herunder også skydning af ledninger gennem jorden, boring af huller, grubning eller nedramning af rør, pæle, pløkker eller spyd. Almindelig jordbearbejdning, f.eks. pløjning af en mark, og overfladiske jordarbejder som afhøvling af græs eller afskrabning af overfladebelægning er omfattet af undtagelsen fra forespørgselspligten i § 11, stk. 2, nr. 2, i bekendtgørelse om registrering af ledningsejere og udlevering af ledningsoplysninger gennem Ledningsejerregistret. Undtagelsen fra forespørgselspligten gælder dog kun, når graveaktøren har kendskab til ledningens placering.

En graveaktør, virksomheder eller privatpersoner kan forespørge om ledningsoplysninger til brug for gravearbejder eller til brug for ethvert andet lovligt formål. Lovlige formål kan f.eks. være projektering af gravearbejder, ledningsoplysninger til brug for retssager, myndighedsopgaver m.m.

For at kunne forespørge om ledningsoplysninger, skal graveaktøren være registreret i Ledningsejerregistret. Graveaktør skal ved registreringen oplyse kontaktoplysninger, samt faktureringsoplysninger og CVR (CVR dog ikke for private). Enhver, der forespørger om ledningsoplysninger i Ledningsejerregistret forud for et gravearbejde, har således efter gældende ret pligt til at identificere sig selv. Identifikationen sker for at fastlægge forespørgerens erhvervs- eller personidentitet af hensyn til sikkerhed, administration af brugeradgangen, opkrævningen af gebyrer og retslig dokumentation. De nærmere regler herom fastsættes af klima-, energi- og forsyningsministeren.

Graveaktøren skal endvidere ved forespørgslen give oplysninger om gravearbejdet, graveområdet dvs. den påtænkte geografiske udstrækning, graveperiode og omfang og gravemetode. Graveaktør skal desuden angive formål med forespørgslen om ledningsoplysninger og skal angive, om forespørgslen er til gravearbejde, planlægning eller øvrige formål. Graveaktør kan desuden oplyse, hvilken forsyningstype der påtænkes etableret eller repareret. Disse oplysninger skal ledningsejeren anvende for at vurdere, hvad der er de nødvendige ledningsoplysninger, der skal sendes til graveaktøren gennem Ledningsejerregistret.

En graveaktør er ikke altid forpligtet til at forespørge om ledningsoplysninger før et gravearbejde. Gældende ret indeholder en række undtagelser for, hvornår en graveaktør kan grave uden at skulle spørge først.

I § 9, stk. 6, er der indsat en generel undtagelse for forespørgselspligten for gravearbejde, der udføres på arealer ejet af graveaktøren selv, når denne har fuldt kendskab til eventuelle ledningers placering. Arealerne skal ligge uden for veje. Det betyder, at f.eks. en grundejerforening, der har kendskab til de ledninger, der ligger i en privat fællesvej, skal forespørge om ledningsoplysninger forud for et eventuelt gravearbejde i den private fællesvej.

Bestemmelsen undtager først og fremmest landmænd, privatpersoner og andre jordejere for forespørgselspligten, når de graver på egne arealer uden for veje. Dette undtager landmænd, skovejere, m.m. for forespørgselspligt, når de selv graver grøfter, lægger drænledninger og udfører lignende gravearbejder og jordbearbejdning, så længe de har kendskab til eventuelle ledningers placering.

Efter § 9, stk. 5, kan klima-, energi- og forsyningsministeren fastsætte undtagelser for forespørgselspligten. Bestemmelsen er anvendt til at fastsætte regler om undtagelse af almindelig jordbearbejdning og overfladiske gravearbejder foretaget af erhvervsmæssige aktører på landbrug, i private haver og lignende, herunder i forbindelse med pløjning, anlæg af terrasser, bede, mv. Grubning og anden dybere gravning og jordbearbejdning anses ikke som omfattet af undtagelsesbestemmelserne.

Herudover er klima-, energi- og forsyningsministerens bemyndigelse anvendt til at fastsætte bestemmelser om, at gravearbejder i forbindelse med kirkegårde, råstofgravning på land mv. kun skal være omfattet af forespørgselspligt første gang, sådanne arealer udlægges til dette formål.

På samme måde er efterforskning og indvinding af råstoffer i havbunden undtaget, så der kun skal forespørges første gang, et sådant område udpeges. Allerede udpegede områder kræver derfor ikke

forespørgselspligt, ligesom der ikke skal forespørges forud for gravning i et etableret indvindingsområde.

Efter § 9, stk. 7, kan virksomheder og privatpersoner, som ikke er omfattet af forespørgselspligten i stk. 1, frivilligt forespørge på registret i forbindelse med egne gravearbejder o. lign. Dermed vil registret kunne benyttes til at undersøge ledningsejerforholdene forud for ethvert gravearbejde, som udføres i privat regi, f.eks. i en privatpersons have.

Derudover kan offentlige vejmyndigheder bruge Ledningsejerregistret til at kontakte ledningsejere i forbindelse med kommunalplaner, asfaltplanlægning, gravetilladelser, som er relateret til et bestemt graveområde og lign., og en ledningsejer kan hente en oversigt over, hvilke entreprenører der har en aktiv graveforespørgsel inden for det pågældende interesseområde.

Offentlige myndigheder har derudover, selv om de ikke er nævnt, krav på oplysninger fra Ledningsejerregistret til brug for konkrete afgørelser og offentlige myndigheders øvrige virksomhed i henhold til § 31 i forvaltningsloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 433 af 22. april 2014 med senere ændring. Ønsker myndigheden derimod at forespørge om ledningsoplysninger skal der betales for forespørgslen på lige fod med andre graveaktører.

Efter gældende ret kan klima- energi- og forsyningsministeren efter forhandling med transportministeren fastsætte regler om forespørgselspligten i forbindelse med uopsætteligt reparationsarbejde. Ministeren har fastsat regler om, at en graveaktør, der skal udføre uopsættelige reparationsarbejder, skal orientere sig om mulige ledningsejere i graveområdet, inden reparationsarbejdet sættes i gang, hvis reparationsarbejdet ikke kan afvente, at ledningsoplysningerne er indhentet.

Ved et uopsætteligt reparationsarbejde forstås ethvert reparationsarbejde, når reparationsarbejdet skal afhjælpe en pludselig opstået skade, der

- 1) vil blive værre, hvis reparationsarbejdet skal afvente ledningsoplysningerne, eller
- 2) kan forårsage et betydeligt ressourcespild, fare for menneskeliv eller gøre miljøproblemer unødigt værre, hvis skaden ikke udbedres straks.

Et uopsætteligt reparationsarbejde vil derfor typisk være, hvor der er sket en skade på en olie- eller gas ledning eller en anden stor ledning, og bruddet skal repareres straks for at undgå større skader. Et uopsætteligt reparationsarbejde vil derimod ikke være, hvis en kunde ringer og ønsker at få lagt fiber i jorden hurtigst muligt eller få gravet noget op samme dag. I sådanne situationer vil en graveaktør have mulighed for at forespørge om ledningsoplysninger, før reparationsarbejdet gennemføres.

Har en graveaktør ikke mulighed for at afvente, at graveaktøren har orienteret sig om mulige ledningsejere i graveområdet, skal graveaktøren snarest muligt efter at gravearbejdet er påbegyndt, forespørge om ledningsoplysninger og i forespørgslen oplyse, at gravearbejdet er påbegyndt eller har fundet sted på grund af uopsættelige reparationsarbejder.

En graveaktør, der foretager et uopsætteligt reparationsarbejde, kan have kollegaer, der kan forespørge på graveaktørens vegne, så graveaktøren får eventuelle ledningsoplysninger under gravearbejdet. På denne måde kan graveaktøren undgå at forårsage skader på andre ledninger under gravearbejdet.

2.4.1.2 Forespørgsel om ledningsoplysninger

En graveaktør skal forespørge om ledningsoplysninger, før der graves, og er forpligtet til at anvende de ledningsoplysninger, som graveaktøren modtager, så gravearbejdet kan gennemføres så forsvarligt som muligt, dvs. den såkaldte forundersøgelsespligt. Pligten til at forespørge om ledningsoplysninger gennem Ledningsejerregistret er en del af den generelle forundersøgelsespligt.

Forundersøgelsespligten er en pligt til at undersøge graveområdet, før der graves, for at sikre mod at beskadige ledninger eller anden nedgravet infrastruktur i graveområdet. Forundersøgelsespligten er blevet til gennem retspraksis, hvor dommere har vurderet, hvad en graveaktør skal gøre for at grave på en forsvarlig måde.

Pligten til at undersøge graveområdet betyder, at graveaktøren skal forespørge om ledningsoplysninger hos de ledningsejere, der har ledninger i graveområdet. Pligten til at undersøge graveområdet og forespørge om ledningsoplysninger vil i langt de fleste tilfælde være opfyldt, når graveaktøren forespørger om ledningsoplysninger i Ledningsejerregistret, fordi de ledningsejere, der er omfattet af lovens anvendelsesområde, er forpligtet til at registrere sig i Ledningsejerregistret og udlevere ledningsoplysninger. For de resterende ledningsejere, der ikke er registreret i Ledningsejerregistret, skal graveaktør kontakte disse direkte for at få udleveret eventuelle oplysninger om disse ledningsejeres ledninger.

Forundersøgelsespligten betyder også, at graveaktøren skal grave under hensyntagen til de udleverede ledningsoplysninger og efter forholdene i graveområdet. Det betyder, at hvis noget i graveområdet giver graveaktøren mistanke om, at ledningerne ligger et andet sted end angivet i ledningsoplysningerne, skal der graves meget forsigtigt, eller også skal graveaktøren anmode ledningsejeren om at påvise ledningen. De nyeste domme på området har lagt vægt på, at graveaktører som udgangspunkt kan grave i tiltro til de ledningsoplysninger, som ledningsejere udleverer, jf. Højesteretsdom af 18. december 2013 (Ugeskrift for Retsvæsen 2014, s. 925).

Forundersøgelsespligten hænger sammen med det almindelige erstatningsansvar, som en graveaktør har, når denne skal grave. Hvis der graves, uden at graveområdet undersøges først, eller graveaktøren ikke anvender de oplysninger, graveaktøren har om ledninger i området, vil graveaktøren som udgangspunkt være erstatningsansvarlig, hvis graveaktøren beskadiger en ledning.

Der er ikke med forespørgselspligten tilsigtet en skærpelse af den almindelige erstatningsretlige retspraksis, som gælder for de professionelle entreprenørers udførelse af gravearbejder i jorden. Bestemmelsen om forespørgselspligt vil dog kunne indgå som ét blandt flere elementer i sagen, som får indvirkning på bedømmelsen af ansvarsspørgsmålet i graveskadesager, hvis en erhvervsmæssig entreprenør ikke har opfyldt sin forespørgselspligt.

En graveaktør er efter gældende ret forpligtet til at forespørge om ledningsoplysninger i Ledningsejerregistret for de ledninger, der er ejet af ledningsejere omfattet af lovens anvendelsesområde, før der graves, og forpligtet til at anvende de ledningsoplysninger, som graveaktøren modtager, så gravearbejdet kan gennemføres på den sikreste mulige måde.

Graveaktøren skal indhente oplysninger fra Ledningsejerregistret om, hvilke ledninger der findes i hele graveområdet. Graveområde defineres som det afgrænsede område, hvori der påtænkes

gravning. Et graveområde kan dække over et større område end det, der skal graves i, men graveaktøren må ikke nøjes med kun at spørge på en del af det område, der skal graves i. Spørger graveaktøren kun om ledningsoplysninger for en del af graveområdet, kan graveaktøren komme til at mangle nødvendige ledningsoplysninger, der er vigtige for gravearbejdet, og som graveaktøren ville have fået ved at spørge på hele graveområdet.

De nødvendige ledningsoplysninger skal derfor være indhentet, inden gravearbejdet påbegyndes, og gravearbejdet skal tilrettelægges og udføres under hensyntagen til de modtagne ledningsoplysninger. Graveaktør skal dermed planlægge gravearbejdet ud fra de udleverede ledningsoplysninger, så graveskader undgås.

Hvis der mangler svar, eller der ser ud til at mangle oplysninger om specifikke forsyningstyper i området, skal graveaktør undersøge lokaliteten og kontakte de relevante ledningsejere, der måtte mangle svar fra.

Graveaktør skal i indfasningsperioden både kunne modtage ledningsoplysninger direkte fra ledningsejer og gennem Ledningsejerregistret, da det i denne periode vil være frivilligt for en ledningsejer at udlevere ledningsoplysninger gennem Ledningsejerregistret. Graveaktøren skal derfor fortsat frem til den 30. juni 2023 også selv bruge tid på at sammenstille de ledningsoplysninger, de har modtaget fra ledningsejerne, for at kunne tilrettelægge og udføre gravearbejdet under hensyntagen til de indhentede ledningsoplysninger.

Enhver, der forespørger i Ledningsejerregistret, får en kvittering for, at forespørgslen er foretaget. Kvitteringen gør det muligt for forespørgeren at bevise, hvornår forespørgslen er foretaget, hvilket graveområde der er forespurgt på samt resultatet, herunder hvilke ledningsejere der er berørt af gravearbejdet. En sådan dokumentation vil kunne få betydning, hvis der efterfølgende opstår tvist mellem parterne. Kvitteringen vil desuden give et overblik over, hvordan graveaktøren vil modtage ledningsoplysningerne, da det vil fremgå om ledningsejerne udleverer ledningsoplysninger direkte til graveaktøren eller gennem Ledningsejerregistret.

Modtager graveaktøren ikke ledningsoplysninger fra en ledningsejer, må graveaktøren kontakte ledningsejeren for at få ledningsoplysningerne udleveret eller få en påvisning, hvis ledningsejeren ikke kan udlevere ledningsoplysninger.

Graveaktør skal rette henvendelse til ledningsejeren ved skader på ledninger, og ansvaret for graveskaden følger gældende retspraksis. Det vil fortsat være de konkrete omstændigheder, der afgør, hvem der har ansvaret for en graveskade.

2.4.1.3. Planlægning af gravearbejder og brug af ledningsoplysninger ved gravearbejdet

En graveaktør må efter gældende ret først grave, når vedkommende har modtaget alle ledningsoplysninger fra ledningsejere i graveområdet og har tilrettelagt gravearbejdet under hensyntagen til de modtagne ledningsoplysninger. Graveaktøren skal derfor bedømme de modtagne ledningsoplysninger ud fra forholdene i graveområdet, før der graves. Graveaktøren vil ud fra de modtagne ledningsoplysninger skulle bedømme, om der skal anmodes om påvisning, jf. afsnit 2.3.1.3., hvis der er forhold på graveområdet eller ved de udleverede ledningsoplysninger, der klart giver grundlag for mistanke om, at ledningsoplysningerne er misvisende. Graveaktøren bør dog som et minimum foretage prøvegravning, før der anmodes om påvisning af ledningen. Har graveaktør

ikke modtaget de nødvendige ledningsoplysninger fra ledningsejer, skal graveaktør kontakte ledningsejer for svar.

Graveaktøren skal grave under hensyntagen til de udleverede ledningsoplysninger og efter forholdene i graveområdet. Det betyder, at hvis noget i graveområdet giver graveaktøren mistanke om, at ledningerne ligger et andet sted end angivet i ledningsoplysningerne, skal der graves meget forsigtigt, eller også skal graveaktøren anmode ledningsejeren om at påvise ledningen. De nyeste domme på området har lagt vægt på, at graveaktører som udgangspunkt kan grave i tiltro til de ledningsoplysninger, som ledningsejere udleverer, jf. Højesteretsdom af 18. december 2013 (Ugeskrift for Retsvæsen 2014, s. 925).

Graveaktøren skal efter gældende ret have ledningsoplysningerne med ud på graveområdet, når der graves. Graveaktøren vil ikke være i stand til at bedømme de modtagne ledningsoplysninger, hvis ikke graveaktøren har disse med ude på graveområdet. Ledningsoplysningerne skal derfor være tilgængelige på graveområdet. Energi-, forsynings- og klimaministeren har bemyndigelse til at fastsætte regler om, at ledningsoplysningerne skal være tilgængelige digitalt på graveområdet. Bemyndigelsen kan blive anvendt til at stille krav om, at ledningsoplysningerne skal være digitalt tilgængelige på graveområdet, hvis det f.eks. viser sig, at der sker flere graveskader, fordi de sammenstillede ledningsoplysninger kun anvendes i eksempelvis en printet pdf-udgave.

Kan graveaktør ikke genfinde ledningen som anvist på de udleverede ledningsoplysninger, kan graveaktør bede om påvisning, jf. afsnit 2.3.1.3.

Derudover skal graveaktøren, når der graves, overholde anden relevant lovgivning, f.eks. vejlovens bestemmelser om koordinering af gravearbejder, jf. neden for under afsnit 2.8., eller at der skal ansøges om gravetilladelse hos vejmyndighederne, før der må graves på en offentlig vejs areal.

2.4.2. Klima-, Energi- og Forsyningsministeriets overvejelser og lovforslagets udformning

Lovforslaget viderefører gældende ret om graveaktørernes pligter. Reglerne nyaffattes dog i 3 nye bestemmelser, §§ 6-8, for at gøre det lettere at læse hovedregel og undtagelser i forhold til, hvornår en graveaktør skal forespørge om ledningsoplysninger, og hvornår graveaktøren kan grave uden at skulle spørge først (§ 6).

Gældende ret om, hvad gravearbejde er, videreføres uændret. Gravearbejde vil derfor fortsat omfatte alle fysiske arbejder, som kan beskadige nedgravede ledninger, herunder også skydning af ledninger gennem jorden, boring af huller, grubning eller nedramning af rør, pæle, pløkker eller spyd. Almindelig jordbearbejdning, f.eks. pløjning af en mark, og overfladiske jordarbejder som afhøvling af græs eller afskrabning af overfladebelægning anses også som gravearbejde, da det i visse tilfælde kan beskadige nedgravede ledninger, men det vil fortsat være omfattet af undtagelsen fra forespørgselspligten. Undtagelserne vil dog blive flyttet fra bekendtgørelsen til lovforslagets § 6, stk. 2 og 3.

Gældende ret skelner mellem private og professionelle graveaktører, da almindelige private lodsejere ikke skal forpligtes til at spørge i Ledningsejerregistret, hvis der skal foretages gravearbejde på lodsejers egen grund, og gravearbejdet foretages af lodsejer selv. Personer, der udfører hobby- eller fritidsbetonet gravning, er ikke omfattet af loven, ligesom landmænd, der udfører markarbejde på egne marker, og personer, der udfører f.eks. havearbejder og selvbyggerarbejde, heller ikke vil være omfattet af loven, hvis de har kendskab til ledningens

placering, men private borgere eller landmænd vil kunne indhente ledningsoplysninger, hvis de ønsker at vide, om der ligger ledninger på deres ejendom.

Denne skelnen mellem professionelle aktører og andre aktører er blevet mindre tydelig i forbindelse med ændringer i loven, fordi der ikke er blevet konsekvensrettet i loven i forbindelse med ændringerne. Privatpersoner kan derfor i dag være omfattet af lovens bestemmelser om at skulle forespørge, selv om det ikke var tilfældet, da loven blev skrevet i 2004.

Det foreslås derfor at tydeliggøre, hvem der er forpligtet til at forespørge om ledningsoplysninger ved at præcisere gældende ret. Dette gøres ved at definere en graveaktør bredt som enhver, der forespørger om ledningsoplysninger.

Ved at definere graveaktør bredt, kan begrebet dække alle, både graveaktører, der graver erhvervmæssigt, og privatpersoner og andre, der ligger midt imellem. Der kan dermed fastsættes en hovedregel i lovens § 6, stk. 1, for, hvornår der skal forespørges om ledningsoplysninger, og en række undtagelser i § 6, stk. 2-6 om, hvornår det ikke er nødvendigt.

En privatperson vil således i langt de fleste tilfælde falde ind under undtagelsen i § 6, stk. 2, hvorefter en graveaktør, der skal grave på egen grund, ikke skal forespørge om ledningsoplysninger, hvis

- 1) graveaktøren har kendskab til ledningernes placering på egen grund, eller
- 2) graveaktøren ikke skal grave dybere end 40 cm under terræn.

Det betyder, at eksempelvis havearbejde eller bygge- og anlægsarbejder på privat grund eller grøftegravning på et landbrugsareal, der udføres af ejeren selv, ikke udløser pligt til at forespørge i Ledningsejerregistret, jf. § 6, stk. 2, nr. 1, selv om det formentlig i en række situationer vil være nyttigt. Det samme gør sig gældende, hvis ejeren ikke skal grave dybere end 40 cm under terræn, jf. § 6, stk. 2, nr. 2.

Gældende ret om graveaktører, der udnytter råstoftilladelser og graveaktører, der ejer begravningspladser videreføres uændret, dog således at bestemmelserne flyttes fra bekendtgørelse om registrering af ledningsejere og udlevering af ledningsoplysninger gennem Ledningsejerregistret til lovens § 6, stk. 3 og 4.

Gældende ret om gravearbejder på marker videreføres uændret, dog således at bestemmelserne flyttes fra bekendtgørelse om registrering af ledningsejere og udlevering af ledningsoplysninger gennem Ledningsejerregistret til lovens § 6, stk. 5.

Gældende ret om uopsættelige reparationsarbejder videreføres uændret.

Personer, der ikke er omfattet af loven, eller er omfattet af undtagelserne i lovens § 6, vil dog kunne ifalde et erstatningsansvar efter dansk rets almindelige erstatningsretlige regler, hvis de beskadiger en ledning under et gravearbejde.

Gældende ret om, at en graveaktør kan forespørge om ledningsoplysninger til brug for gravearbejder og ethvert andet lovligt formål videreføres. En graveaktør kan således ikke forespørge om ledningsoplysninger for at kunne oprette et register over ledningsejeres ledninger, da dette ikke vil være lovligt.

Det foreslås, at klima-, energi- og forsyningsministerens bemyndigelse til at fastsætte regler om graveaktørernes anvendelse af de udleverede ledningsoplysninger videreføres, dog med den ændring, at bemyndigelsen ændres, så den dækker alle de aktører, der kan forespørge, og ikke som gældende ret kun virksomheder og privatpersoner.

Bestemmelsen forventes at blive anvendt til at fastsætte regler om, hvordan graveaktører kan anvende de udleverede ledningsoplysninger, så det indskræpes, at det skal være et lovligt formål. Ledningsejere kan nægte at udlevere ledningsoplysninger, hvis ledningsejeren får viden om eller har en begrundet formodning om, at der forespørges om ledningsoplysninger til et ulovligt formål.

Den foreslåede § 7 viderefører gældende ret om, hvilke regler der gælder, når en graveaktør skal forespørge om ledningsoplysninger. Dog præciseres det i § 7, stk. 1, at det er graveaktører, der er omfattet af § 6, der skal forespørge om ledningsoplysninger. Dette er i overensstemmelse med gældende ret, men gøres tydeligere med lovforslaget.

En graveaktør, der er omfattet af § 6, skal derfor fortsat forespørge om ledningsoplysninger før gravearbejdet udføres. Graveaktøren skal forespørge om ledningsoplysninger for hele graveområdet og skal tilrettelægge og udføre gravearbejdet under hensyntagen til de modtagne ledningsoplysninger og have de modtagne ledningsoplysninger på graveområdet, så de kan bruges under gravearbejdet, når det er nødvendigt.

Med den foreslåede § 7, stk. 6, indsættes en bemyndigelse til klima-, energi- og forsyningsministeren til at fastsætte regler om, hvor stort et område en forespørgsel om ledningsoplysninger kan omfatte, og hvor mange polygoner en forespørgsel kan bestå af.

Bestemmelsen foreslås indsat, fordi det er nødvendigt, at klima-, energi- og forsyningsministeren kan fastsætte, hvor stort et område en graveaktør kan forespørge på, så Ledningsejerregistret kan håndtere de ledningsoplysninger, der udleveres af ledningsoplysningerne, og sammenstiller ledningsoplysningerne korrekt.

Den foreslåede § 8 viderefører gældende ret om, at graveaktøren skal identificere sig og give oplysninger om gravearbejdet, samt at graveaktøren modtager en kvittering efter forespørgslen.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets § 6, § 7 og § 8 og bemærkningerne hertil.

2.5. Krav til ledningsoplysninger, der udleveres

2.5.1. Gældende ret

Efter § 8, stk. 4, skal de nødvendige ledningsoplysninger have et indhold og en kvalitet, så de er umiddelbare anvendelige ved gravearbejdet. Ledningsejerens pligt til at udlevere de nødvendige ledningsoplysninger, hænger sammen med graveaktørens forundersøgelsespligt, læs mere om denne pligt i afsnit 2.4.1.3.

Bestemmelsen fastsætter forventningerne til kvaliteten af de udleverede ledningsoplysninger for at lette planlægningen og gennemførslen af gravearbejde og er med til at fastlægge, at det er ledningsejeren ansvar at udlevere de nødvendige ledningsoplysninger, der kan anvendes til gravearbejdet.

Retspraksis om graveskader, herunder en principiel Højesteretsdom af 18. december 2013 (Ugeskrift for Retsvæsen 2014, s. 925ff.) og en række landsretsdomme (bl.a. Ugeskrift for Retsvæsen 2014, s. 1252 ff. og 2016, s. 3666ff.), viser, at det er en konkret vurdering, der afgør, om det er ledningsejer eller graveaktør, der bærer ansvaret for graveskaden. Dommene viser, at ledningsejer er ansvarlig for at sende de nødvendige ledningsoplysninger eller indgå aftale med graveaktøren om påvisning, hvis ledningsejer ikke kan sende de nødvendige ledningsoplysninger, og at graveaktøren er forpligtet til at grave under hensyntagen til disse ledningsoplysninger og anden lovgivning i øvrigt. Graveaktøren skal således, når graveaktøren har modtaget ledningsoplysningerne, tilrettelægge og udføre gravearbejdet under hensyntagen til de indhentede oplysninger, jf. lovens § 9, stk. 1. Graveaktøren skal bedømme ledningsoplysningerne ud fra forholdene i graveområdet.

Udgangspunktet for graveaktøren må derfor være de modtagne ledningsoplysninger, da det er ledningsejer, der har ansvaret for at udlevere de nødvendige ledningsoplysninger. Hvis der ikke er noget på graveområdet eller i det udleverede kortmateriale, der klart giver grundlag for mistanke om, at de modtagne ledningsoplysninger er forkerte, kan graveaktøren grave i tillid til ledningsoplysningerne. Graveaktøren bør dog lokalisere ledningerne, evt. med prøvegravning, så der ikke sker skader på dem under gravearbejdet.

Klima-, energi- og forsyningsministeren har i § 8, stk. 5, en bemyndigelse til at fastsætte regler om, hvilke oplysninger der skal udleveres som en del af de nødvendige ledningsoplysninger. Det vil sige, at disse oplysninger er det, som ledningsejeren som minimum skal udlevere. Ledningsejeren har dog ansvaret for at udlevere de nødvendige ledningsoplysninger, og derfor kan ledningsejeren have behov for at udlevere flere ledningsoplysninger til graveaktøren.

Bemyndigelsen er udmøntet i bekendtgørelse om registrering af ledningsejere og udlevering af ledningsoplysninger gennem Ledningsejerregistret kapitel 5 (§§ 26-36), hvor der er fastsat regler om, at ledningsejere skal udlevere ledningsoplysninger om:

- Stamoplysninger, dvs. oplysninger om ledningsejeren (§ 27)
- Ledningens placering horisontalt og vertikalt (§ 29)
- Ledningens forsyningsart (§ 30)
- Ledningens etableringstidspunkt (§ 31)
- Ledningens fareklasse (§ 32)
- Ledningens driftsstatus (§ 33)
- Ledningens nøjagtighedsklasse (§ 34)
- Ledningens udvendige diameter (§ 35)
- Udleverer ledningsejeren oplysninger om ledningens komponenter, skal ledningsejeren udlevere oplysninger om komponentens type og ledningskomponentens placering (§ 36)

Alle bestemmelserne gælder både for oplysninger om ledninger og ledningstracéer. Et ledningstracé forstås i denne lov som en linjeføring, hvori der ligger en eller flere ledninger i relativ nærhed af hinanden, jf. § 26 i bekendtgørelse om registrering af ledningsejere og udlevering af ledningsoplysninger gennem Ledningsejerregistret. Ledninger, der ligger i et tracé er oftest ikke opmålt på ledningsniveau, men på tracéniveau. Reglerne i bekendtgørelsen gælder derfor for både ledninger og ledningstracéer.

For så vidt angår ledningens nøjagtighedsklasse er der i den relevante bestemmelse i bekendtgørelsen fastsat forskellige muligheder. F.eks. er nøjagtighedsklasserne inddelt i 5 klasser,

hvoraf den bedste nøjagtighed er en afvigelse af ledningens stedbestemmelse på op til 0,25 meter, og den laveste nøjagtighed er en afvigelse af ledningens stedbestemmelse på mere end 2,00 meter. De fastsatte nøjagtighedsklasser giver graveaktører bedre mulighed for at vurdere, hvor forsigtige de skal være, når de skal finde ledningerne i graveområdet, og når de skal vurdere, om de skal anmode om påvisning i graveområdet. De bør dog som udgangspunkt forsøge sig med prøvegravninger, før de anmoder om påvisning efter lovens § 9, stk. 3.

For så vidt angår fareklasse er der fastsat 3 fareklasser i § 32, stk. 3, der betyder, at en ledning kan have statussen ikke farlig, farlig eller meget farlig. Ledningsejer skal fastsætte en status for ledningen. Det vil give graveaktøren en ide om, hvor farligt det vil være at beskadige ledningen.

For driftsstatus er der fastsat 3 forskellige status en ledning kan have. En ledning kan have statussen under etablering, i drift eller permanent ude af drift, jf. § 33, stk. 1. En ledning, der er permanent ude af drift kan fjernes af graveaktøren efter aftale med ledningsejeren.

Klima-, energi- og forsyningsministeren kan fastsætte andre regler, end det, der allerede er fastsat regler om. Det kan f.eks. ske, hvis der bliver ønske om, at andre oplysninger skal udleveres i forbindelse med et gravearbejde. Ledningsejerregistrets følgegruppe vil blive involveret i et sådant arbejde.

Klima-, energi- og forsyningsministeren kan endvidere fastsætte regler om, at en ledningsejer, for så vidt angår ledninger, der er nedgravet i jorden eller nedgravet i eller anbragt på havbunden inden for det danske søterritorium inden den 1. juli 2023, alene skal opfylde kravene til nødvendige ledningsoplysninger, hvis ledningsejeren har disse oplysninger. Formålet med bestemmelsen er, at ledningsejeren ikke skal genopmåle for at kunne opfylde kravene fastsat i medfør af § 8, stk. 5.

Bemyndigelsen er anvendt til at fastsætte en række undtagelser i bekendtgørelsen, så ledningsejeren ikke behøver udlevere de oven for nævnte oplysninger, hvis ledningsejer ikke har dem, når ledningen er nedgravet før den 1. juli 2023. Datoen er fastsat, så ledningsejere har tid til at omstille den måde, de skal opmåle ledninger på. Ledningsejer vil dog altid være ansvarlig for at sende de nødvendige ledningsoplysninger til graveaktøren. Ledningsejer kan derfor have behov for at sende andre ledningsoplysninger end de ledningsoplysninger, der fastsættes regler om, hvis ledningsejeren har ledningsoplysninger, der kan være med til at beskytte ledningen mod skader.

Der er endvidere i bekendtgørelsen fastsat en undtagelse, så ledningsejere ikke behøver oplyse den vertikale placering for el samt tele- og dataledninger, fordi disse ledninger ofte kan skifte placering i jorden, når de graves op. Ledningsejeren kan i stedet angive en vejledende dybde i forhold til terræn ved etableringen af ledningen, jf. bekendtgørelsens § 29, stk. 4.

Ledningsejeren kan udlevere andre oplysninger end de oplysninger, ledningsejeren som minimum skal udlevere, dvs. supplerende oplysninger. Det kan være nødvendigt for ledningsejeren at give ekstra oplysninger, f.eks. oplysning om, at ledningsejer skal kontaktes, inden der graves, fordi ledningsejer skal være til stede, når der graves på grund af ledningens fareklasse, f.eks. hvis ledningen er en gasledning. Der kan være tale om oplysninger fra styrede underboringer og profiltegninger m.m., eller ekstra oplysninger, der skal gøre det lettere for graveaktøren at finde ledningerne i graveområdet. Disse oplysninger kan være særdeles vigtige at få med til graveaktøren. Hvis de supplerende oplysninger er en del af de nødvendige ledningsoplysninger, er det i § 28, stk.

5, i bekendtgørelsen fastsat, at oplysningerne skal udleveres i et af de formater, der er anført i bilag 3 til bekendtgørelsen.

2.5.2. Klima-, Energi- og Forsyningsministeriets overvejelser og lovforslagets udformning

Lovforslaget viderefører med en enkelt sproglig ændring i gældende ret. Der foreslås således ikke nogen ændringer i forståelsen af, hvad der er nødvendige ledningsoplysninger, og de gældende regler om, at det er ledningsejerens ansvar at udlevere de nødvendige ledningsoplysninger til graveaktøren, videreføres. Ledningsejeren må derfor fortsat vurdere, om de ledningsoplysninger, som ledningsejeren som minimum skal udlevere, er nok til at sikre, at graveaktøren kan lokalisere ledningen på en sikker måde.

Der foreslås heller ikke ændringer i klima-, energi- og forsyningsministerens bemyndigelse til at fastsætte regler om, hvilke ledningsoplysninger en ledningsejer som minimum skal udlevere til graveaktøren. Ministerens bemyndigelse er udmøntet i bekendtgørelse om registrering af ledningsejere og udlevering af ledningsoplysninger gennem Ledningsejerregistret. Ministeren kan fastsætte andre krav til ledninger, end de krav, der er fastsat i bekendtgørelsen, hvis der bliver et ønske om, at andre oplysninger om ledninger altid skal udleveres.

Klima-, energi- og forsyningsministerens bemyndigelse foreslås dog ændret, så ledninger, der er nedgravet i eller anbragt på havbunden på kontinentalsoklen også er omfattet af bestemmelsen. Ændringen er en konsekvens af, at lovens anvendelsesområde udvides til også at omfatte den danske kontinentalsokkel.

Bemyndigelsen til klima-, energi- og forsyningsministeren er udmøntet i bekendtgørelse om registrering af ledningsejere og udlevering af ledningsoplysninger gennem Ledningsejerregistret kapitel 5 (§§ 26-36). Det foreslås i § 26, stk. 2, at regler, der er fastsat i medfør af den gældende lov, forbliver i kraft, indtil de ophæves eller afløses af regler udstedt i medfør af denne lov. Bestemmelserne vil derfor forblive i kraft, indtil de afløses af nye regler.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets § 9, stk. 4 og 5, og bemærkningerne hertil.

2.6. Krav til ledningsejeres systemer og sammenstilling af ledningsoplysninger og udlevering gennem Ledningsejerregistret

2.6.1. Gældende ret

Klima-, energi- og forsyningsministeren kan i medfør af § 8, stk. 6, fastsætte regler om ledningsejers udlevering af ledningsoplysninger, herunder at ledningsoplysningerne skal udleveres i et bestemt digitalt format, og at udlevering af ledningsoplysninger til Ledningsejerregistret skal foregå via Ledningsejerregistrets webservice.

Bestemmelsen er benyttet til at fastsætte regler om standardisering, f.eks. at ledningsoplysningerne udveksles i et bestemt standardiseret og digitaliseret format, og ministeren kan videreudvikle eller ændre standarden, hvis dette bliver nødvendigt, f.eks. hvis brugernes ønsker til standarden ændres.

Bemyndigelsen er endvidere anvendt til at fastsætte regler om, at ledningsejere skal hente en forespørgsel om ledningsoplysninger via Ledningsejerregistrets webservice og udlevere ledningsoplysninger via samme webservice.

Klima-, energi- og forsyningsministerens bemyndigelser er blevet udmøntet i bekendtgørelse om registrering af ledningsejere og udlevering af ledningsoplysninger gennem Ledningsejerregistret, hvor der er fastsat regler om, at overførsel af data skal foregå via en sikker forbindelse og ved, at ledningsejer identificerer sig med et funktionscertifikat eller et virksomhedscertifikat. Der er endvidere fastsat regler om, at ledningsejeren skal fremsende den unikke id-nøgle, der hører til forespørgslen sammen med ledningsoplysningerne, når ledningsejer, eller dennes tjenesteyder, besvarer en forespørgsel, og at ledningsejeren skal udlevere ledningsoplysningerne via den webservice, som Ledningsejerregistret stiller til rådighed.

Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet har som følge af den nye proces med udlevering af ledningsoplysninger gennem Ledningsejerregistret fået en ny myndighedsopgave i § 9 e, stk. 1, i form af en sammenstillingsfunktion i Ledningsejerregistret. Funktionen vil, når den er fuldt indfaset den 1. juli 2023, ændre måden, ledningsoplysninger udleveres på, så ledningsejerne udleverer deres ledningsoplysninger til graveaktøren via funktionen, der vil sammenstille ledningsoplysningerne, og gøre de sammenstillede ledningsoplysninger tilgængelige for graveaktører eller andre brugere.

Der er derfor fastsat en række krav til indholdet af de ledningsoplysninger, som ledningsejeren som minimum skal udlevere til graveaktøren, jf. pkt. 2.5, og til formatet, som ledningsoplysningerne skal udleveres i, fordi Ledningsejerregistret ikke kan sammenstille ledningsoplysningerne, hvis de er i forskellige formater eller uden målfaste oplysninger. Der er derfor også fastsat krav til ledningsejernes systemer, så disse kan arbejde sammen med Ledningsejerregistrets sammenstillingsfunktion.

I indfasningsperioden frem til den 30. juni 2023 kan ledningsejere fortsat udlevere ledningsoplysningerne direkte til graveaktøren, der har forespurgt om ledningsoplysninger. Hvis ledningsejeren gør det, stilles der ikke krav om, at ledningsejeren skal udlevere ledningsoplysningerne i et bestemt format.

Ledningsejerregistret kan ikke påtage sig ansvar for indholdet af de ledningsoplysninger, som gøres tilgængelig for graveaktøren, og Ledningsejerregistret kan derfor ikke gøres erstatningsansvarlig for fejl i de ledningsoplysninger, som ledningsejer sender til Ledningsejerregistret. Det er ledningsejerens ansvar at udlevere de nødvendige ledningsoplysninger, og ledningsejeren har ansvaret for, at de udleverede nødvendige ledningsoplysninger er korrekte. Ledningsejerregistret sammenstiller kun de udleverede ledningsoplysninger og gør de sammenstillede ledningsoplysninger tilgængelige for graveaktøren.

En graveaktør skal derfor rette henvendelse til ledningsejeren ved skader på ledninger, og ansvaret for graveskaden følger gældende retspraksis. Det vil være de konkrete omstændigheder, der afgør, hvem der har ansvaret for en graveskade.

Ledningsejerregistret kan efter omstændighederne gøres erstatningsansvarlig for sammenstillingen af ledningsoplysningerne efter dansk rets almindelige erstatningsretlige regler, hvis der sker en fejl under sammenstillingen af ledningsoplysninger. Ledningsejerregistret vil f.eks. efter omstændighederne kunne gøres erstatningsansvarlig, hvis ledningsoplysningerne som følge af en fejl, som Ledningsejerregistret er ansvarlig for, får en forkert placering i forhold til den placering, ledningen har i de ledningsoplysninger, som ledningsejer har udleveret til Ledningsejerregistret.

Ledningsejerregistret kan derimod ikke gøres erstatningsansvarlig for eventuelle skader på ledninger, som skyldes, at graveaktøren graver uden at have modtaget de sammenstillede ledningsoplysninger fra Ledningsejerregistret, f.eks. fordi funktionen til sammenstilling ikke er tilgængelig, og graveaktøren derfor ikke kan tilgå ledningsoplysningerne. Ledningsejerregistret kan heller ikke gøres erstatningsansvarlig for en ledningsejers manglende eller for sene udlevering af ledningsoplysninger.

Ledningsejerregistret kan efter gældende ret heller ikke gøres erstatningsansvarlig for fejl i sammenstilling af ledningsoplysninger, der ligger uden for graveområdet. Det skyldes, at graveaktøren ikke må grave uden for graveområdet, og eventuelle oplysninger er derfor udelukkende med som orientering, f.eks. fordi en ledningsejer vil gøre opmærksom på en ledning, der er farlig at beskadige, som ligger umiddelbart uden for graveområdet.

Ledningsejerregistrets logningsfunktion dokumenterer, hvad Ledningsejerregistret har modtaget fra ledningsejerne, og hvad der er gjort tilgængelige for en graveaktør. Logningen logger aktiviteterne og ledningsoplysningerne, der er udleveret til Ledningsejerregistret, og sammenstillingen, der er gjort tilgængelig for graveaktøren. En del af logningen er en kontrol af, at ledningsejere har sendt ledningsoplysninger eller et svar på en konkret forespørgsel, en anden del af logningen er at give graveaktøren besked om, at alle ledningsejere har svaret, og at ledningsoplysningerne er sammenstillet og gjort tilgængelige for graveaktøren.

I § 9 e, stk. 3, har klima-, energi- og forsyningsministeren en bemyndigelse til at fastsætte regler om, hvordan sammenstillingsfunktionen i Ledningsejerregistret skal gøre ledningsoplysningerne tilgængelige for graveaktøren. Bemyndigelsen er udmøntet i bekendtgørelse om registrering af ledningsoplysninger og udlevering af ledningsoplysninger gennem Ledningsejerregistret, hvor der er fastsat regler om, at ledningsoplysningerne er kommet frem til graveaktøren, når de er gjort tilgængelige i Ledningsejerregistrets kortviser eller kan hentes i Ledningsejerregistret. Graveaktøren får adgang til ledningsoplysningerne, efterhånden som disse modtages af sammenstillingsfunktionen.

2.6.2. Klima-, Energi- og Forsyningsministeriets overvejelser og lovforslagets udformning
Lovforslaget viderefører gældende ret. Der er således ikke nogen ændring i Klima-, Energi- og Forsyningsministeriets myndighedsopgave i forbindelse med udlevering af ledningsoplysninger gennem Ledningsejerregistret. Gældende ret om Ledningsejerregistrets erstatningsansvar for fejl i de udleverede ledningsoplysninger foreslås ligeledes videreført uden ændringer, dog foreslås § 25, stk. 4, i bekendtgørelse om registrering af ledningsejere og udlevering af ledningsoplysninger gennem Ledningsejerregistret flyttet til lovforslagets § 15, stk. 3.

Med lovforslagets § 15, stk. 3, foreslås indsat en ny regel om Ledningsejerregistrets erstatningsansvar. Det foreslås, at Ledningsejerregistret ikke kan gøres ansvarlig for sammenstilling af ledningsoplysninger, der ligger uden for det forespurgte graveområde.

Stk. 3 foreslås indsat, fordi oplysningerne uden for graveområdet er med til orientering til graveaktøren, f.eks. fordi en ledningsejer skal kunne oplyse, at der ligger en ledning, der er farlig at beskadige, tæt på graveområdet.

Graveaktøren må imidlertid ikke grave uden for det oplyste graveområde på basis af de oplysninger, der ligger uden for graveområdet, fordi graveaktøren ikke har forespurgt på dette område og derfor

ikke kan være sikker på, at graveaktøren har fået alle ledningsejeres ledningsoplysninger om dette område.

Der henvises i øvrigt til afsnit 2.5. om krav til ledningsoplysninger, der udleveres.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets § 9, stk. 6, og § 15, og bemærkningerne hertil.

2.7. Ledningsejere, der ikke er omfattet af lovens anvendelsesområde

2.7.1. Gældende ret

En ledningsejer, der ikke er omfattet af lovens anvendelsesområde kan frivilligt registrere sig i Ledningsejerregistret og udlevere ledningsoplysninger for de ledninger, de ejer. En ledningsejer, der er registreret i Ledningsejerregistret skal overholde de regler, der gælder for registrering og udlevering af ledningsoplysninger. Det betyder at en ledningsejer, der har registreret sig frivilligt i Ledningsejerregistret, skal oprettes på samme vilkår og udlevere ledningsoplysninger på samme vilkår som ledningsejere, der er omfattet af lovens anvendelsesområde. Enhver ledningsejer, der er registreret i Ledningsejerregistret skal derfor efterleve krav om standardisering og digitalisering af ledningsoplysninger og skal udlevere de nødvendige ledningsoplysninger snarest muligt og inden for to timer, efter at forespørgslen er modtaget på hverdage mellem kl. 7 og 16.

Klima-, energi- og forsyningsministeren kan i henhold til gældende ret fastsætte regler om, i hvilket omfang andre ledningsejere end de ledningsejere, der er forpligtet til at være registreret i Ledningsejerregistret, kan få adgang til at indberette oplysninger til Ledningsejerregistret, men kan ikke fastsætte regler om, at en ledningsejer, der er i Ledningsejerregistret på frivillig basis, kan udlevere på andre vilkår. Ministerens bemyndigelse er ikke blevet anvendt.

2.7.2. Klima-, Energi- og Forsyningsministeriets overvejelser og lovforslagets udformning

Det var med den oprindelige lov fra 2004 ikke hensigten at omfatte f.eks. privatpersoner eller virksomheder, men det har altid været muligt at kunne lade sine interesseområder registrere frivilligt efter samme regler som ledningsejere, der er omfattet af loven. Det betyder, at Ledningsejerregistret kan samle flere oplysninger om ledningsejer i registret for at lette graveaktørernes forundersøgelingspligt samtidig med, at flere ledningsejere lettere kan beskytte sine ledninger mod graveskader ved at være synlige i Ledningsejerregistret. Ledningsejerens frivillige registrering gør det lettere for graveaktøren at få kontakt med ledningsejeren, fordi graveaktøren ikke selv skal finde kontaktoplysninger for de ledningsejere, der kan blive påvirket af graveaktørens gravearbejde.

Flere og flere grundejerforeninger får overdraget ledninger som en del af vejens tilbehør i forbindelse med kommunernes omlægning af kommunale veje til private fællesveje, eller hvor et forsyningsselskab overdrager en ledning, der indgår i et kollektivt net til en grundejerforening. Da det ikke har været hensigten med Ledningsejerregistret at omfatte private ejere af stikledninger, herunder fælles stikledninger, f.eks. grundejerforeninger, haveforeninger eller boligforeninger er der behov for ændring af bestemmelserne for at tilgodese behovet for stadig at være synlig i Ledningsejerregistret samtidig med at de frivillige ledningsejer økonomiske og tekniske formåen tages i betragtning.

Med lovforslaget foreslås derfor, at der indsættes to nye bestemmelser om ledningsejere, der frivilligt kan registrere sig i Ledningsejerregistret.

Med den foreslåede § 5 indsættes kategorier af ledninger, som en ledningsejer kan indberette interesseområder for i Ledningsejerregistret på frivillig basis.

Det foreslås, at en ledningsejer kan oprette interesseområder for

- 1) alle former for nedgravet infrastruktur,
- 2) anlæg til lokal afledning af regnvand (LAR-anlæg) og klimasikringsanlæg, som kan beskadiges ved gravearbejder i jorden, eller
- 3) komponenter over jorden, som kan hjælpe med at lokalisere ledningens placering i jorden, eller hvis komponenten kan beskadiges ved et gravearbejde i jorden.

Bestemmelsen gælder både for ledningsejere, som ejer andre ledninger, der er omfattet af anvendelsesområdet, og for ledningsejere, som ikke ejer ledninger, der er omfattet af anvendelsesområdet.

Ledninger omfattet af § 5, stk. 1, nr. 1, kan være alle former for nedgravet infrastruktur. Bestemmelsen giver også ledningsejere, der ejer f.eks. stikledninger, men som ikke er omfattet af anvendelsesområdet, fordi ledningsejeren ikke er et forsyningsselskab, mulighed for at registrere en ledning. Det kan f.eks. være en virksomhed, som ønsker at beskytte en stikledning og andre ledninger, som er vigtige for virksomheden.

Med § 5, stk. 1, nr. 2, kan ejere af LAR-anlæg og klimasikringsanlæg registrere interesseområder for disse anlæg, også hvor det f.eks. er vejbelægningen, der er en del af klimasikringen, og ikke f.eks. en kloakledning. LAR-anlæg og klimasikringsanlæg bliver stadig vigtigere for at kunne lede vand væk fra bygninger og veje, og det giver derfor god mening at give disse ledningsejere mulighed for at beskytte deres anlæg mod graveskader, ved at de kan udlevere ledningsoplysninger om anlægget før gravearbejdet.

Med § 5, stk. 1, nr. 3, kan en ledningsejer registrere komponenter over jorden, som kan være med til at lokalisere ledningens placering i jorden, f.eks. elskabe, brandhaner, eller komponenter, der kan beskadiges ved et gravearbejde i jorden. Det kan f.eks. være fikspunkter, målepunkter, fundamenter eller tunneller.

Hvis en ledningsejer ønsker at oprette interesseområde for en ledning eller infrastruktur omfattet af bestemmelsen, foreslås det, at ledningsejeren skal registrere sig efter lovens § 4. Er ledningsejeren allerede omfattet af lovens anvendelsesområde, vil ledningsejeren allerede opfylde kravene i § 4.

Endelig foreslås det, at ledningsejeren skal udlevere ledningsoplysninger efter lovens § 9 eller lovens § 12, som er en ny bestemmelse, der kun gælder for ledningsejere, der er registreret på frivillig basis.

Det foreslås i § 5, stk. 4, at klima-, energi- og forsyningsministeren kan fastsætte regler om, at ledningsejere eller ejere af infrastruktur kan udlevere oplysninger om andre ledninger, der ikke er omfattet af lovens anvendelsesområde.

Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet har modtaget henvendelser om, hvorvidt der kan udleveres oplysninger om luftledninger gennem Ledningsejerregistret. Luftledninger kan ses med det blotte øje, men det sker alligevel, at graveaktører ikke tager luftledningerne med i deres planlægning af gravearbejder og beskadiger ledningerne. Det foreslås derfor, at klima-, energi- og

forsyningsministeren får en bemyndigelse til at kunne fastsætte regler om, at ledningsejere kan udlevere oplysninger om f.eks. luftledninger gennem Ledningsejerregistret. Ledningsejere vil efter bestemmelsen kunne udlevere ledningsoplysningerne på frivillig basis. Der vil således ikke blive stillet krav om, at ledningsejere skal udlevere ledningsoplysninger om luftledninger.

Bemyndigelsen vil også kunne anvendes til at fastsætte regler om, at andre ledninger, der ikke er omfattet af lovens § 1 eller § 5, stk. 1, kan udleveres på frivillig basis.

Med lovens § 12 foreslås der indsat en bestemmelse om, hvordan ledningsejere, der er i Ledningsejerregistret på frivillig basis, skal udlevere ledningsoplysninger til graveaktører.

Efter den foreslåede § 12, stk. 1, skal en ledningsejer som udgangspunkt udlevere ledningsoplysninger efter de samme regler som andre ledningsejere.

Det skyldes, at mange frivillige ledningsejere også udleverer ledningsoplysninger for ledningstyper, der er omfattet af kategorierne i anvendelsesområdet. For disse ledningsejere er det ikke nødvendigt at skelne mellem, om ledningsejeren udleverer ledningsoplysningerne på frivillig basis, eller fordi ledningsejeren er omfattet af anvendelsesområdet. Ledningsejeren skal under alle omstændigheder udlevere ledningsoplysninger gennem Ledningsejerregistret.

På grund af kravet til udlevering af ledningsoplysninger inden for 2 timer på hverdage mellem kl. 7-16, overvejer Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet, om nogen eller alle ledningsejere, der udleverer på frivillig basis, skal have mulighed for at udlevere ledningsoplysninger på andre vilkår end ledningsejere, der er omfattet af lovens anvendelsesområde. Bestemmelsen trådte i kraft 1. januar 2020, men med en indfasningsperiode indtil den 30. juni 2023. Indtil da kan ledningsejere udlevere ledningsoplysninger snarest muligt og senest 5 hverdage efter forespørgslen er modtaget.

Nogle ledningsejere, der er registreret på frivillig basis, har imidlertid hverken økonomi eller ressourcer til at digitalisere ledningsoplysningerne og udlevere automatisk inden for to timer og ofte vil de ikke eje et begrænset ledningsnet og kun sjældent blive berørt af en graveforespørgsel, så det er økonomisk rentabelt at lade en tjenesteyder varetage arbejdet. Da det er frivilligt for dem at være registreret, kan det forventes, at en del derfor vil slette sin registrering i Ledningsejerregistret. Konsekvensen vil være, at graveaktørerne får øget administration, fordi graveaktørerne nu igen selv at skal finde ud af, hvilke ledningsejere der ejer ledninger i graveområdet ud over de ledningsejere, der er registreret i Ledningsejerregistret, og selv kontakte disse ledningsejere, der før var registreret.

Det foreslås derfor i § 12, stk. 2, at klima-, energi- og forsyningsministeren under særlige omstændigheder kan tillade en ledningsejer at udlevere ledningsoplysninger efter stk. 3. Ministeren får dermed mulighed for at dispensere fra kravet i visse situationer. I praksis vil opgaven med at give dispensation efter bestemmelsen blive delegeret til Styrelsen for Dataforsyning og Effektivisering (Ledningsejerregistret).

Ved at gøre dispensationen til et skøn, kan Ledningsejerregistret tage hensyn til alle forhold, f.eks. at det er en lille grundejerforening, der ejer en enkelt ledning og ikke har indtægter fra andet end ejerne i foreningen. Bestemmelsen kan desuden benyttes af privatpersoner, som ønsker at sikre enkelte ledninger, f.eks. en stikledning, mod graveskader.

Ved vurderingen af, om der skal gives dispensation, kan følgende parametre indgå: længden af ledningsejerens ledningsnet, antal modtagne graveforespørgsler om året, samt ledningsejerens økonomiske formåen. Det forventes, at der vil blive fastsat en grænse for, hvor meget en ledningsejer maksimalt må tjene, før anvendelse af bestemmelsen er udelukket. Det forventes at Ledningsejerregistret opsætter en let måde, hvorpå ledningsejere kan indsende dokumentation for, at ledningsejeren opfylder betingelserne for at få dispensation.

Får ledningsejeren dispensation, kan ledningsejeren udlevere ledningsoplysningerne snarest muligt, og senest 5 hverdage efter at graveforespørgslen er modtaget, og skal udlevere de nødvendige ledningsoplysninger direkte til graveaktøren, dvs. efter de regler der gælder efter § 12, stk. 3, eller påvise ledningen.

Det er forventningen, at undtagelsen vil komme til at gælde for ganske få ledningsejere, der er i Ledningsejerregistret på frivillig basis. Der er tale om ledningsejere med en meget begrænset mængde ledningsoplysninger, typisk stikledninger eller ledningsnet, der ligger på egen matrikel og ikke er en forsyningsledning, og ledningsejere, der kun modtager få eller ingen anmodninger om udlevering af ledningsoplysninger om året. Det kan også gælde for private solcelleanlæg, der leverer el til et større netværk.

I dag berører kun få graveforespørgsler ledningsejere, der ikke er omfattet af loven. Det forventes derfor fremadrettet, at kun få graveforespørgsler vil blive berørt af undtagelsen og indeholde denne type ledningsejere, som sender ledningsoplysningerne langsommere og i et format, der ikke er i overensstemmelse med de ledningsoplysninger, der udleveres via Ledningsejerregistret. Bestemmelsen antages derfor at have en begrænset påvirkning af entreprenørers planlægning forud for gravearbejde og den forlængede svartid vil i praksis ikke have betydning, da der ved de fleste gravearbejder ofte samtidig skal afventes svar på anmodning om gravetilladelse hos pågældende vejmyndighed.

Den foreslåede bestemmelse skal give mulighed for, at så mange ledningsejere som muligt fortsat kan være registreret i Ledningsejerregistret med de fordele, der er i dette for både graveaktører og andre ledningsejere.

2.8. Koordinering af gravearbejder

2.8.1. Gældende ret

Klima-, Energi- og Forsyningsministerier stiller en funktion til rådighed i Ledningsejerregistret, hvor ledningsejere og graveaktører kan koordinere gravearbejder.

Den gældende lovs formål er at reducere graveskader ved at lette graveaktørers forundersøgelser, reducere de samlede omkostninger som følge af skader og bidrage til en bedre forsyningsikkerhed for forbrugere og andre. Endvidere er det Ledningsejerregistrets formål at udstille oplysninger til brug for samføring og koordinering af gravearbejder.

En af metoderne til at nedbringe risikoen for graveskader og gravegener generelt, er at forenkle og fremme muligheden for at koordinere gravearbejde. Ved koordinering af gravearbejde forstås den situation, hvor en eller flere ledningsejere eller entreprenører koordinerer et gravearbejde, således at mængden af gravearbejder nedbringes. Man udnytter, at en anden aktør i forvejen skal grave, for derved at nedbringe den samlede omkostning ved gravearbejdet.

Med »koordinering af gravearbejde« forstås en ledningsejers eller graveaktørs undersøgelse af, om flere gravearbejder kan koordineres. Begrebet følger vejlovens definition og er koordineret med Transportministeriet.

De gældende regler om koordinering af gravearbejder findes i §§ 73 og 74 i vejloven. Efter vejlovens § 74 har graveaktørerne pligt til at undersøge muligheder for at koordinere gravearbejder og kan blive pålagt at dække det dokumenterede tab, som en anden graveaktør eller vejmyndighed har haft, hvis de ikke gør dette. Muligheden for at koordinere skal undersøges, før der anmodes om gravetilladelse.

Ledningsejerregistret tilbyder en løsning for at løfte vejlovenes forpligtelse om koordineret gravning, forud for ansøgning om gravetilladelse hos de relevante vejmyndigheder. Løsningens placering i Ledningsejerregistret gør, at løsningen er en integreret aktivitet i forbindelse med gravearbejde.

En ledningsejer eller graveaktør kan i funktionen annoncere et område, som ledningsejeren eller graveaktøren planlægger at skulle grave i. En ledningsejer eller graveaktør, der planlægger at grave i et område, kan endvidere forespørge, om der er andre ledningsejere eller graveaktører, der planlægger at grave i samme område, så deres gravearbejder kan koordineres. Endelig kan en ledningsejer oprette et notifikationsområde, så ledningsejeren bliver notificeret, hvis der er andre, der planlægger eller skal i gang med at grave i et specifikt område.

2.8.2. Klima-, Energi- og Forsyningsministeriets overvejelser og lovforslagets udformning
Lovforslaget viderefører gældende ret.

2.9. Samføring

2.9.1. Gældende ret

En ledningsejer kan til Ledningsejerregistret indberette områder, hvori der findes føringsrør. Føringsrør dækker bredt og anses for alle rør eller kabler, der har ledig kapacitet til at føre andre ledninger eller forsyningstyper. Et føringsrør kan f.eks. være et kloakrør, hvori der kan føres teleledninger. Det kan også være fiberkabler med uudnyttet kapacitet.

Der er forskel på, om et føringsrør er en forsyning, som har ledig kapacitet, eller trækrør, der er født til at føre andre ledninger.

Etablering af nye ledninger kan ofte være omkostningstungt afhængig af både, hvor ledningerne skal placeres og om det har trafikale betydninger og gener for det omkringliggende samfund. Det er ikke altid nødvendigt at opgrave vejarealer for at føre nye ledninger. Ofte kan man udnytte ledig kapacitet i allerede nedgravet infrastruktur, f.eks. trækrør. Når man udnytter allerede eksisterende infrastruktur til at føre egne ledninger, taler man om samføring af ledninger. Samføring kan både spare samfundet for gravskader og gravegener, men det kan også føre til hurtigere udrulning af f.eks. bredbånd, hvis der ikke skal graves, men man er i stand til at udnytte ledig kapacitet i de ledninger, der allerede er nedgravet i jorden. Der vil kunne spares en betydelig del af omkostningerne, hvis allerede nedgravet passiv fysisk infrastruktur, f.eks. tomrør, spildevandsledninger m.v., på tværs af forsyningsarter, herunder elektronisk kommunikation, el-, spildevands- og varmforsyning, kan benyttes til etablering af f.eks. højhastighedsbredbånd.

De gældende regler om samføring (anvendelse af ledig kapacitet i føringsrør) er fastsat i kapitel 2 i lov om graveadgang, etablering og udnyttelse af infrastruktur til telekommunikationsformål samt udnyttelse af infrastruktur på tværs af forsyningssektorer m.v. Udbydere af elektroniske kommunikationsnet eller andre netoperatører kan efter loven anmode om adgang til oplysningerne om en netoperatørs eksisterende passive fysiske infrastruktur, f.eks. føringsrør, med henblik på etablering af elementer af højhastighedsnet til elektronisk kommunikation eller etablering af elementer af andre forsyningsnet. Netoperatøren skal snarest muligt og senest 2 uger efter datoen for modtagelsen af anmodningen enten give adgang til oplysningerne, skriftligt afvise en anmodning om adgang til oplysningerne, hvis netoperatøren vurderer, at anmodningen ikke er rimelig, eller give et afslag på en anmodning om adgang til oplysningerne, når det er nødvendigt at begrænse adgangen til oplysningerne af hensyn til netsikkerhed og -integritet, den nationale sikkerhed, folkesundheden, den offentlige sikkerhed, fortrolighed eller drifts- og forretningshemmeligheder, jf. § 2 i bekendtgørelse nr. 527 af 26. maj 2016 om begrænsning af oplysningspligt og undtagelser fra krav om højhastighedsforberedelse af bygninger m.v.

En netoperatør defineres i § 9 e, stk. 2, nr. 2, i lov om graveadgang, etablering og udnyttelse af infrastruktur til telekommunikationsformål samt udnyttelse af infrastruktur på tværs af forsyningssektorer m.v. som den, der udbyder elektroniske kommunikationsnet, samt den, der stiller passiv fysisk infrastruktur til rådighed, der er beregnet til at levere:

- 1) en tjeneste i forbindelse med produktion, transport eller distribution af
 - a) gas
 - b) elektricitet, herunder offentlig belysning,
 - c) opvarmning, og
 - d) vand, herunder deponering eller rensning af spildevand, og dræningssystemer,
- 2) en transporttjeneste, herunder jernbaner, veje, havne og lufthavne eller
- 3) elektroniske kommunikationstjenester via et offentligt kommunikationsnet, uden selv at udbyde elektroniske kommunikationsnet.

Passiv fysisk infrastruktur defineres i § 9 e, stk. 2, nr. 1, som et element i et net, som skal huse andre elementer i et net uden selv at blive et aktivt element i nettet, f.eks. rør, master, kabelkanaler, inspektionsbrønde, mandehuller, gadeskabe, bygninger, adgangsveje til bygninger, antenneanlæg, tårne og pæle m.v.

Begrebet eksisterende passiv fysisk infrastruktur dækker over mere end begrebet ledninger i lov om registrering af ledningsejeres forstand og kan derfor ikke benyttes som begreb i § 9 d. Derfor anvendes begrebet føringsrør, der vil dække over størstedelen af de elementer, der indgår i det bredere begreb eksisterende passiv fysisk infrastruktur. Begrebet netoperatør kan heller ikke anvendes, da dette dækker over mere end begrebet ledningsejere i lov om registrering af ledningsejeres forstand, og begrebet ledningsejer anvendes derfor i § 9 d.

Med § 9 d har klima-, energi- og forsyningsministeren en bemyndigelse til at fastsætte regler om, hvordan indberetning af føringsrør til brug for samføring skal foregå. Ministeren kan endvidere fastsætte regler om, at en ledningsejer kan udlevere oplysninger om føringsrør gennem Ledningsejerregistret, herunder hvilke oplysninger ledningsejeren skal udlevere. Bestemmelsen skal gøre det lettere at finde ledig kapacitet i føringsrør til samføring af ledninger. Ved føringsrør forstås rør, hvori der kan føres en eller flere ledninger.

Bemyndigelsen er udmøntet i § 41 i bekendtgørelse om registrering af ledningsejere og udlevering af ledningsoplysninger gennem Ledningsejerregistret til at fastsætte regler om, at en ledningsejer kan registrere et interesseområde for føringsrør. Modtager ledningsejeren en forespørgsel om oplysninger om føringsrør, skal ledningsejeren overholde reglerne om svarfrister og vilkår i kapitel 2 i lov om graveadgang, etablering og udnyttelse af infrastruktur til telekommunikationsformål samt udnyttelse af infrastruktur på tværs af forsyningssektorer m.v.

Ledningsejer har derfor 2 uger til at udlevere oplysningerne, hvis en anmodning imødekommes, og kan f.eks. afvise en anmodning om adgang til oplysninger, hvis en anmodning ikke er rimelig og kan undlade at udlevere oplysninger, når det er nødvendigt at begrænse adgangen hertil af hensyn til netsikkerhed og -integritet, den nationale sikkerhed, folkesundheden, den offentlige sikkerhed, fortrolighed eller drifts- og forretningshemmeligheder. Ledningsejeren kan endvidere fastsætte de vilkår, som lov om graveadgang, etablering og udnyttelse af infrastruktur til telekommunikationsformål samt udnyttelse af infrastruktur på tværs af forsyningssektorer m.v. giver mulighed for, når der udleveres oplysninger.

Bemyndigelsen kan endvidere udnyttes til at fastsætte regler om, at en ledningsejer skal udlevere oplysninger om område og føringsvej og type og anvendelse af den passive fysiske infrastruktur.

2.9.2. Klima-, Energi- og Forsyningsministeriets overvejelser og lovforslagets udformning

Lovforslaget § 18, stk. 1, viderefører den eksisterende bemyndigelse til klima-, energi- og forsyningsministeren, hvorefter ministeren kan fastsætte regler til brug for samføring, så Ledningsejerregistret kan understøtte lov om graveadgang, etablering og udnyttelse af infrastruktur til telekommunikationsformål samt udnyttelse af infrastruktur på tværs af forsyningssektorer m.v., og hvordan ledningsejere skal udlevere oplysninger til forespørgeren.

§ 18, stk. 2, giver en indsat en ny bemyndigelse til klima-, energi- og forsyningsministeren, til at fastsætte regler om, hvordan forespørgsel i Ledningsejerregistret til brug for samføring skal foregå.

Bestemmelsen bliver udmøntet, så ministeren kan fastsætte regler om, hvordan en graveaktør eller ledningsejer kan benytte de af Ledningsejerregistrets udstillede løsninger til at gennemføre en søgning efter ledig kapacitet i føringsrør for at kunne overholde lov om graveadgang, etablering og udnyttelse af infrastruktur til telekommunikationsformål samt udnyttelse af infrastruktur på tværs af forsyningssektorer m.v.

Klima-, energi- og forsyningsministeren kan herunder også fastsætte regler om, at søgningen skal ske gennem en selvbetjeningsløsning, som Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet stiller til rådighed.

2.10. Gebyr for forespørgsel om ledningsoplysninger

2.10.1. Gældende ret

Ledningsejerregistret finansieres af de gebyrer, som brugerne af Ledningsejerregistret betaler. Gebyrmidlerne skal dække omkostningerne ved Ledningsejerregistrets administration, drift og vedligeholdelse, udvikling og videreudvikling samt tilsyn i forbindelse med loven. »Administration, drift, vedligeholdelse, udvikling og videreudvikling« skal forstås i bred forstand og dækker over alle aspekter af opgaverne, herunder etablering, drift, vedligeholdelse, løbende tilpasning og udvikling og videre- eller nyudvikling i forbindelse med udskiftning af systemer og tjenester.

Gebyret bliver fastsat ved, at klima-, energi- og forsyningsministeren kan fastsætte regler om betaling for brugernes adgang til Ledningsejerregistret. Klima-, energi- og forsyningsministeren har i bekendtgørelse om registrering af ledningsejere og udlevering af ledningsoplysninger gennem Ledningsejerregistret fastsat regler om, at den, der forespørger om ledningsoplysninger i Ledningsejerregistret, skal betale et gebyr pr. påbegyndt kvadratmeter. De betalende brugere omfatter navnlig offentlige og private entreprenører, anlægsgartnere og andre, der skal forespørge i Ledningsejerregistret i forbindelse med gravearbejder. Brugerne af Ledningsejerregistret omfatter derudover rådgivende ingeniører og offentlige myndigheder, som i forbindelse med bygge- og anlægsprojekter har behov for at benytte registret.

Ledningsejere, der selv udfører gravearbejder, bliver betragtet som graveaktør og skal betale for deres brug af Ledningsejerregistret, når de forespørger om ledningsoplysninger.

Registrering og indberetning, som ledningsejerne skal foretage til Ledningsejerregistret, er gratis. Indberetningen foregår via en selvbetjeningsløsning på Ledningsejerregistrets hjemmeside.

Kommunale og statslige vejmyndigheder kan få gratis adgang til Ledningsejerregistret til brug for myndighedsopgaver, hvor de har brug for at få kontakt med ledningsejere i et bestemt område. Myndighederne kan f.eks. bruge Ledningsejerregistret til indkaldelse af berørte ledningsejere i forbindelse med større graveprojekter, når gravetilladelsen behandles. Hvis en offentlig forvaltning skal bruge ledningsoplysninger til brug for gravearbejder eller ethvert andet formål, skal der derimod betales på lige fod med de øvrige brugere.

Brugerne skal i Ledningsejerregistret indtegne en polygon, som afgrænser det område, hvor gravearbejdet påtænkes udført, og betalingen beregnes ud fra denne polygon. Betalingen dækker den administration, der er forbundet med at drive systemet.

Den nøjagtige størrelse af gebyret afhænger endvidere af størrelsen af de endelige driftsudgifter, som beregnes på baggrund af det foregående års regnskab og udlignes over 4 år, så alle omkostninger bliver dækket. Ledningsejerregistret er således retligt forpligtet til at sikre, at der tilstræbes balance på gebyrordningen set over en 4-årig periode.

Det er fastsat visse undtagelser for betaling af gebyr. Hvis gebyret, der skal betales af en forespørger, samlet udgør under 100 kr. pr. kalenderår, skal der ikke betales gebyr. Det vil typisk betyde, at privatpersoner, der forespørger om ledningsoplysninger til brug for gravearbejde på egen grund, ikke skal betale et gebyr. Der er endvidere fastsat et loft på, hvor meget en forespørger maksimalt kan komme til at betale pr. kalenderår. Dette beløb er i 2021 på 166.000 kr.

Der er i gældende ret endvidere en undtagelse til reglen om, at brugerne af Ledningsejerregistret skal betale for hver forespørgsel. En graveaktør kan efter lovens § 9, stk. 4, gensende sin graveforespørgsel inden for et halvt år fra graveforespørgslens oprettelsesdato, og inden graveperioden er udløbet, uden yderligere betaling.

Hvis graveperioden er udløbet, kan graveforespørgslen ikke gendeses, og det er derfor nødvendigt for graveaktøren at foretage en ny graveforespørgsel med betaling af tilhørende gebyr.

Bestemmelsen sikrer, at en graveaktør kan få opdaterede ledningsoplysninger, hvor graveaktøren f.eks. i første omgang har sendt en graveforespørgsel til planlægning af et større projekt.

Graveaktøren kan endvidere have behov for at spørge igen, hvis ledningsoplysningerne har en kort gyldighedsperiode, og graveperioden er længere end ledningsoplysningernes gyldighedsperiode. Bestemmelsen kan derfor sikre, at graveaktøren graver på baggrund af de seneste ledningsoplysninger.

Klima-, energi- og forsyningsministeren har fastsat regler for betalingen, herunder at afregning af gebyret sker kvartalsvist. Klima-, energi- og forsyningsministeren har endvidere fastsat regler om, at fakturering skal ske digitalt.

Betaling for forespørgsel om ledningsoplysninger kan opkræves forud. Bestemmelsen er indsat for at undgå, at der kan konkurreres på ulige vilkår. F.eks. vil en graveaktør, der med vilje oparbejder en gæld til Ledningsejerregistret, fordi graveaktøren ikke betaler for at indhente oplysninger om ledningernes placering, kunne underbyde en graveaktør, der betaler gebyret. Bestemmelsen kan anvendes over for graveaktører, der undlader at betale for graveforespørgsler, så betaling fremover kan opkræves forud, og graveaktøren først vil få ledningsoplysningerne, når graveaktøren har betalt for disse.

Det vil betyde, at alle er med til at betale til Ledningsejerregistrets administration, drift, vedligeholdelse, udvikling og videreudvikling, samt tilsyn i forbindelse med loven, så enkelte graveaktører ikke får en uretmæssig konkurrencemæssig fordel, fordi de undlader at betale det gebyr, alle andre graveaktører betaler for at få adgang til data.

Der kan opkræves rykkergebyrer efter renteloven. Rykkergebyret reguleres efter renteloven, således at det aldrig kan blive større end det rykkergebyr, offentlige myndigheder må opkræve efter rentelovens regler. Udsendelsen af rykkergebyrer vil dog blive administreret således, at der skal gives skyldneren en rimelig frist til at betale, før rykkeren fremsendes. Der kan i øvrigt opkræves morarente efter de almindelige regler i Renteloven.

Ledningsejerregistret kan endvidere opkræve betaling for ydelser, som brugere rekvirerer fra Ledningsejerregistrets sekretariat. Det kan f.eks. være store udtræk af oplysninger, som kræver særlig arbejde eller udvikling for at kunne levere ydelser.

Gebyret dækker alene Ledningsejerregistrets administration, drift og vedligeholdelse, udvikling og videreudvikling samt tilsyn i forbindelse med loven, men ikke selve udleveringen af ledningsoplysninger. Enkelte ledningsejere opkræver i dag betaling for at udlevere ledningsoplysninger, selv om Dansk Ledningsejerforum anbefaler, at ledningsejere ikke gør det.

2.10.2. Klima-, Energi- og Forsyningsministeriets overvejelser og lovforslagets udformning
Lovforslaget viderefører de gældende bestemmelser om gebyr for Ledningsejerregistrets ydelser med enkelte præciseringer. Der kan efter gældende ret opkræves gebyr for tilsyn. Reglerne om tilsyn ophæves, da reglerne om, at Ledningsejerregistret kan udliciteres ikke foreslås videreført med dette lovforslag. Reglerne om tilsyn foreslås som følge af, at disse regler ikke foreslås videreført, heller ikke videreført med dette lovforslag.

Reglerne om tilsyn ophæves, da reglerne om, at Ledningsejerregistrets sekretariat kan udliciteres ikke foreslås videreført i dette lovforslag. Reglerne om tilsyn er som følge af dette ikke længere relevante.

Det foreslås endvidere i § 13, stk. 1, at en ledningsejer skal udlevere de nødvendige ledningsoplysninger uden beregning. Bestemmelsen er en ny bestemmelse og foreslås indsat for at imødekomme Dansk Ledningsejerforums anbefaling om, at ledningsejere ikke opkræver betaling for at udlevere ledningsoplysninger.

Det er ikke mange ledningsejere, der opkræver betaling for at udlevere ledningsoplysninger, og Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet vurderer derfor, at det ikke pålægges ledningsejere nogen byrde, hvis de ikke kan opkræve betaling for at udlevere ledningsoplysninger.

Det foreslås endvidere i § 13, stk. 2, at en ledningsejer kan opkræve betaling for udlevering af ekstra ydelser, som graveaktøren har anmodet om.

Bestemmelsen er ny og foreslås indsat for at sikre, at ledningsejere kan opkræve betaling for ydelser ud over det, ledningsejeren skal udlevere efter loven, dvs. de nødvendige ledningsoplysninger.

En ekstra ydelse kan f.eks. være, at en graveaktør henvender sig til en ledningsejer og anmoder om at få udleveret ledningsoplysningerne i et andet format end det format, som ledningsejeren skal udlevere ledningsoplysningerne i. Hvis ledningsejeren udleverer oplysninger i det andet format, kan ledningsejeren vælge at tage betaling for sit ekstra arbejde for at give graveaktøren en ekstra ydelse.

2.11. Personoplysninger i Ledningsejerregistret

2.11.1. Gældende ret

Ledningsejerregistret indeholder visse personoplysninger, herunder navn og adresse og e-mailadresse herunder også navn og adresse på privatpersoner. Oplysningerne registreres og bevares som led i myndighedsopgaven at forvalte systemet og som sikkerhed, så enhver bevægelse på kontoen, herunder forespørgsel om ledningsoplysninger, kan dokumenteres. Herudover kan personoplysninger gemmes i form af logningsoplysninger, når en ledningsejer eller graveaktør foretager sig noget i Ledningsejerregistret.

Efter § 10, stk. 2, har klima-, energi- og forsyningsministeren ansvaret for Ledningsejerregistret og er dermed dataansvarlig for de personoplysninger, som Ledningsejerregistret indeholder, i henhold til databeskyttelsesforordningen og lov om supplerende bestemmelser til forordning om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger (databeskyttelsesforordningen). Behandlingen har hjemmel i databeskyttelsesforordningens artikel 6, stk. 1, litra e, hvorefter en offentlig myndighed kan behandle persondata, når behandlingen er nødvendig af hensyn til udførelsen af en opgave i samfundets interesse, eller som henhører under offentlig myndighedsudøvelse, som den dataansvarlige har fået pålagt. Opgaven med at drive Ledningsejerregistret er pålagt ved lov og er en myndighedsopgave, og ministerens dataansvar er delegeret til Styrelsen for Dataforsyning og Effektivisering i § 3, nr. 2, i bekendtgørelse nr. 236 af 17. februar 2021 om henlæggelse af bemyndigelser og opgaver til Styrelsen for Dataforsyning og Effektivisering.

Som dataansvarlig skal klima-, energi- og forsyningsministeren føre tilsyn med, at den, der udfører databehandlingen, overholder gældende regler for behandling af persondata. Klima-, energi- og forsyningsministeren skal i øvrigt fastsætte nærmere bestemmelser for, hvilke formål oplysningerne må anvendes til. Datatilsynet fører tilsyn med, at oplysninger behandles i overensstemmelse med persondataloven.

Som dataansvarlig skal klima-, energi- og forsyningsministeren endvidere fastsætte de generelle regler for opbevaring, anvendelse og sletning af registrets oplysninger. Der skal i den forbindelse fastsættes datasikkerhedsregler, som retter sig til den for systemet ansvarlige databehandler, dvs. den, der på vegne af klima-, energi- og forsyningsministeren behandler oplysningerne i systemet.

Databehandlingen og videregivelsen af oplysninger fra Ledningsejerregistret vil ske i overensstemmelse med de regler, som gælder efter databeskyttelsesforordningen mm. med de begrænsninger, som øvrig særlovgivning sætter. Der vil bl.a. være adgangskontrol ved enhver adgang til Ledningsejerregistrets oplysninger, ligesom der vil blive foretaget logning m.v. af brugen af Ledningsejerregistret.

Der er i §§ 43 og 44 i bekendtgørelse om registrering af ledningsejere og udlevering af ledningsoplysninger gennem Ledningsejerregistret fastsat regler om, hvordan logningen foregår. Logningen skal sikre sporbarhed af aktiviteter i systemet, f.eks. sikre, at en graveaktør kan vise, at denne har forespurgt om ledningsoplysninger m.m. Der er endvidere fastsat regler om, hvad Ledningsejerregistret kan gøre, hvis en bruger foretager uhensigtsmæssige aktiviteter i systemet, f.eks. forsætligt forhindrer andre brugeres adgang til Ledningsejerregistret. Ledningsejerregistret kan i sådanne tilfælde lukke en brugers adgang eller begrænse dennes adgang til Ledningsejerregistret.

Ledningsejerregistret udstiller graveforespørgsler på Ledningsejerregistrets hjemmeside og webservice. Efter gældende ret slettes en graveforespørgsel 10 år efter graveperiodens ophør, medmindre særlige forhold gør sig gældende. Klima-, energi- og forsyningsministeren kan fastsætte regler om, hvor længe en graveforespørgsel skal være offentlig tilgængelig, hvis særlige forhold gør sig gældende, og hvad disse særlige forhold kan være. Særlige forhold kan f.eks. være hjælp til afklaring af ansvar i forbindelse med en graveskade.

Graveforespørgslerne udstilles, så alle kan se disse, både af hensyn til muligheden for at koordinere gravearbejder, men også af hensyn til myndighedernes administrative sagsbehandling og for at kunne finde en graveaktør, der har gravet i et område, hvis ledningsejeren opdager en graveskade på sin ledning. Klima- energi- og forsyningsministeren kan imidlertid beslutte, at en graveforespørgsel skal anonymiseres, hvis særlige forhold taler for det. Det kan f.eks. gøres, hvis en privatperson forespørger om ledningsoplysninger, og ønsker at forespørgslen skal anonymiseres i udstillingen på Ledningsejerregistrets hjemmeside.

Anonymiseringen gælder alene i forhold til udstilling af data og derfor ikke ved registreringen af en graveforespørgsel. Muligheden for at få en graveforespørgsel anonymiseret kan derfor ikke misbruges af aktører, der ønsker at undgå at blive stillet til regnskab for en eventuel graveskade og kan kun benyttes til anonymisering af graveforespørgsler foretaget af private.

Behandlingen af oplysninger har ligesom klima-, energi- og forsyningsministerens dataansvar hjemmel i databeskyttelsesforordningens artikel 6, stk. 1, litra e, hvorefter en offentlig myndighed kan behandle persondata, når behandlingen er nødvendig af hensyn til udførelsen af en opgave i samfundets interesse, eller som henhører under offentlig myndighedsudøvelse, som den dataansvarlige har fået pålagt.

Behandlingen af persondata er nødvendig af hensyn til samfundets interesse, fordi samfundet har interesse i, at graveaktører kan komme i kontakt med ledningsejere forud for gravearbejder.

Behandlingen af oplysninger er desuden nødvendig for at fremme koordinering af gravearbejde, hvilket også er i samfundet interesse, da dette kan nedbringe antallet af gravearbejder og derved antallet af graveskader og gravegener for det omkringliggende samfund. Samfundet har desuden interesse i at kunne komme i kontakt med en graveaktør, f.eks. hvis en afspærring er væltet, eller der er sket en graveskade i området.

Opgaven er pålagt klima- energi- og forsyningsministeren ved lov, og det henhører dermed under myndighedsudøvelse. Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet vurderer derfor, at ministeriet kan behandle personoplysningerne, da det drejer sig om navn, kontaktoplysninger i form af e-mailadresse og eventuelt telefonnummer på enkeltmandsvirksomheder og enkelte privatpersoner.

Personoplysningerne drejer sig endvidere om oplysninger om ledningsejere og graveaktører, der skal være registrerede i Ledningsejerregistret. Ledningsejere skal være registreret i form af navn på ledningsejeren samt kontaktoplysninger i form af e-mailadresser og telefonnumre. Det er de færreste ledninger, der ejes af privatpersoner eller enkeltmandsvirksomheder, men enkelte e-mailadresser kan være personoplysninger, idet en virksomheds medarbejder kan være registreret med en e-mailadresse, så graveaktøren kan få fat i denne medarbejder.

Ligeledes skal graveaktører være registreret i Ledningsejerregistret for at kunne forespørge om ledningsoplysninger. Dette skal sikre, at ledningsejere ved, hvem der modtager de ledningsoplysninger, som ledningsejere udleverer på en konkret forespørgsel om ledningsoplysninger. Derudover skal ledningsejeren kunne komme i kontakt med graveaktøren, hvis der sker en graveskade på ledningsejerens ledning.

Ledningsejerregistrets oplysninger kan anvendes til statistiske formål og forskningsbrug f.eks. klimasikring, under forudsætning af, at databeskyttelsesforordningen og lov om supplerende bestemmelser til forordning om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger overholdes.

2.11.2. Klima-, Energi- og Forsyningsministeriets overvejelser og lovforslagets udformning
Lovforslaget viderefører gældende ret uændret. Klima-, energi- og forsyningsministeren har stadig dataansvaret for de personoplysninger, der ligger i Ledningsejerregistret. Ministerens ansvar forventes at blive delegeret til Styrelsen for Dataforsyning og Effektivisering, ligesom det er på nuværende tidspunkt.

Lovforslaget viderefører gældende ret om, at klima-, energi- og forsyningsministeren kan udstille graveforespørgsler på Ledningsejerregistrets hjemmeside og webservices. Ministerens ansvar forventes at blive delegeret til Styrelsen for Dataforsyning og Effektivisering, ligesom det er på nuværende tidspunkt.

Med lovforslagets § 16 foreslås en ny bestemmelse indsat, hvorefter ledningsejere og graveaktører kan opbevare de oplysninger, de modtager og udleverer i forbindelse med en forespørgsel om ledningsoplysninger, eller når de varetager andre forpligtelser i henhold til denne lov. Bestemmelsen foreslås indsat, fordi nogle få kontaktoplysninger, som ledningsejere eller graveaktører modtager i forbindelse med en forespørgsel om ledningsoplysninger, er personoplysninger, f.eks. navn og e-mailadresse på en privatperson.

I dag må ledningsejere og graveaktører anvende databeskyttelsesforordningens artikel 6, stk. 1, litra f, som hjemmel for deres behandling af personoplysninger, når de gemmer forespørgsler, der indeholder personoplysninger, f.eks. en privatperson der forespørger om ledningsoplysninger. Behandlingen skal dermed være nødvendig for, at den dataansvarlige eller en tredjemand kan forfølge en legitim interesse, medmindre den registreredes interesser eller grundlæggende rettigheder og frihedsrettigheder, der kræver beskyttelse af personoplysninger, går forud herfor, navnlig hvis den registrerede er et barn. Ledningsejeren skal dermed vurdere, om ledningsejerens legitime interesse i at opbevare kontaktoplysningerne og de udleverede ledningsoplysninger går forud for graveaktørens interesser eller grundlæggende rettigheder og frihedsrettigheder, der kræver beskyttelse af personoplysninger. Dette skal gøres i den konkrete situation, dvs. en konkret interesseafvejning.

Ledningsejere modtager forespørgslen gennem Ledningsejerregistret, og mange ledningsejere modtager forespørgslen gennem en webservice og udleverer ledningsoplysningerne automatisk. Ledningsejeren vil derfor ikke nødvendigvis være opmærksom på, om den graveaktør, der har forespurgt om ledningsoplysninger er en privatperson og kan derfor ikke foretage den konkrete interesseafvejning, før oplysningerne gemmes, medmindre ledningsejeren ser på hver enkelt forespørgsel, ledningsejeren modtager.

Endvidere kan ledningsejere eller graveaktører ikke opbevare oplysningerne længe, selv om der kan være behov for at opbevare personoplysningerne over en længere årrække, fordi graveskader kan udvikle sig over en årrække, før graveskaden opdages, f.eks. hvis en graveaktør beskadiger beskyttelsen om en ledning.

Med den foreslåede § 16 får ledningsejere og graveaktører en retlig forpligtelse, så de kan opbevare de oplysninger, herunder kontaktoplysninger, de modtager, og de oplysninger de udleverer. Ledningsejeres og graveaktørers hjemmel til at opbevare personoplysningerne ændres til at være databeskyttelsesforordningen artikel 6, stk. 1, litra c, hvorefter behandlingen er nødvendig for at overholde en retlig forpligtelse, som påhviler den dataansvarlige.

Ledningsejere og graveaktører er dermed omfattet af databeskyttelsesforordningens regler og må f.eks. vurdere, hvor længe de kan opbevare de modtagne oplysninger. Her kan der f.eks. spille ind, hvor længe forældelsesfristerne er i forbindelse med skader på ledninger, fordi oplysningerne ofte gemmes til brug for tvister i en eventuel graveskadesag.

For så vidt angår graveaktørernes behov for at opbevare oplysningerne, gælder det samme hensyn. Graveaktørerne har behov for at kunne bevise, at de har forespurgt om ledningsoplysninger, hvis der er sket en skade, og at de har gravet i overensstemmelse med de oplysninger, de fik udleveret. Det er derfor vigtigt, at graveaktørerne har mulighed for at gemme de oplysninger, de får udleveret i forbindelse med en forespørgsel om ledningsoplysninger.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets § 24 og § 16, og bemærkningerne hertil.

3. De økonomiske konsekvenser og implementeringskonsekvenser for det offentlige

Lovforslaget begrænser ejere af vejafvandingsledninger forpligtigelser i forhold til Ledningsejerregistret, således at disse indtil den 1. januar 2030 kan vælge, om de ønsker at udlevere ledningsoplysninger om vejafvandingsledninger. Det gælder dog kun for vejafvandingsledninger,

der er nedgravet i jorden inden den 1. juli 2023. Kommunerne er de primære offentlige ejere af vejafvandingsledninger.

Udgiften til at digitalisere og udlevere ledningsoplysninger om vejafvandingsledninger forsvinder ikke. Der er alene tale om, at disse forpligtigelser træder senere i kraft. Det betyder, at digitaliseringsopgaven kan gennemføres i perioden frem mod den 1. januar 2030, på en måde så opgaven nemmere kan kombineres med relaterede opgaver på området. Det kunne f.eks. være øvrige kommunale digitaliseringsinitiativer eller opgaver relateret til klimasikring eller renovering af de kommunale veje. Denne øgede fleksibilitet og muligheder for at skabe synergieffekter forventes at bidrage til besparelser. Desuden betyder lovforslaget, at omkostningerne for digitaliseringsopgaven falder senere og over en årrække

Klima-, Energi og Forsyningsministeriet vurderer kommunernes omkostninger til digitalisering af vejafvandingsledninger til at være ca. 32 mio. kr. KL vurderer derimod kommunernes udgifter til digitalisering af vejafvandingsledninger til at være 130 mio. kr.

Gennemføres lovforslaget ikke, vil kommunerne skulle afholde disse udgifter i 2022 og 2023. Gennemføres lovforslaget, kan kommunerne vente med at afholde udgiften frem til 2028 og 2029. Det forventes dog, at kommunerne vil afholde udgifterne over hele perioden, fra 1. januar 2020 til 1. januar 2030. Der er to centrale faktorer, som påvirker, hvordan udgiften fordeler sig på kommunerne:

- Kvaliteten af kommunens ledningsoplysninger om vejafvandingsledninger
- Længden af det kommunale vejnet i kommunen (der er en kraftig sammenhæng mellem længden af vejnettet og mængden af vejafvandingsledninger)

Det skal bemærkes, at Klima-, Energi og Forsyningsministeriet vurderer, at kommunernes digitalisering og automatisk udlevering af ledningsoplysninger (alle ledningstyper inkl. vejafvandingsledninger) i sammenspil med den modernisering af Ledningsejerregistret, som lov om ændring af lov om registrering af ledningsejere fra 2017 muliggjorde, giver kommunerne årlige gevinster på 13,4 mio. kr. fra 2023 og frem. Det er modsat KL's vurdering, at kommunerne får gevinster på 0,6 mio. kr. fra 2023 og frem. Der er således uenighed omkring både udgifter og gevinster knyttet til lovens område.

Vejdirektoratet ejer også vejafvandingsledninger, og undtagelsen vil således også gælde for dem. Vejdirektoratet giver udtryk for, at man har planer om at udlevere ledningsoplysninger om vejafvandingsledninger fra 1. juli 2023. Lovforslaget forventes således reelt ikke at have nogen økonomisk betydning for Vejdirektoratet.

Lovforslaget giver kommunerne større fleksibilitet i forhold til relevante implementerings- og omstillingsprocesser, herunder tilpasning af kommunernes IT-systemer og datagrundlag, der skal gennemføres og begrænser samtidige risici forbundet med omstillingen. Der er således tale om et lovforslag, der begrænser implementeringskonsekvenserne for det offentlige af de krav, der følger af lov om ændring af lov om registrering af ledningsejere fra 2017.

Erhvervsstyrelsens Område for Bedre Regulering (OBR) vurderer, at lovforslaget medfører administrative konsekvenser for erhvervslivet. Disse konsekvenser vurderes at være under 4 mio. kr., hvorfor de ikke kvantificeres nærmere.

Principper for agil erhvervsrettet regulering

Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet har vurderet, at principperne for agil erhvervsrettet regulering ikke er relevante for de konkrete ændringer i lovforslaget. OBR har ingen bemærkninger hertil.

4. De økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet mv.

Gennemføres denne lovændring ikke, vil graveaktører, der anvender Ledningsejerregistret, få samtlige ledningsoplysninger, som er omfattet af lovens anvendelsesområde, udleveret gennem Ledningsejerregistret per. 1. juli 2023 i et ensartet digitalt format, herunder om vejafvandingsledninger.

Lovforslaget begrænser ejere af vejafvandingsledningers forpligtigelser i forhold til Ledningsejerregistret, således at disse indtil den 1. januar 2030 kan vælge, om de ønsker at udlevere ledningsoplysninger om vejafvandingsledninger. Det gælder dog kun for vejafvandingsledninger, der er nedgravet i jorden inden den 1. juli 2023.

Det betyder, at graveaktørerne kun vil få udleveret ledningsoplysninger om vejafvandingsledninger, der er nedgravet i jorden inden den 1. juli 2023, hvis ledningsejerne frivilligt vælger at udlevere disse, frem til den 1. januar 2030. Det forventes, at ejere af vejafvandingsledninger i høj grad frivilligt vil udlevere ledningsoplysninger om vejafvandingsledninger, også inden 2030, da ledningsejerne har en stor interesse i at beskytte disse ledninger. Dog vil der også være nogen vejafvandingsledninger, der ikke vil blive udleveret ledningsoplysninger om, frem til 2030, jf. frivilligheden for vejafvandingsledninger, der er nedgravet i jorden inden den 1. juli 2023.

Der er en øget risiko for graveskader på vejafvandingsledninger, der ikke udleveres ledningsoplysninger om. Graveaktøren vil ofte ikke skulle betale erstatning for en graveskade påført en ledning, der ikke var udleveret ledningsoplysninger om, så længe graveaktøren har levet op til den generelle forundersøgelsespligt i forbindelse med gravearbejdet.

Lovforslagets økonomiske konsekvenser for erhvervslivet er således begrænsede og ikke kvantificerbare.

Lovforslaget medfører en større fleksibilitet i forhold til, hvordan man kan være registreret i Ledningsejerregistret, hvis man som ledningsejer ikke er omfattet af anvendelsesområdet, men ønsker at være registreret på frivillig basis.

Det er et begrænset antal virksomheder, som vil blive påvirket af den foreslåede ændring, men for disse virksomheder vil lovforslaget betyde, at de fortsat kan være registreret i Ledningsejerregistret uden at have omkostninger til digitalisering af deres ledningsoplysninger og automatiseret udlevering af disse. De påvirkede virksomheder er blandt andet boligforeninger, landmænd og mindre produktionsvirksomheder. Lovforslaget påvirker et begrænset antal virksomheder, og de økonomiske besparelser har et mindre og ikke kvantificerbart omfang.

Med lovforslaget indsættes en undtagelse, så ejere af vejafvandingsledningers indtil den 1. januar 2030 kan vælge, om de ønsker at udlevere ledningsoplysninger om vejafvandingsledninger. Det gælder dog kun for vejafvandingsledninger, der er nedgravet i jorden inden den 1. juli 2023. Der er ikke tale om, at udgiften til at digitalisere og udlevere ledningsoplysninger om

vejafvandingsledninger forsvinder. Der er er alene tale om, at disse forpligtigelser træder senere i kraft. Vejafvandingsledninger er kun omfattet, hvis de er ejet af en offentlig myndighed eller et forsyningsselskab. De private ejere af vejafvandingsledninger er derfor helt primært de kommunalt ejede forsyningsselskaber. Forsyningsselskaberne har i forvejen et solidt datagrundlag for deres ledningsnetværk, herunder de vejafvandingsledninger, de ejer, og automatiserede løsninger til udlevering af oplysninger om disse. Derudover ejer forsyningsselskaberne en begrænset mængde vejafvandingsledninger. Konsekvensen af lovforslaget er således begrænset på dette område, men medfører dog en større fleksibilitet for de påvirkede forsyningsselskaber.

Med lovforslaget udvides lovens anvendelsesområde, så det også omfatter ledninger, der er gravet ned i eller anbragt på kontinentalsoklen (havbunden i den eksklusive økonomiske zone (EEZ)). I den gældende lov er kun ledninger inden for søterritoriet omfattet. Langt de fleste ledninger, som er gravet ned i eller anbragt på kontinentalsoklen vil også samtidige krydse søterritoriet. I praksis betyder det, at meget få yderligere ledninger bliver omfattet af anvendelsesområdet. Ændringens primære formål er at sikre, at loven omfatter hele Danmark, både på land og på havet, og dermed at gøre loven simplere at forstå og anvende. De økonomiske konsekvenser af ændringen er således begrænsede og ikke kvantificerbare.

5. De administrative konsekvenser for borgere

Lovforslaget indeholder en ændring af anvendelsesområdet, så privatpersoner (borgere) undtages fra lovens anvendelsesområde og dermed ikke vil være forpligtede til at udlevere ledningsoplysninger via Ledningsejerregistret.

Privatpersoner var efter gældende ret kun omfattet af anvendelsesområdet i meget begrænset omfang, og der er således tale om en videreførelse af gældende ret. Dermed sikres det f.eks., at privatpersoner, der har solceller på taget af deres hus, ikke er omfattet.

6. De miljømæssige konsekvenser

Lovforslaget har ingen miljømæssige konsekvenser.

7. Forholdet til EU-retten

Ikke relevant i relation til lovforslaget.

8. Hørte myndigheder og organisationer

Et udkast til lovforslaget har i perioden fra X. oktober 2021 til X. november 2021 været sendt i høring hos følgende myndigheder og organisationer mv.:

8. Hørte myndigheder og organisationer

Et udkast til lovforslaget har i perioden fra 8. oktober 2021 til 19. november 2021 været sendt i høring hos følgende myndigheder og organisationer mv.:

3F (Fagligt Fælles Forbund), Advokatsamfundet, Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, Arkitektforbundet, Arriva, BAT-Kartellet, By og Havn, Byggesocietetet, Bygherreforeningen i Danmark, Center for Beredskabskommunikation, Center for Offentlig Innovation, CO-Industri, Danish Cable Protection Committee, Danmarks Miljøportal, Danmarks Statistik, Dansk Ejendomsmæglerforening, Dansk Energi, Dansk Erhverv, Dansk Fjernvarme, Dansk Gasteknisk Center (naturgasselskaberne), Dansk Industri (DI), Dansk IT, Dansk Ledningsejerforum, Dansk Metalarbejderforbund, Dansk Vejforening, Danske Advokater, Danske Anlægsgartnere, Danske

Arkitektvirksomheder, Danske Beredskaber, Danske Kloakmestre, Danske Maskinstationer og Entreprenører, Dansk Miljøteknologi (Miljøteknisk Brancheforening), Danske Havne, Danske Olieberedskabslagre, Danske Regioner, Danske Vandværker, DANVA (Dansk Vand- og Spildevandsforening), Datatilsynet, Den Danske Dommerforening, Den danske Landinspektørforening, DSB, DTU Space, Ejendomsforeningen Danmark, Energi og Olieforum, Energiforum, Finansrådet, Finans Danmark, Forenede Danske Antenneanlæg, Foreningen af Danske Brøndborere, Foreningen af Danske Kraftvarmeværker, Foreningen af Rådgivende Ingeniører, Geoforum Danmark, Håndværksrådet, IT-branchen, KL (Kommunernes Landsforening), Kommunalteknisk Chefforening (KTC), Kort- og Landmålingsteknikernes Forening, KU – Geografi og Geoinformatik, Landbrug og Fødevarer, Landsorganisationen i Danmark, Lokaltog A/S, Metroselskabet I/S, Midtjyske Jernbaner A/S, Nordjyske Jernbaner A/S, Praktiserende Landinspektørers Forening, Regionstog, Statens Lufthavnsvæsen, Teleindustrien og Øresundsbro Konsortiet I/S Vester.

9. Sammenfattende skema

	Positive konsekvenser/ mindreudgifter (hvis ja, angiv omfang/ Hvis nej, anfør »ingen«)	Negative konsekvenser/ merudgifter (hvis ja, angiv omfang/ Hvis nej, anfør »ingen«)
Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Lovforslaget medfører større fleksibilitet i forhold til digitalisering af vejafvandsledninger nedgravet før 1. juli 2023, hvilket medfører en begrænset og ikke kvantificerbar gevinst.	Ingen
Implementeringskonsekvenser for stat, kommuner og regioner	Lovforslaget medfører større fleksibilitet i forhold til digitalisering af vejafvandsledninger nedgravet før 1. juli 2023, hvilket medfører en begrænset og ikke kvantificerbar gevinst.	Ingen
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	Begrænsede og ikke kvantificerbare	Begrænsede og ikke kvantificerbare
Administrative konsekvenser for erhvervslivet	Begrænsede og ikke kvantificerbare	Ingen
Administrative konsekvenser for borgerne	Ingen	Ingen

Miljømæssige konsekvenser	Ikke relevant	Ikke relevant
Forholdet til EU-retten	Ikke relevant	
Er i strid med de fem principper for implementering af erhvervsrettet regulering (sæt X)	JA	NEJ X

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til Kapitel 1

Lovens anvendelsesområde og definitioner

Til § 1

Den foreslåede § 1 nyaffatter anvendelsesområdet i lov om udlevering af ledningsoplysninger gennem Ledningsejerregistret. Der tilsigtes med ændringerne ikke materielle ændringer i forhold til den gældende retstilstand. Der er foretaget en sproglig tilpasning af bestemmelserne i anvendelsesområdet, der skal gøre det lettere at læse bestemmelsen.

Det foreslås med *stk. 1*, at loven gælder for ejere af ledninger nedgravet i jord og for ejere af ledninger nedgravet i eller anbragt på det danske søterritorium eller kontinentalsokkel, hvis ledningen falder ind under kategorierne af ledninger i nr. 1-7.

Stk. 1 er i vidt omfang en videreførelse af gældende ret lovens § 3, stk. 1, om, at en ejer af ledninger nedgravet i jord eller nedgravet i eller anbragt på havbunden på det danske søterritorium skal registrere sig i Ledningsejerregistret, hvis ledningen er omfattet af en af kategorierne i nr. 1-6, og ikke er omfattet af undtagelserne i stk. 2-4 eller § 4.

Efter gældende ret gælder loven i Danmark og i det danske søterritorium omkring Danmark. Graveaktører skal derfor forespørge i Ledningsejerregistret og vil som udgangspunkt få oplysninger om langt de fleste ledninger ved at forespørge om ledningsoplysninger gennem Ledningsejerregistret.

Loven gælder over alt på dansk jord, dvs. også på ejendomme ejet af privatpersoner og virksomheder. Graveaktører skal derfor som udgangspunkt spørge om ledningsoplysninger i Ledningsejerregistret, lige meget hvor graveaktøren skal grave. Der er dog en række undtagelser for, hvilke ledninger der skal registres, jf. stk. 2-5 nedenfor, og der er undtagelser, der betyder, at graveaktøren ikke skal forespørge om ledningsoplysninger, før der graves, jf. bemærkningerne til § 6 og afsnit 2.4. i de almindelige bemærkninger.

Gældende ret videreføres for så vidt angår ledninger nedgravet i jorden og ledninger nedgravet i eller anbragt på havbunden inden for det danske søterritorium.

Den foreslås, at lovens anvendelsesområde udvides til også at dække kontinentalsoklen, dvs. havbunden og undergrunden i de eksklusive økonomiske zoner omkring Danmark. Udvidelsen af lovens anvendelsesområde vil give graveaktørerne et mere komplet overblik over de ledninger, der ligger på havbunden og i undergrunden, når der f.eks. skal føres nye ledninger på eller i havbunden. Tidligere har graveaktørerne skulle kontakte hver enkelt ledningsejer, der har ledninger i området for at få oplysninger om ledningerne. Med udvidelsen af anvendelsesområdet, skal graveaktørerne som det klare udgangspunkt kun spørge i Ledningsejerregistret og vil få ledningsoplysningerne udleveret via Ledningsejerregistret i et standardiseret format og sammenstillet.

Ændringen betyder, at alle steder i Danmark er omfattet af lovens anvendelsesområde, men ændringen vil i praksis ikke have den store betydning, fordi de ledningsejere, der har ledninger liggende på eller i kontinentalsoklen, oftest også har ledninger anbragt på eller nedgravet i havbunden på det danske søterritorium. Disse ledningsejere vil oftest i forvejen have registreret sig i Ledningsejerregistret og udleverer ledningsoplysninger om ledninger. Forslaget kan dog få betydning for ledninger, som er anbragt på eller gravet ned i kontinentalsoklen, men f.eks. skal føre en forsyning fra Norge til Tyskland. Ledningsejeren vil skulle registrere sig i Ledningsejerregistret.

En ledningsejer er omfattet af lovens anvendelsesområde, hvis ledningsejers ledning falder ind under en af de kategorier af ledninger, som er opremset i stk. 1, nr. 1-6. Anvendelsesområdet er imidlertid en blanding af forsyningstyper og ledninger, som kun er omfattet af lovens anvendelsesområde, hvis ledningen ejes af en myndighed eller bestemte virksomheder.

Flere ledninger kan endvidere falde ind under flere kategorier af ledninger i stk. 1, nr. 1-6. Der har derfor været behov for at rydde op i lovens anvendelsesområde, så det bliver entydigt, hvor de forskellige forsyningstyper hører hjemme i anvendelsesområdet.

Det foreslås derfor, at kategorierne af ledninger, der er omfattet af loven, affattes på ny, så det bliver lettere at vurdere, hvilke ledninger der er omfattet, og hvilket nummer ledningen falder ind under i anvendelsesområdet.

Med det foreslåede *nr. 1* indsættes forsyningsnet som en ny ledningstype i lovens anvendelsesområde.

Efter gældende ret er ledninger, der indgår i et kollektivt net omfattet af nr. 1. begrebet kollektivt net har imidlertid over tid udviklet sig i forskellig retning i forskellige love, og det er derfor ikke længere entydigt, hvilke ledninger der er omfattet af begrebet.

Det foreslås derfor, at nr. 1 nyaffattes, så forsyningsnet erstatter kollektivt net.

Forsyningsnet er i almen tale et overordnet begreb for indvindings-, transmissions- og distributionsnet, eller kombinationer af disse, f.eks. et transmissionsnet og distributionsnet, der forsyner brugerne med gas, men ejes af to forskellige ledningsejere. Et forsyningsnet er endvidere et selvstændigt ledningsnet, der leverer en forsyning direkte til en bruger, f.eks. elektronisk kommunikation, eller aftager en forsyning fra en bruger, f.eks. spildevand.

Forsyningsnet dækker dermed over de vigtigste ledningsnet og den største gruppe ledninger, der er gravet ned i jorden eller gravet ned i eller anbragt på havbunden på det danske søterritorium og kontinentalsokkel. Ledningerne omfatter olie, gas, vand, el, tele (elektronisk kommunikation) og

spildevandsafledning, og dækker over de almindelige forsyninger til brugere, både virksomheder og privatpersoner.

Med det foreslåede *nr. 2* indsættes stikledning, som ejes af et forsyningsselskab. Bestemmelsen viderefører gældende ret om stikledninger.

En stikledning er den sidste del af et forsyningsnet, dvs. den del af ledningen, som fører en bestemt forsyning helt ind til en ejendom, f.eks. et hus eller en virksomheds bygninger, til brugeren af den pågældende forsyning. Ledningen vil typisk levere forsyningen det sidste stykke vej fra et vejareal til et hus inde på en matrikel eller aftage spildevand eller regnvand fra en matrikel med formål at blive tilkoblet det offentlige spildevands- og regnvandsnet.

I gældende ret er alle stikledninger som hovedregel omfattet, dog med en vigtig undtagelse i lovens § 3, stk. 3, hvorefter kun stikledninger, der ejes af forsynings- og distributionsselskaber er omfattet af lovens § 3, stk. 1, nr. 5.

Nr. 2 foreslås derfor affattet, så kun stikledninger, der ejes af forsyningsselskaber omfattes af lovens anvendelsesområde. Det er ikke nødvendigt at anvende termen distributions- og forsyningsselskaber længere, fordi et forsyningsselskab ejer eventuelle distributionsnet, idet disse er en del af forsyningsnettet.

Det foreslåede *nr. 3* viderefører gældende ret om, at offentlige myndigheders ledninger, som er helt eller delvis beliggende i offentlige vejarealer eller private fællesveje er omfattet af lovens anvendelsesområde.

Fortolkningen af bestemmelsen er dog uklar, fordi det både kan fortolkes som den offentlige myndighed skal udlevere ledningsoplysninger om hele ledningen, hvis bare en lille del af ledningen ligger i f.eks. et offentligt vejareal, og den også kan fortolkes, som om kun den del af ledningen, der er beliggende i det offentlige vejareal skal udleveres.

Det præciseres, at bestemmelsen skal fortolkes, så det kun er den del af ledningen, der ligger i et offentligt vejareal eller i privat fællesvej, som den offentlige myndighed er forpligtet til at udlevere ledningsoplysninger om. Det skyldes, at den resterende del af ledningen typisk vil ligge på den offentlige myndigheds areal, f.eks. en park, som en kommune ejer. Graveaktøren skal derfor have fat i kommunen for at kunne grave i disse arealer, og det må formodes, at kommunen er byherre og derfor vil give oplysninger om egne ledninger videre til graveaktøren.

Bestemmelsen omfatter kommune eller statslige myndigheder, der ejer ledninger, der fører strøm og signaler til gade- og vejbelysning, trafikstyringsanlæg, P-anlæg, trafikovervågning m.v.

Med det foreslåede *nr. 4* videreføres gældende ret om vejafvandingsledninger, som ejes af en offentlig myndighed eller et forsyningsselskab.

Efter gældende ret, lovens § 3, stk. 1, nr. 4, er vejafvandingsledninger, der ejes af en offentlig myndighed eller et forsyningsselskab, omfattet af lovens anvendelsesområde.

Vejafvandingsledning defineres i § 3, nr. 14, som en ledning, der leder vand væk fra et vejareal, dvs. væk fra det areal, der færdes på. Se bemærkningerne til § 3, nr. 14.

Vejafvandingsledninger er omfattet, fordi de får stadig større betydning i forbindelse med håndtering af ekstreme nedbørssituationer og skybrud, fordi det er blevet vigtigere at kunne sikre bortledning af ekstrem nedbør hurtigt og sikkert. Det er derfor også vigtigt at kunne sikre disse ledninger mod beskadigelse.

Bestemmelsen omfatter kun vejafvandingsledninger ejet af offentlige myndigheder og forsyningselskaber, fordi ejere af private fællesveje, som også har fået overdraget ledningerne i vejen, ellers vil være omfattet af lovens anvendelsesområde.

Det foreslåede *nr. 5* viderefører gældende reet om ledninger, der leverer adgang til digital infrastruktur til brugere

Efter gældende ret, lovens § 3, stk. 1, nr. 6, er ejere af ledninger, der giver brugeren adgang til digital infrastruktur, omfattet af lovens anvendelsesområde.

Adgang til internettet har stor betydning for både borgere og virksomheder, og det er derfor af stor betydning, at adgangen til internettet opretholdes. Der er derfor indberetningspligt for antenneforeninger og andre, som ejer nedgravede antenneledninger, der giver adgang til digital infrastruktur. Med digital infrastruktur forstås privatejet infrastruktur, der leverer højhastighedsnet til elektronisk kommunikation. Antenneanlæg uden internetadgang er fortsat fritaget indberetningspligten.

I § 3, nr. 1 defineres »digital infrastruktur«. Definitionen skal afgrænse, hvilke internetforbindelser der er omfattet af lovens anvendelsesområde.

Og i § 1, stk. 5, foreslås indsat en beføjelse til klima-, energi- og forsyningsministeren til at kunne fastsætte regler om, at brugerdragne antenneanlæg, der er omfattet af dette nummer kan undtages fra lovens anvendelsesområde, hvis de opfylder nærmere fastsatte betingelser, jf. bemærkningerne til § 1, stk. 5.

Med det foreslåede *nr. 6* videreføres gældende ret om ledninger, der afleverer spildevand til et vandløb, til en sø eller til et havområde.

Efter gældende ret, lovens § 3, stk. 1, nr. 5, er ledninger, der afleder spildevand eller kølevand m.m. til et vandløb, til en sø eller til et havområde, omfattet af lovens anvendelsesområde.

Ledningerne er omfattet med bestemmelsen, fordi disse ledninger ikke er en del af det kollektive net, men afleder spildevand eller kølevand direkte til et vandløb, en sø eller til et havområde.

Det foreslås, at gældende ret videreføres. Ledningerne vil stadig ikke være omfattet af de andre numre i § 1, stk. 1, og ledningerne skal derfor fortsat beskyttes med et særskilt nummer, hvis ledningsejere skal være omfattet af lovens anvendelsesområde og dermed være forpligtet til at registrere interesseområde for disse ledninger.

Definitionen af spildevand omfatter i dag også kølevand, og der er derfor ikke behov for særskilt at beskytte ledninger, der udleder kølevand til et vandløb, til en sø eller til et havområde, fordi kølevand allerede er omfattet.

Spildevand omfatter således alt vand, der afledes fra beboelse, virksomheder, øvrig bebyggelse og befæstede arealer, jf. § 4, stk. 1, i bekendtgørelse nr. 1393 af 21. juni 2021 om spildevandstilladelser m.v. efter miljøbeskyttelseslovens kapitel 3 og 4. Miljøstyrelsen har udgivet en vejledning til denne bekendtgørelse, vejledning til bekendtgørelse om spildevandstilladelser m.v. efter miljøbeskyttelseslovens kapitel 3 og 4, der kan findes på styrelsens hjemmeside. I vejledningen står der, at spildevand bl.a. omfatter kølevand og filterskyllevand.

Med det foreslåede *nr. 7* indskrænkes at føringsrør kun er en del af anvendelsesområdet, hvis det ejes af offentlig myndighed eller forsyningsselskab.

Med føringsrør forstås nedgravet infrastruktur, hvori det er muligt at føre andre ledninger. Føringsrør kan både være født som føringsrør eller være en anden forsyningstype, hvori der er ledig kapacitet, f.eks. et kloakrør. Føringsrør kan derfor være omfattet af andre kategorier under anvendelsesområdet, f.eks. hvis føringsrøret er benyttet til at føre en forsyning, f.eks. tele.

Indberettes et interesseområde med forsyningstypen føringsrør, skal ledningsejer udlevere ledningsoplysninger for denne forsyningsart, medmindre føringsrøret er indberettet som en anden forsyningstype. Det gælder, at hovedforsyningen vil rangere højere end kategorien føringsrør. Hvis en ledningsejer har ledig kapacitet i et kloakrør, skal dette f.eks. registreres som kloak og ikke som føringsrør. Hvis et trækør allerede fører eksempelvis netforbindelse eller el, er hovedkategorien el eller netforbindelse, og det er ikke nødvendigt at registrere føringsrøret som selvstændig ledningstype. Føringsrøret kan dog registreres som attribut til de ledningstyper, der føres i røret. En ledningsejerne, der ejer elledningen i føringsrøret, kan registrere, at ledningen er placeret i føringsrør. På den måde kan en gaveaktør lettere orientere sig i ledningsoplysningerne og lettere se, hvad gaveaktøren kan forvente at finde i gaveområdet.

De foreslåede stk. 2-5 fastsætter en række undtagelser til lovens anvendelsesområde.

Det foreslåede *stk. 2* viderefører gældende ret om, at drænledninger ikke medregnes som en ledning i stk. 1.

Drænledning er ledninger, der afvander marker. Undtagelsen betyder, at landbrug eller gartnerier, der afvander marker med drænledninger, ikke er omfattet af lovens anvendelsesområde, medmindre de ejer andre ledninger, der er omfattet af lovens anvendelsesområde i stk. 1.

Det foreslåede *stk. 3* viderefører gældende ret om, at ikkealmene vandforsyninger ikke er omfattet af lovens anvendelsesområde.

Efter gældende ret lovens § 3, stk. 4, kan klima-, energi- og forsyningsministeren fastsætte regler om, at ikkealmene vandforsyninger, hvis ledninger indgår i et kollektivt net, kan undtages fra lovens anvendelsesområde, hvis de opfylder nærmere fastsatte betingelser.

Bemyndigelsen er anvendt i bekendtgørelse om registrering af ledningsejere og udlevering af ledningsoplysninger gennem Ledningsejerregistret til at fastsætte regler om, at ejere af ikkealmene vandforsyninger, hvis ledning indgår i et kollektivt net, ikke er omfattet, hvis den ikkealmene vandforsyning leverer vand til højst 9 ejendomme.

En ikkealmen vandforsyning kan højst levere vand til 9 ejendomme. Undtagelsen har dermed undtaget alle ikkealmene vandforsyninger fra lovens anvendelsesområde. En ikkealmen vandforsyning kan være en del af et forsyningsnet, og der er derfor stadig behov for, at de ikkealmene vandforsyninger bliver undtaget.

Undtagelsen foreslås derfor ændret, så ikkealmene vandforsyninger undtages i loven i stedet for at give klima-, energi- og forsyningsministeren en bemyndigelse til at undtage disse.

Det foreslåede *stk. 4* er en ny bestemmelse. Med bestemmelsen fastslås det, at loven ikke gælder for privatpersoner, der ejer en ledning, som er omfattet af *stk. 1*.

Efter gældende ret skal enhver, der ejer en ledning omfattet af § 1, indberette sig som ledningsejer i Ledningsejerregistret efter § 6. Loven skelner på dette punkt ikke mellem privatpersoner eller øvrige ledningsejere, hvilket har medført, at privatpersoner er blevet omfattet i en række tilfælde, selv om det ikke har været hensigten med loven. Privatpersoner kan efter gældende ret være omfattet, hvis de ejer f.eks. føringsrør eller sælger strøm fra solcelle-, eller jordvarmeanlæg og på den måde indgår i et kollektivt net.

Bestemmelsen foreslås derfor indsat, fordi ændringer i lovens anvendelsesområde i nogle tilfælde har betydet, at privatpersoner kunne være eller var omfattet af anvendelsesområdet, selv om det ikke var hensigten i udgangspunktet. Undtagelsen foreslås derfor indsat for at sikre, at privatpersoner ikke igen kan blive omfattet af anvendelsesområdet.

Privatpersoner er defineret i lovens § 3, nr. 12, som en person, der i privat sammenhæng, dvs. ikke i arbejdsmæssig sammenhæng, ejer en ledning eller udfører et arbejde på egen grund. Se bemærkningerne til § 3, nr. 12.

Privatpersoner vil ikke omfatte f.eks. grundejerforeninger, som f.eks. kan sidestilles med landbrug, haveforeninger eller små virksomheder.

Med *stk. 5* foreslås det at videreføre gældende ret om, at klima-, energi- og forsyningsministeren kan fastsætte regler om, at brugerdrevne antenneanlæg, som falder ind under *stk. 1, nr. 7*, og som leverer adgang til digital infrastruktur til brugere, kan undtages fra lovens anvendelsesområde, hvis de opfylder nærmere fastsatte betingelser.

Efter gældende ret er antenneanlæg uden internetadgang undtaget anvendelsesområdet. Antenneforeninger og andre, som ejer nedgravede antenneanlæg (ledninger), der giver adgang til digital infrastruktur, er omfattet af lovens anvendelsesområde, når antenneanlægget leverer en hastighed på mindst 30Mbit/s. Klima-, energi- og forsyningsministeren kan dog fastsætte regler i medfør af *stk. 5*, hvorefter brugerdrevne antenneanlæg, der leverer adgang til digital infrastruktur kan undtages.

Adgang til internettet har stor betydning for både borgere og virksomheder, og det er derfor af stor betydning, at adgangen til internettet opretholdes. Der er derfor indberetningspligt for antenneforeninger og andre, som ejer nedgravede antenneledninger, der giver adgang til digital infrastruktur. Med digital infrastruktur forstås privatejet infrastruktur, der leverer højhastighedsnet til elektronisk kommunikation, jf. bemærkningerne til § 3, nr. 1. Undtagelse er indsat, fordi alle antenneanlæg, der leverer bredbåndstilslutning med en hastighed på mindst 30 Mbit/s., vil være

omfattet af anvendelsesområdet, uanset om antenneanlægget drives af private eller frivillige. Det er karakteristisk for private brugerdrevne antenneanlæg, at der ikke består en pligt til at tilslutte og forsyne andre brugere end de brugere, der ejer antenneanlægget og driver dette.

Private brugerdrevne antenneanlæg etableres som regel på private ejendomme, men kan tillige være nedgravet i offentlige vejarealer, ligesom der kan ske tilslutning af en eller flere naboejendomme. Anlæggene drives ofte af frivillige kræfter, f.eks. af den eller de personer, der etableret antenneanlægget. Det kan være en administrativ byrde for disse anlæg at skulle opfylde de krav, der fastsættes til ledningsejerne i lovforslaget, og klima-, energi- og forsyningsministeren kan derfor fastsætte regler om, at brugerdrevne antenneanlæg, der opfylder visse betingelser, kan undtages fra lovens anvendelsesområde. Det er forventningen at kun helt små brugerdrevne anlæg vil blive undtaget, hvad enten der ses på, hvor mange brugere det brugerdrevne antenneanlæg har, eller om der ses på en indtægt.

Bemyndigelsen er anvendt til i § 7 i bekendtgørelse om registrering af ledningsejere og udlevering af ledningsoplysninger gennem Ledningsejerregistret, til at bestemme, at et brugerdrevent antenneanlæg, som leverer adgang til digital infrastruktur til maksimalt 100 brugere, ikke er omfattet af lovens anvendelsesområde.

Der henvises i øvrigt til afsnit 2.2.2. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 2

Den foreslåede § 2 indeholder en række undtagelser til lovens anvendelsesområde for ledninger, hvortil der knytter sig offentlige beskyttelsesinteresser. Disse ledninger vil oftest være ejet af offentlige myndigheder, men kan være ejet af andre ledningsejere.

Med det foreslåede *stk. 1* videreføres gældende ret i lovens § 4, stk. 1, om, at ledninger ejet af Forsvaret og ledninger beliggende på ejendomme, som Forsvarsministeriet har rådighed over, ikke er omfattet af loven.

Formålet med stk. 1 er at beskytte Forsvarets ledninger, fordi der kan knytte sig sikkerhedsmæssige hensyn til ledningerne. De kan f.eks. være klassificerede, f.eks. på grund af national sikkerhed. Det er derfor af vigtighed, at offentligheden som udgangspunkt ikke har kendskab til, hvor ledningerne ligger.

Bestemmelsen betyder, at det klare udgangspunkt er, at ingen ledningsejer skal indberette oplysninger til Ledningsejerregistret om de ledninger, der er beliggende på ejendomme, som Forsvarsministeriet har rådighed over, og at Forsvaret ikke skal indberette oplysninger om deres ledninger, uanset hvor i Danmark ledningerne er beliggende.

En graveaktør, som skal udføre et gravearbejde på et areal, som er ejet af Forsvaret, skal således indhente ledningsoplysninger direkte hos Forsvaret selv. En graveaktør kan også støde på Forsvarets ledninger på arealer uden for Forsvarets ejendomme uden at have fået oplysninger om, at Forsvaret ejer ledninger i graveområdet, fordi oplysninger om ledningens tilstedeværelse på arealet er omfattet af offentlige beskyttelseshensyn.

Med det foreslåede *stk. 2, 1. pkt.*, videreføres gældende ret om, at klima-, energi- og forsyningsministeren efter forhandling med forsvarsministeren kan fastsætte særlige regler for ledninger ejet af Forsvaret og for registrering af de i § 4, stk. 1, nævnte oplysninger for ledninger og ejendomme, som Forsvarsministeriet har rådighed over.

Den foreslåede bestemmelse præciseres dog, så der henvises til § 4, stk. 1, om de oplysninger en ledningsejer skal registrere i Ledningsejerregistret frem for som efter gældende ret at kalde disse oplysninger for ledningsejeroplysninger. Begrebet ledningsejeroplysninger anvendes alene i denne bestemmelse, hvorfor det giver mening at præcisere bestemmelsen, så der henvises til den bestemmelse, hvor kravene til registreringen i Ledningsejerregistret fastsættes.

Stk. 2 er en undtagelse til stk. 1 og giver mulighed for, på trods af hovedreglen i stk. 1, at fastsætte regler, som sikrer en hensigtsmæssig registrering af ledningsoplysninger, når ledningerne ikke er underlagt offentlige beskyttelsesinteresser.

De ejendomme, som Forsvaret har rådighed over, omfatter dels ejendomme, som er ejet af Forsvaret og dels ejendomme, som er lejet af Forsvaret. Ledninger, som Forsvarsministeriet har rådighed over, omfatter både ledninger, som Forsvaret ejer, og ledninger, som f.eks. ligger på ejendomme, som Forsvaret har lejet.

Formålet med bestemmelsen er at sikre, at oplysninger om ledninger m.v., hvortil der kan knytte sig offentlige beskyttelsesinteresser kan undtages, så disse ledninger kan beskyttes mod offentliggørelse. Med offentlige beskyttelseshensyn forstås ledninger, der er af vigtighed for national sikkerhed eller lignende, f.eks. større olietransmissionsledninger eller kommunikationsledninger, og derfor skal beskyttes mod offentlighedens kendskab til placeringen.

Klima-, energi- og forsyningsministeren har udmøntet bemyndigelsen i § 3, stk. 2 og 3, i bekendtgørelse om registrering af ledningsejere og udlevering af ledningsoplysninger gennem Ledningsejerregistret til at fastsætte regler om, at ledningsejere, som ejer ledninger, der er beliggende på ejendomme, som Forsvaret har rådighed over, eller ledninger, som Forsvaret har lejet, skal indberette oplysninger om ledningsejeren og udlevere ledningsoplysninger, medmindre offentlige beskyttelseshensyn taler imod en sådan indberetning.

Bemyndigelsen er endvidere benyttet i § 3, stk. 4, i bekendtgørelse om registrering af ledningsejere og udlevering af ledningsoplysninger gennem Ledningsejerregistret, så forsvarsministeren kan påbyde ledningsejere at undlade indberetning efter stk. 2 eller stk. 3 eller at slette allerede indberettede oplysninger, hvis offentlige beskyttelseshensyn taler herfor.

Bestemmelsen skal sikre, at Forsvarsministeriet kan få slettet en registrering i Ledningsejerregistret, hvis det er nødvendigt at beskytte en ledning mod offentlighedens kendskab.

Med det foreslåede *stk. 2, 2. pkt.*, indsættes en ny bestemmelse, hvorefter klima-, energi- og forsyningsministeren kan fastsætte særlige regler for stikledninger, som fører til ejendomme, som Forsvaret ejer eller har rådighed over, når der knytter sig offentlige beskyttelseshensyn til ledningen.

Bestemmelsens formål er at give klima-, energi- og forsyningsministeren en bemyndigelse til efter forhandling med forsvarsministeren at fastsætte særlige regler for stikledninger, der fører ind til

ejendomme, som Forsvaret ejer eller har rådighed over, når der knytter sig offentlige beskyttelseshensyn til ledningen. Det kan f.eks. være, hvis der leveres elektronisk kommunikation til Forsvaret, som af sikkerhedshensyn ikke kan være offentlig tilgængeligt. Ministeren kan fastsætte regler om, at Forsvaret kan påbyde ledningsejeren at undlade at registrere et interesseområde eller at gøre interesseområdet så stort, at en graveaktør ikke umiddelbart kan regne ud, hvor ledningen ligger. Der kan endvidere fastsættes regler om, at ledningsejeren skal udlevere ledningsoplysningerne på en bestemt måde.

Bestemmelsen foreslås indsat, fordi stikledningen, der fører forsyningen ind på ejendomme, som Forsvaret ejer eller har rådighed over, kan afsløre, hvor Forsvarets ledning ligger placeret. Efter stk. 2, 1. pkt., kan Forsvaret undlade at registrere ledningerne, der ligger på Forsvarets ejendom, men ikke stikledningen. Bestemmelsen skal derfor sikre, at ledningen kan beskyttes. Bestemmelsen har dog kun betydning, hvis det er forsyningsselskabet, der ejer ledningen. Ejer Forsvaret ledningen, vil den være omfattet af § 2, stk. 1.

Efter det foreslåede *stk. 3* videreføres gældende ret i lovens § 4, stk. 3, om, at klima-, energi- og forsyningsministeren efter forhandling med vedkommende minister kan fastsætte regler for registrering af de i § 4, stk. 1, nævnte oplysninger for ledninger, som ministeriet har rådighed over, når der knytter sig offentlige beskyttelseshensyn til ledningen.

Bestemmelsen er ligesom stk. 2 præciseret, så der i stedet for at anvende begrebet ledningsejeroplysninger henvises til § 4, stk. 1, om, hvilke oplysninger der skal registreres i Ledningsejerregistret.

Bemyndigelsen skal sikre, at ledninger, som ministerier har rådighed over, kan beskyttes, hvis der knytter sig offentlige beskyttelseshensyn til ledningen. Udgangspunktet er derfor, at ministeriet skal registrere sig som ledningsejer for andre ledninger, men kan undlade at gøre det for eventuelle ledninger, der skal beskyttes mod offentlighedens kendskab på grund af offentlige beskyttelseshensyn. Reglerne gælder både for ledninger, som ministerierne ejer, og ledninger, som de har rådighed over på anden vis, f.eks. ledninger, der ligger på ministeriernes ejendomme og som f.eks. fører strøm eller kommunikation til Rigspolitiets ejendomme.

Med vedkommende minister forstås alle andre ministre end den i stk. 1 og 2 nævnte minister (forsvarsministeren). Når der skal forhandles om fastsættelse af regler efter stk. 3, vil det i praksis være de ministre, der har rådighed over ledninger, der vil blive involveret i fastsættelsen af regler, hvis der knytter sig offentlige beskyttelseshensyn til deres ledninger. Pt. anvender Justitsministeriet (Rigspolitiet) undtagelsesmuligheden.

Bestemmelsen opremser ikke enkelte ministerier, men bruger i stedet termen ministerier. Der kan være andre ministerier end de ministerier, der i dag nævnes i loven eller bekendtgørelse om registrering af ledningsejere og udlevering af ledninger gennem Ledningsejerregistret, som har rådighed over ledninger, hvortil der knytter sig offentlige beskyttelseshensyn. Der bør derfor være ens vilkår for sådanne ledninger, så der kan fastsættes særlige regler for disse ledninger, eller de evt. kan undtages fra lovens anvendelsesområde, hvis det bliver nødvendigt.

Bemyndigelsen er udmøntet i § 4 i bekendtgørelse om registrering af ledningsejere og udlevering af ledningsoplysninger gennem Ledningsejerregistret, hvorefter ministerierne kan påbyde ledningsejere at undlade indberetning for en ledning, hvis der for ledningen gælder offentlige

beskyttelseshensyn. I særlige tilfælde kan ministeren anmode Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet om at slette oplysninger, der er indberettet til Ledningsejerregistret, hvis der knytter sig offentlige beskyttelseshensyn til ledningen, f.eks. hvis ledningsejeren ikke reagerer på et påbud. Ledningsejeren skal have besked samtidig med, at ministeriet henvender sig til Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet.

Med det foreslåede *stk. 4* videreføres gældende ret i lovens § 4, stk. 4, om, at klima-, energi-, forsyningsministeren får en bemyndigelse til efter forhandling med kommuner og regioner at fastsætte regler for registrering af ledningsoplysninger om ledninger, som de har rådighed over, når der knytter sig offentlige beskyttelseshensyn til ledningen.

Bestemmelsen er ligesom *stk. 2* præciseret, så der i stedet for at anvende begrebet ledningsejeroplysninger henvises til § 4, stk. 1, om, hvilke oplysninger der skal registreres i Ledningsejerregistret.

Udgangspunktet er lige som ved *stk. 3*, at kommuner og regioner skal registrere sig som ledningsejer i Ledningsejerregistret, hvis de ejer ledninger, der falder ind under kategorierne i § 1, stk. 1, medmindre der for en eller flere ledninger knytter sig offentlige beskyttelseshensyn, der betyder, at ledningen ikke må komme til offentlighedens kendskab. Reglerne gælder både for ledninger, som regionerne ejer, og ledninger, som de har rådighed over på anden vis, f.eks. ledninger, der ligger på regionernes ejendomme og som f.eks. fører strøm eller kommunikation til hospitaler.

Ledninger, hvortil der knytter sig offentlige beskyttelseshensyn, kan f.eks. være ledninger, der leverer strøm eller kommunikation til hospitaler. Med bestemmelsen kan kommuner og regioner beskytte disse ledninger, hvis det er nødvendigt, at ledningen ikke er registreret med interesseområde i Ledningsejerregistret. For tiden er det kun regionerne, der er omfattet af bestemmelser fastsat i medfør af bemyndigelsen i *stk. 4*.

Bemyndigelsen er udmøntet i § 4 i bekendtgørelse om registrering af ledningsejere og udlevering af ledningsoplysninger gennem Ledningsejerregistret med senere ændringer, hvorefter regionerne kan påbyde ledningsejere at undlade indberetning for en ledning, hvis der for ledningen gælder offentlige beskyttelseshensyn. I særlige tilfælde kan regionerne anmode Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet om at slette oplysninger, der er indberettet til Ledningsejerregistret, hvis der knytter sig offentlige beskyttelseshensyn til ledningen, f.eks. hvis ledningsejeren ikke reagerer på et påbud. Ledningsejeren skal have besked samtidig med, at regionerne henvender sig til Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet.

Der henvises i øvrigt til afsnit 2.2.1. og 2.2.2. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 3

I § 3 defineres en række centrale begreber i lov om udlevering af ledningsoplysninger gennem Ledningsejerregistret.

Med det foreslåede *nr. 1* indsættes en ny definition af bruger. En bruger defineres som en aftager, f.eks. en privatperson eller virksomhed, af en bestemt forsyning.

En bruger vil dermed være den, der får leveret en forsyning, f.eks. el, elektronisk kommunikation, vand, gas, olie eller andet. Dette gælder, uanset om brugeren er en privatperson, en virksomhed, et andet forsyningsselskab, en offentlig myndighed eller en anden aftager.

Med bestemmelsens *nr. 2* defineres digital infrastruktur som privatejet infrastruktur, der leverer højhastighedsnet til elektronisk kommunikation til brugere.

Den gældende definition er taget fra lov om graveadgang, etablering og udnyttelse af infrastruktur til telekommunikationsformål samt udnyttelse af infrastruktur på tværs af forsyningssektorer m.v. I § 9 e, stk. 2, nr. 3, defineres højhastighedsnet til elektronisk kommunikation som et elektronisk kommunikationsnet, som kan levere bredbåndstilslutning med en hastighed på mindst 30 Mbit/s.

Det er derfor kun antenneanlæg, der kan levere en hastighed på mindst 30 Mbit/s., som vil være omfattet af bestemmelsen.

Bestemmelsen viderefører gældende ret uændret.

Med bestemmelsens *nr. 3* defineres forsyningsnet som et ledningsnet, som har til formål at indvinde, behandle eller levere en forsyning til en ubestemt kreds bruger eller aflede en forsyning fra en ubestemt kreds af brugere.

Bestemmelsen er ny og er indsat for at gøre det lettere for ledningsejere at vurdere, om deres ledninger er omfattet af lovens anvendelsesområde.

Efter gældende ret er en ledningsejer omfattet af lovens anvendelsesområde, hvis en ledning indgår i et kollektivt net. Det er imidlertid ikke entydigt, hvad et kollektivt net er, da begrebet har udviklet sig i forskellig retning i forskellige love.

Formålet med den nye definition er derfor at gøre det helt entydigt, hvilke ledninger og dermed ledningsejere, der er omfattet af lovens anvendelsesområde.

Forsyningsnet er en betegnelse, der dækker to begreber.

I almen tale er forsyningsnet et overordnet begreb for den samlede forsyning i Danmark, som kan bestå af indvinding, transmission og distribution eller enkelte dele af disse.

Et forsyningsnet er ligeledes et ledningsnet, der har til formål at levere forsyningen hele vejen fra indvindingen til brugeren, f.eks. elektronisk kommunikationsnet, eller aftager en forsyning fra en bruger, f.eks. spildevand fra en virksomhed eller privatperson, modsat et distributionsnet, som kun leverer forsyningen fra indvindings- eller transmissionsnettet til en bruger. Loven omfatter begge dele af forståelsen.

Et overordnet forsyningsnet vil indeholde en, flere eller alle dele af indvindings-, transmissions- og distributionsnet.

Et indvindingsnet er en ledning, der leder en forsyning fra indvindingsområdet, f.eks. gas eller olie, og fører den en del af vejen mod brugeren, eller en ledning, der bortleder regnvand eller spildevand fra brugeren.

Et transmissionsnet er en ledning, der fører en forsyning over større afstande, ofte med højere tryk, temperatur eller spænding, f.eks. el, gennem Danmark, før forsyningen bliver ført videre i et distributionsnet til en bruger.

Et distributionsnet er en forsyning, der leveres til en bruger fra et indvindings- eller transmissionsnet, f.eks. gas, olie eller el, og er ledningen, der fører forsyningen fra indvindings- eller transmissionsnettet til brugeren, f.eks. en privatperson.

Et forsyningsnet er endvidere en selvstændigt ledningsnet, som leverer eller aftager en forsyning, ofte over forholdsvis korte afstande. Et forsyningsnet kan f.eks. være vand eller elektronisk kommunikation herunder tele og data, der leveres til brugeren, eller spildevand, der afledes fra brugeren.

Med bestemmelsens *nr. 4* defineres forsyningsselskab som et selskab, som ejer et forsyningsnet, der leverer eller aftager en forsyning til brugere, eller ejer et indvindings- eller transmissionsnet.

Den foreslåede bestemmelse er ny og er indsat for at definere, hvad et forsyningsselskab er.

Med bestemmelsens *nr. 5* defineres føringsrør som rør, hvori der kan føres en eller flere ledninger.

Efter gældende ret er et føringsrør et rør, hvori der kan føres en eller flere ledninger. Føringsrør kan både være tomme eller allerede optaget af en eller flere ledninger. Føringsrør dækker bredt og kan både være rør født som trærør eller f.eks. kloakrør, hvori der kan føres andre ledninger eller fiberledninger med ledig kapacitet.

Føringsrør, der ikke er beskyttet på anden måde, fordi der f.eks. er registreret som anden forsyningstype, eller der løber en forsyningsart i dette, som er registreret som liggende i føringsrør, vil kunne beskyttes gennem en registrering som føringsrør.

Gældende ret videreføres.

Med bestemmelsens *nr. 6* defineres graveaktør som enhver, der forespørger om ledningsoplysninger.

Efter gældende ret er en graveaktør enhver, der erhvervsmæssigt udfører gravearbejder eller indhenter ledningsoplysninger til brug for planlægning af gravearbejder.

En del af Ledningsejerregistrets brugere er virksomheder, der bruger ledningsoplysninger til anden dokumentation, f.eks. en advokat, der bruger ledningsoplysninger til skatteretssager, eller til brug for forsknings- og undervisning. Det er dog frivilligt at anvende Ledningsejerregistret i disse situationer.

Loven skelner mellem private og professionelle graveaktører, da private lodsejere ikke skal forpligtes til at spørge i Ledningsejerregistret, hvis der skal foretages gravearbejder på lodsejers egen grund af lodsejeren selv. Det vil i givet fald være svært at definere en bagatelgrænse for, hvornår en privat lodsejer er omfattet.

Med den foreslåede bestemmelse ændres definitionen af graveaktør, så definitionen omfatter alle der skal udføre gravearbejde. Det skyldes, at det giver bedre mening at lade bestemmelsen omfatte alle og fastsætte en hovedregel og undtagelser for, hvornår der skal forespørges om ledningsoplysninger i Ledningsejerregistret.

Det vil fortsat primært være professionelle graveaktører, der skal forespørges i Ledningsejerregistret, fordi langt de fleste privatpersoner vil være omfattet af undtagelserne i den foreslåede § 6, stk. 2.

Med bestemmelsens *nr. 7* defineres gravearbejde som enhver form for fysisk arbejde, som kan beskadige ledninger med tilhørende anlæg nedgravet i jorden eller nedgravet i eller anbragt på havbunden, herunder eksempelvis gravning med maskiner, skydning af ledninger gennem jorden, boring af huller, grubning eller nedramning af rør, pæle, pløkker eller spyd.

Definitionen er en ny bestemmelse, selv om gravearbejdet har været defineret på denne måde siden hovedloven fra 2004. Definitionen har imidlertid kun stået i bemærkningerne til lovforslaget til hovedloven.

Definitionen foreslås derfor flyttet til definitionerne i loven, da begrebet gravearbejde er helt centralt for loven, fordi begrebet har betydning for, hvornår en graveaktør skal forespørges om ledningsoplysninger.

Med bestemmelsens *nr. 8* defineres graveområde som det område, hvori der påtænkes gravet.

Efter gældende ret er graveområdet det afgrænsede område, hvor der påtænkes gravet. En graveforespørgsel indgår som planlægningsværktøj forud for gravearbejdet. Et graveområde kan derfor dække over et større område end det, der skal graves i. Det er vigtigt, at graveaktøren spørger på hele det område, graveaktøren påtænker at grave indenfor. Hvis der kun spørges på en lille del af graveområdet, f.eks. flere steder i yderkanten af graveområdet kan der mangle vigtig viden om ledningernes placering, hvis graveaktøren graver et andet sted, end der, han har spurt. Graveaktøren kan derfor ikke nøjes med kun at spørge på en del af det område, der skal graves i.

Gældende ret videreføres uændret.

Med bestemmelsens *nr. 9* defineres interesseområde som et geografisk afgrænset område, som omfatter den pågældende ledningsejers ledninger, som er nedgravet i jord eller nedgravet i eller anbragt på havbunden.

Efter gældende ret er et interesseområde det geografiske område, som ledningsejerens ledninger er beliggende i. Et interesseområde kan være for en, flere eller alle ledningsejerens ledninger, og ledningsejeren kan vælge, om interesseområdet skal være ledningsnært eller dække et større område, der omfatter flere eller alle ledningsejerens ledninger. Det samme interesseområde kan også dække flere forsyningstyper.

Interesseområdet har betydning for, hvornår ledningsejeren modtager en forespørgsel om ledningsoplysninger, og ledningsejeren skal derfor sikre, at interesseområdet ikke bliver så ledningsnært, at det ikke dækker over eventuelle usikkerheder i ledningsoplysningernes nøjagtighed.

Efter gældende ret skal ledningsejeren derfor fastlægge interesseområdet i en afstand af mindst en meter fra ledningen på begge sider af denne, dog således at hvis usikkerheden for en lednings placering overstiger 1 meter, skal den større usikkerhed tillægges interesseområdet på begge sider af ledningen.

Gældende ret videreføres, dog med den ændring, at interesseområdet er et geografisk afgrænset område, som omfatter den pågældende ledningsejers ledninger, som er nedgravet i jord eller nedgravet i eller anbragt på havbunden inden for det danske søterritorium eller kontinentalsoklen. Definitionen af interesseområdet udvides dermed til også at omfatte den danske kontinentalsokkel, fordi lovens anvendelsesområde udvides.

Definitionen indeholder ikke længere kravet om, hvordan ledningsejeren skal fastlægge interesseområdet, fordi dette er en regel og derfor hører til i en anden bestemmelse i loven. Denne del af gældende ret er derfor flyttet til § 4, stk. 3.

Med bestemmelsens *nr. 10* defineres ledning som kabler og rør nedgravet i jord eller nedgravet i eller anbragt på havbunden, som har til formål at transportere kommunikation, data, signaler eller energi af enhver art samt faste, flydende eller luftformige stoffer af enhver art. Til ledninger regnes de dele af ledningsanlæg, som er betydelige komponenter.

Efter gældende ret omfatter en ledning både forsyningsrør og -ledninger, samt ledningsanlæg, som er en del af ledningen for så vidt angår de dele af anlægget, som er en betydelig komponent. Dette kan f.eks. være stophaner, blokstik eller ventiler på ledninger. Med betydelig komponent menes dele af ledningsnettet, der er vigtige for ledningens funktion, drift og vedligeholdelse, og som ledningsejeren ønsker at sikre mod beskadigelse under gravearbejder.

Ledningsejerregistrets følgegruppe er med til at beslutte, hvilke betydelige komponenter, der skal tages med ved udlevering af ledningsoplysninger.

Gældende ret videreføres uændret.

Med bestemmelsens *nr. 11* defineres ledningsejer som den, der ejer en ledning omfattet af nr. 10.

Efter gældende ret er ejeren af en ledning typisk den, der har ladet ledningen anlægge og vil normalt også være den, der har ansvaret for at drive og vedligeholde ledningen. Brugere af ledningen er dermed ikke omfattet af loven og har ingen indberetningspligt.

Gældende ret videreføres uændret.

Med det foreslåede *nr. 12* indsættes en ny definition af privatperson. Privatperson defineres som en person, som i privat sammenhæng, dvs. ikke i arbejdsmæssig sammenhæng, ejer en ledning eller udfører et gravearbejde på egen grund.

Der har længe været tvivl om, hvem der skal betragtes som en privatperson i lovens forstand. F.eks. har der været tvivl om, hvorvidt en grundejerforening er en privatperson.

Med definitionen fjernes denne tvivl. En privatperson foreslås defineret som en person, som i privat sammenhæng, dvs. ikke i arbejdsmæssig sammenhæng, ejer en ledning eller udfører et gravearbejde på egen grund.

En privatperson vil dermed være den enkelte ejer af en grund, eller husstanden, men f.eks. ikke en grundejerforening eller boligforening. En grundejerforening eller boligforening vil i stedet skulle sidestilles med landbrug, gartnerier eller virksomheder.

Med bestemmelsens *nr. 13* defineres stikledning som den sidste del af et forsyningsnet, som tilslutter en eller flere brugere til det pågældende net.

Efter gældende ret er en stikledning en ledning, der tilslutter en eller flere, en såkaldt fælles stikledning, brugere til et kollektivt net.

En fælles stikledninger vil f.eks. være ejet af boligforeninger, f.eks. hvor en boligforening ejer flere bygninger, hvor stikledningen forgrener sig og har endepunkt ved de enkelte bygninger og denne forgrening ikke ejes af forsyningsselskabet.

Flere og flere grundejerforeninger får overdraget ledninger som en del af vejens tilbehør i forbindelse med kommunernes omlægning af kommunale veje til private fællesveje, eller hvor et forsyningsselskab overdrager en ledning, der indgår i et kollektivt net til en grundejerforening. Disse ledninger vil typisk anses som en fælles stikledning.

Gældende ret videreføres i definitionen, dog med den ændring, at stikledningen ikke længere tilslutter brugeren til et kollektivt net, men i stedet til et forsyningsnet, så en stikledning er en ledning, der tilslutter en eller flere brugere til et forsyningsnet.

Med bestemmelsens *nr. 14*. defineres vejafvandingsledninger som en ledning, der leder vand væk fra et vejareal.

Definitionen er ny og foreslås indsat for at gøre det let at vurdere, om en ledning er en vejafvandingsledning.

Vejafvandingsledninger er således ledninger, der bortleder regnvand fra et vejareal, dvs. et område med færdsel af f.eks. biltrafik. En ledning, der leder vand bort fra pladser, f.eks. parkeringspladser, anses ikke for at være en vejafvandingsledning, medmindre ledningen har til formål at bortlede regnvand fra det tilstødende vejareal.

Der henvises i øvrigt til afsnit 2.2.2. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til Kapitel 2

Registrering af ledningsejere i Ledningsejerregistret

Til § 4

Den foreslåede § 4 er en videreførelse af gældende ret om registrering af ledningsejere i Ledningsejerregistret.

Med det foreslåede *stk. 1* videreføres gældende ret i lovens § 6, stk. 1, om, at en ledningsejer skal registrere sig i Ledningsejerregistret, hvis denne ejer en ledning, der er omfattet af lovens anvendelsesområde.

Indberetningen skal sikre, at graveaktører og andre har let ved at komme i kontakt med de ledningsejere, der er omfattet af lovens anvendelsesområde, og dermed let kan få udleveret ledningsoplysninger om disse ledninger.

Med det foreslåede *stk. 2* videreføres gældende ret i lovens § 7, stk. 1, at ledningsejeren til Ledningsejerregistret skal indberette oplysninger om ledningsejerens navn, evt. CVR og kontaktoplysninger, herunder postadresse, elektronisk postadresse og telefonnummer til Ledningsejerregistret. Herudover skal ledningsejer indberette et eller flere interesseområder med angivelse af en eller flere forsyningsarter.

Der er først og fremmest tale om kontaktoplysninger, som skal anvendes, når en entreprenør og lignende efter en forespørgsel i Ledningsejerregistret skal kontakte den pågældende ledningsejer med henblik på spørgsmål til de udleverede ledningsoplysninger, anmodning om påvisning eller til kontakt i tilfælde af graveskade. Hvis en ledningsejer opererer i forskellige regioner, kan det være relevant at have flere interesseområder, f.eks. hvis der er flere forskellige kontaktpersoner.

Indberetning af interesseområde samt registrering af ledningsejer skal ske digitalt via de af Ledningsejerregistrets udstillede brugerflader eller services og krav til digital identifikation skal imødekommes med henblik på sikkerhed og logning i systemet. Ledningsejer kan lade en tjenesteyder varetage indberetning af interesseområdet efter samme regler.

Efter det foreslåede *nr. 1 og 2* skal ledningsejeren indberette navn, og eventuelt cvr-nummer og kontaktoplysninger til Ledningsejerregistret, dvs. de oplysninger en graveaktør skal bruge, når graveaktøren skal i kontakt med ledningsejeren.

Nr. 1 er en videreførelse af gældende ret om, at en ledningsejer skal indberette navn og evt. cvr-nummer til Ledningsejerregistret.

Efter gældende ret skal ledningsejeren indberette adresse, elektroniske postadresse og telefonnummer til Ledningsejerregistret.

Nr. 2 ændres, så der står kontaktoplysninger, da kontaktoplysninger kan ændre sig i takt med den digitale udvikling.

Klima-, energi- og forsyningsministeren får som følge af ændringen af nr. 2 med det foreslåede *stk. 6* en bemyndigelse til at fastsætte regler om, hvilke kontaktoplysninger der skal indberettes. På denne måde kan kontaktoplysningerne ændres på en smidig måde, når der bliver behov for det.

Det forventes, at der vil blive fastsat regler om, at ledningsejere skal indberette adresse, elektronisk postadresse (e-mailadresse) og telefonnummer, ligesom de skal indberette disse oplysninger efter gældende ret.

Med det foreslåede *nr. 3* videreføres gældende ret i § 7, stk. 1, nr. 3, om at ledningsejeren skal indberette oplysninger om interesseområdet.

Efter *nr. 4*, skal ledningsejeren angive forsyningens art. Ledningsejer kan have ledninger, der udover at føre en forsyning også er et føringsrør. Ledningsejer kan i dette tilfælde registrere den forsyningstype med forrang frem for føringsrør, f.eks. spildevand.

Omfanget af de oplysninger, der efter stk. 2 skal indberettes, er søgt holdt på et minimum bl.a. for at gøre opdateringsopgaven lettest mulig. Til gengæld er det vigtigt, at oplysningerne er korrekte, fordi en ajourført kontaktdresse (herunder e-post adresse m.v.) er afgørende for, at ledningsejeren kan modtage en forespørgsel om ledningsoplysninger, og at en entreprenør kan rette henvendelse til ledningsejeren forud for et gravearbejde, samt modtage information om forespørgsel efter ledningsoplysninger fra Ledningsejerregistret.

Med det foreslåede *stk. 3* videreføres gældende ret i lovens § 5, nr. 5, om at interesseområdet skal fastlægges, så det som minimum dækker over ledningsoplysningernes eventuelle unøjagtigheder i forhold til ledningens placering.

Efter gældende ret skal interesseområdet fastlægges i en afstand af mindst 1 meter fra ledningen på begge sider af denne. Overstiger usikkerheden af en lednings placering 1 m, skal den større usikkerhed tillægges interesseområdet på begge sider af ledningen.

Interesseområdet defineres i § 3, nr. 12, som et geografisk afgrænset område, som omfatter den pågældende ledningsejers ledninger, som er nedgravet i jord eller nedgravet i eller anbragt på havbunden. Interesseområdet bruges, når en graveaktør forespørger om ledningsoplysninger. Hvis forespørgslen rammer en ledningsejers interesseområder, skal ledningsejeren vurdere, om gravearbejdet skal ske i et område, hvor graveaktøren har nedgravet ledninger, og udlevere ledningsoplysninger om disse ledninger for at undgå graveskader.

Den foreslåede formulering er lidt enklere end den gældende formulering, men dækker over det samme. En ledningsejer skal vurdere, hvor tæt ledningsejeren ønsker at fastlægge interesseområdet omkring sine ledninger og stadig sikre, at ledningsejeren kan beskytte sine ledninger mod graveskader ved et nyt gravearbejde i det område, hvor ledningen er nedgravet. Interesseområdet skal fastlægges, så det dækker ledningsejers ledninger.

Med det foreslåede *stk. 4* videreføres gældende ret i lovens § 7, stk. 2, hvorefter en ledningsejer skal opdatere deres indberettede oplysninger, hvis ændringer i de faktiske forhold gør dette nødvendigt, eller hvis der konstateres fejl eller mangler. Hvis der sker ændringer i interesseområdet, eksempelvis som følge af nyanlæg af ledninger, er det ligeledes essentielt, at disse ændringer indberettes hurtigt.

En forsinket eller manglende opdatering på blot et par dage vil kunne medføre, at en ledningsejer ikke bliver spurgt forud for arbejdets igangsætning, hvilket kan resultere i en bekostelig og alvorlig skade på en ledning.

Ledningsejer er derfor efter gældende ret forpligtet til at opdatere interesseområder, kontaktoplysninger og forsyningsart hurtigst muligt, efter der er sket ændringer i de faktiske forhold.

En ledningsejer skal verificere sig selv, når de indberetter eller opdaterer oplysninger i Ledningsejerregistret ved hjælp af elektronisk ID, således at det altid kan fastslås, hvem der står bag indberetningen, eller hvem der har foretaget evt. ændringer i kontaktoplysninger.

Ledningsejeren bærer det fulde ansvar for, at oplysningerne er indberettet korrekt. Ledningsejerregistret er derfor ikke ansvarlig, hvis en ledningsejer ikke modtager en anmodning om ledningsoplysninger, f.eks. fordi kontaktmailadressen er forældet.

Indberetning til Ledningsejerregistret kan ske uden beregning, da betaling for drift af systemet dækkes af gebyr for at forespørge i registret.

Det foreslåede *stk. 5* er en videreførelse af gældende ret om, at enhver, der indberetter til Ledningsejerregistret, modtager en kvittering som dokumentation for, at der er foretaget en indberetning til registret.

Bestemmelsen står i § 9, stk. 3, i bekendtgørelse om registrering af ledningsejere og udlevering af ledningsoplysninger gennem Ledningsejerregistret. Bestemmelsen foreslås flyttet til loven, så den står sammen med de andre bestemmelser om indberetning af oplysninger til Ledningsejerregistret.

Kvitteringen giver ledningsejeren dokumentation for, at denne har indberettet kontaktoplysninger m.m. til Ledningsejerregistret, og ledningsejeren kan gennem kvitteringen vise, at denne har fået indberettet de rigtige oplysninger.

Med det foreslåede *stk. 6, 1. pkt.*, skal ledningsejeren indberette de i stk. 2 nævnte oplysninger via den digitale selvbetjeningsløsning, som Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet stiller til rådighed på Ledningsejerregistrets hjemmeside.

Bestemmelsen er ny og foreslås indsat, fordi ledningsejere skal indberette deres kontaktoplysninger m.m. via selvbetjeningsløsningen eller webservice.

Efter gældende ret kan klima-, energi- og forsyningsministeren fastsætte regler om indberetningens omfang og form. Bemyndigelsen giver klima-, energi- og forsyningsministeren mulighed for at fastsætte, hvordan indberetningen skal foretages, men kan ikke afskære en ledningsejer fra at indberette oplysningerne på en anden måde.

Det foreslåede *stk. 6, 1. pkt.* betyder, at en ledningsejer altid skal indberette via den digitale selvbetjeningsløsning, som Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet stiller til rådighed på Ledningsejerregistrets hjemmeside.

Der henvises i øvrigt til afsnit 2.3.1.1. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 5

Med den foreslåede § 5 indsættes en ny bestemmelse i loven, der fastsætter, hvilke ledninger, infrastruktur m.m. en ledningsejer frit kan indberette interesseområde for og registrere sig som ledningsejer for i Ledningsejerregistret. Bestemmelsen stiller ikke krav om, at en ledningsejer skal

registrere sig i Ledningsejerregistret, når ledningsejeren ejer en ledning eller andet, der er omfattet af bestemmelsen, men ledningsejeren kan vælge at lade sig registrere i Ledningsejerregistret.

En ledningsejer, der ejer ledninger, der er omfattet af lovens anvendelsesområde, kan også eje ledninger, der er omfattet af denne bestemmelse, og kan dermed registrere ledninger efter begge bestemmelser. Det er dermed ikke et krav for at kunne registrere ledninger i henhold til § 5, at ledningsejeren kun ejer ledninger, der ikke er omfattet af lovens anvendelsesområde.

Med det foreslåede *stk. 1* fastsættes, hvilke typer af nedgravet infrastruktur eller andet, der kan registreres interesseområder for i Ledningsejerregistret. Stk. 1 indeholder 3 numre, der udtømmende fastsætter, hvad der kan registreres oplysninger om.

Det foreslåede *nr. 1* er nyt og giver ledningsejere mulighed for at registrere oplysningerne i § 4, stk. 2, for alle former for nedgravet infrastruktur.

Bestemmelsen har som konsekvens, at en ledningsejer kan registrere sig som ledningsejer og registrere interesseområde for disse infrastruktur og ledningstyper, hvis ledningsejeren ønsker det.

Nedgravet infrastruktur skal ses bredt, og dækker mere end blot sammenhængende elementer eller ledninger. Nedgravet infrastruktur kan derfor være fikspunkter, jordankre, tunneller, underførte åløb el.lign.

Det foreslåede *nr. 2* er nyt og giver ledningsejere mulighed for at registrere oplysningerne i § 4, stk. 2, for anlæg til lokal afledning af regnvand (LAR-anlæg) og klimasikringsanlæg, som kan beskadiges ved gravearbejder i jorden.

Bestemmelsen har som konsekvens, at en ledningsejer kan registrere sig og registrere interesseområde for disse infrastruktur og ledningstyper, hvis ledningsejeren ønsker det.

”LAR” står for Lokal afledning af regnvand. LAR-anlæg er anlæg, der kan være meget forskelligartede, men har det til fælles, at det skal lede regnvand væk fra veje og andre hårde overflader på den ene eller anden måde. LAR-anlæg kan både være nedgravet i jorden eller være placeret over jorden, f.eks. den asfalt, der er lagt på vejen eller render, der opsamler vand og leder det væk til et sted, hvor det kan sive ned i jorden.

Klimasikringsanlæg kan f.eks. være anlæg, der udelukkende håndterer spildevand (f.eks. almindelige fælleskloakerede systemer, separatkloakerede systemer, bassiner til opsamling af regnvand enten underjordisk eller overfladebassiner); anlæg, der tjener til håndtering af tag- og overfladevand og samtidig har anden funktion (f.eks. vejbede, veje med permeabel asfalt, rekreative arealer); eller anlæg, der ikke håndterer spildevand, men bidrager til spildevandsselskabets håndtering af tag- og overfladevand (f.eks. vandløbsreguleringsprojekter).

Nogle LAR- og klimasikringsanlæg vil allerede være omfattet af lovens anvendelsesområde. Loven omfatter forsyningsledninger eller vejafvandingsledninger, og LAR- og klimasikringsanlæg kan være en del af disse ledningstyper.

De dele af LAR- og klimasikringsanlæg, der ikke er gravet ned i jorden, er som udgangspunkt

ikke en del af gældende lovs anvendelsesområde, men ejere af disse anlæg gives med bestemmelsen mulighed for at registrere interesseområder for anlæggene. Ledningsejere får denne mulighed for at beskytte en større del af klimasikringsanlæg mod graveskader.

Det foreslåede *nr. 3* er nyt og giver ledningsejere mulighed for at registrere oplysningerne i § 4, stk. 2, for komponenter over jorden, som kan hjælpe med at lokalisere ledningens placering i jorden, eller hvis komponenten kan beskadiges ved et gravearbejde i jorden.

En komponent over jorden kan f.eks. være master, ladestandere, infoskilte, busstop og lignende.

Med det foreslåede *stk. 2* indsættes en ny bestemmelse om, at oplysninger, der registreres efter stk. 1, skal indberettes og ajourføres i overensstemmelse med § 4, stk. 3 og 4. En ledningsejer, der ønsker at registrere en ledning, infrastruktur eller komponent efter stk. 1, skal registrere sig i Ledningsejerregistret, hvis ledningsejeren ikke allerede er registreret.

Ledningsejeren skal registrere de samme oplysninger som andre ledningsejere, dvs. kontaktoplysninger, interesseområde og forsyningens art, og ledningsejeren skal efter stk. 2, ajourføre oplysningerne, så de til enhver tid er korrekte.

Med det foreslåede *stk. 3* indsættes en ny bestemmelse om, at en ledningsejer eller ejer af infrastruktur, der har registreret et interesseområde efter stk. 1, skal udlevere ledningsoplysninger eller oplysninger om infrastrukturen efter § 9, medmindre ledningsejeren eller ejeren af infrastrukturen er omfattet af undtagelsen i § 12.

Bestemmelsen henviser til bestemmelser om udlevering af ledningsoplysninger. § 9 er en videreførelse af de gældende regler om udlevering af ledningsoplysninger. De fleste ledningsejere eller ejere af infrastruktur vil skulle udlevere ledningsoplysninger om den ledning eller infrastruktur, de har registreret interesseområde for, på samme vilkår som alle andre ledningsejere. Det gælder især, hvis ledningsejeren også ejer ledninger, der er omfattet af anvendelsesområdet, fordi ledningsejeren i givet fald alligevel vil skulle opfylde digitaliserings- og standardiseringskravene for disse ledninger. Hvis ledningsejeren alene er omfattet efter § 12, kan ledningsejeren anmode om dispensation.

§ 12 er en ny bestemmelse, der gælder for ledningsejere, der registrerer sig på frivillig basis. Nogle af disse ledningsejere kan få dispensation til at udlevere ledningsoplysninger eller oplysninger om infrastruktur på lempeligere vilkår end de ledningsejere, der er forpligtet til at udlevere ledningsoplysninger.

Der henvises i øvrigt til afsnit 2.7.2. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til Kapitel 3

Forespørgsel om ledningsoplysninger

Til § 6

§§ 6-8 er en videreførelse af den gældende § 9 om forespørgsel om ledningsoplysninger. Bestemmelsen er opdelt på en ny måde, hvor § 6 fastsætter, hvem der er forpligtet til at forespørge

om ledningsoplysninger, § 7 fastsætter bestemmelser om, hvordan der skal forespørges, og § 8 fastsætter de mere tekniske regler om identifikation mm.

§ 6 er en videreførelse af gældende ret fra loven og bekendtgørelse om registrering af ledningsejere og udlevering af ledningsoplysninger gennem Ledningsejerregistret.

Med det foreslåede *stk. 1* videreføres gældende ret i § 9, stk. 1 og stk. 7, og § 10, stk. 1, nr. 3, om, at en graveaktør skal forespørge om ledningsoplysninger i forbindelse med et gravearbejde, og at en graveaktør kan forespørge om ledningsoplysninger til ethvert andet lovligt formål. Klima-, energi- og forsyningsministeren kan fastsætte regler om ledningsoplysningernes anvendelse.

Gravearbejde er defineret i § 3, nr. 8, som enhver form for fysisk arbejde, som kan beskadige ledninger med tilhørende anlæg nedgravet i jorden eller nedgravet i eller anbragt på havbunden, herunder eksempelvis gravning med maskiner, skydning af ledninger gennem jorden, boring af huller, grubning eller nedramning af rør, pæle, pløkker eller spyd. Almindelig jordbearbejdning, f.eks. pløjning af mark, og overfladiske jordarbejder som afhøvling af græs eller afskrabning af overfladebelægning er omfattet af undtagelsesbestemmelserne i stk. 2 og 3.

En graveaktør eller enhver anden kan forespørge om ledningsoplysninger til ethvert lovligt formål. Lovlige formål vil bl.a. være til brug for planlægning af gravearbejder, til brug for selve gravearbejdet eller andre lovlige formål som f.eks. en byggesager, statistik, projektering, retssager, myndighedsopgaver osv. Det vil derimod ikke være et lovligt formål at forespørge om ledningsoplysninger til brug for planlægning af en kriminel handling, f.eks. terror, eller for at kortlægge en konkurrents ledningsnet.

En ledningsejer kan afslå at udlevere ledningsoplysninger af hensyn til sikkerhedsmæssige hensyn for ledningsejeren eller hvis det vurderes at forespørgslen ikke er med et lovligt formål. Modtager en ledningsejer en graveforespørgsel, som efter ledningsejeren vurdering ikke har et lovligt formål, bør ledningsejeren tage kontakt til graveaktøren for at spørge ind til graveforespørgslen. Ledningsejeren kan forud for henvendelsen til graveaktøren afslå forespørgslen og give en vurdering af, hvorfor graveforespørgslen efter ledningsejerens mening er ulovlig og med hvilken begrundelse. På denne måde kan ledningsejer og graveaktør snakke sammen om forespørgslen, så graveaktøren kan komme med eventuelle modargumenter for, hvorfor graveforespørgslens formål alligevel er lovligt, og ledningsejeren derfor skal udlevere ledningsoplysninger

Klima-, energi- og forsyningsministeren kan fastsætte regler om ledningsoplysningernes anvendelse, f.eks. at graveaktør kun må anvende ledningsoplysningerne til gravearbejderne eller som dokumentation for at have indhentet ledningsoplysninger i en periode efter gravearbejdet er gennemført i tilfælde af skader på ledningerne.

Det foreslåede *stk. 2* viderefører gældende ret lovens § 9, stk. 6, og § 11, stk. 2, nr. 1, i bekendtgørelse om registrering af ledningsejere og udlevering af ledningsoplysninger gennem Ledningsejerregistret om, at en graveaktør, som graver på egen grund, ikke skal forespørge om ledningsoplysninger i Ledningsejerregistret, hvis

- 1) graveaktøren har kendskab til ledningernes placering på egen grund, eller
- 2) graveaktøren ikke skal grave dybere end 40 cm. under terræn.

Med de foreslåede *nr. 1 og nr. 2* undtages almindelig jordbearbejdning som pløjning og afrensning af overflade. Det kan f.eks. være markarbejde eller havearbejde på egen grund.

Det foreslåede *stk. 3* viderefører gældende ret i § 11, stk. 2, nr. 2, i bekendtgørelse om registrering af ledningsejere og udlevering af ledningsoplysninger gennem Ledningsejerregistret om, at en graveaktør, der f.eks. skal udføre et gravearbejde for en landmand, undlade at forespørge om ledningsoplysninger, når graveaktøren ikke skal grave dybere end 40 cm. under terræn, og graveaktøren har kendskab til ledningernes placering på arealet.

Bestemmelsen betyder, at en landmand, der selv ville kunne pløje sin mark, også kan entrere med en graveaktør om at få pløjet sin mark uden at skulle forespørge om ledningsoplysninger.

Med det foreslåede *stk. 4* videreføres gældende ret § 11, stk. 3, i bekendtgørelse om registrering af ledningsejere og udlevering af ledningsoplysninger gennem Ledningsejerregistret om gravearbejde som led i udnyttelsen af en råstoftilladelse. Foretages gravearbejdet som led i udnyttelsen af en råstoftilladelse på et areal, der er udlagt til råstofefterforskning og råstofindvinding, skal graveaktøren kun forespørge om ledningsoplysninger ved første gravearbejde. Der skal forespørges for hele arealet, der er udlagt til formålet. Forespørgslen om ledningsoplysninger skal senest foretages, når et nyt område af det udlagte areal tages i brug til råstofindvinding.

Det foreslåede *stk. 4* viderefører gældende ret § 11, stk. 4, i bekendtgørelse om registrering af ledningsejere og udlevering af ledningsoplysninger gennem Ledningsejerregistret om, at ved gravearbejder på begravningspladser, der ejes af graveaktøren selv, skal der kun forespørges om ledningsoplysninger ved første gravearbejde. Der skal spørges for hele arealet, der er udlagt til begravningsplads. Forespørgslen skal senest foretages, når et nyt område af det udlagte areal tages i brug som begravningsplads.

Stk. 3 og 4 betyder, at gravearbejder i forbindelse med kirkegårde, råstofgravning på land, mv. kun er omfattet af forespørgselspligt første gang, sådanne arealer udlægges til dette formål. På samme måde skal efterforskning og indvinding af råstoffer i havbunden undtages, så der kun skal forespørges første gang, et sådant område udpeges. Allerede udpegede områder kræver derfor ikke forespørgselspligt, ligesom der ikke skal forespørges forud for gravning i et etableret indvindingsområde. Der skal således kun spørges første gang et sådant område tages i brug.

En graveaktør, der skal grave i forbindelse med råstofindvinding, skal forespørge for hele det område, der tages i brug til råstofudvinding, når tilladelsen til at udvinde råstof bliver påbegyndt. Graveaktøren behøver dog ikke forespørge om ledningsoplysninger på hele området, der er udlagt til råstofindvinding, når der spørges første gang, men kan vælge at spørge, når en ny del af området tages i brug, f.eks. når et allerede udgravet område er ved at være tømt for råstoffer. På denne måde kan graveaktøren sikre sig, at graveaktøren har de nyeste informationer om området.

En graveaktør skal ligesom ved råstofindvinding forespørge om ledningsoplysninger ved etablering af begravningspladsen. Graveaktøren skal forespørge for hele området, der er udlagt til formålet, dvs. udlagt til begravningsplads. Graveaktøren behøver dog ikke forespørge om hele området, når graveaktøren forespørger første gang. Forespørgslen kan i stedet foretages, når et nyt område af det udlagte areal tages i brug som begravningsplads. Bestemmelsen skal sikre, at graveaktøren har de nyeste oplysninger, når graveaktøren begynder at anvende et nyt areal til begravningsplads

Med det foreslåede *stk. 6* videreføres gældende ret i lovens § 9, stk. 10, om, at klima-, energi- og forsyningsministeren efter forhandling med transportministeren kan fastsætte regler om forespørgselspligten i forbindelse med uopsætteligt reparationsarbejde.

Bestemmelsen er indsat, for at der kan fastsættes regler om, at graveaktører ikke skal vente på, at alle ledningsoplysninger er gjort tilgængelige, hvis en pludselig opstået skade på en ledning skal repareres med det formål at forhindre unødigt ressourcspild og forhindre afledte skader. Et uopsætteligt gravearbejde er, når der er akut fare for liv eller betydeligt formuetab, f.eks. hvis en vandledning eller olieledning er gået i stykker, og der er udslip af vand eller olie.

Beføjelsen kan anvendes til at fastsætte regler om, at en graveaktør kan iværksætte arbejdet, selv om graveaktøren endnu ikke har alle ledningsoplysninger. Graveaktøren vil dermed ikke skulle vente på, at funktionen i Ledningsejerregistret har sammenstillet og gjort alle ledningsoplysningerne tilgængelige, men kan påbegynde det uopsættelige gravearbejde. Graveaktøren vil dog skulle udføre gravearbejdet under hensyntagen til de ledningsoplysninger, som graveaktøren har fået adgang til, og graveaktøren vil skulle være påpasselig under gravearbejdet.

Bestemmelsen er udmøntet i § 13 i bekendtgørelse om registrering af ledningsejere og udlevering af ledningsoplysninger gennem Ledningsejerregistret. I § 13 er det fastsat i stk. 1, at graveaktøren skal orientere sig om mulige ledningsejere i graveområdet, før gravearbejdet sættes i gang, hvis reparationsarbejdet ikke kan afvente, at ledningsoplysningerne er indhentet.

Det defineres i stk. 2, hvad et uopsætteligt reparationsarbejde er. Det defineres således, at et uopsætteligt reparationsarbejde er en pludselig opstået skade, der vil blive værre, hvis reparationsarbejdet skal afvente ledningsoplysningerne eller en skade, der kan forårsage et betydeligt ressourcspil, fare for menneskeliv eller gøre miljøproblemer unødigt værre, hvis skaden ikke udbedres straks.

En graveaktør, der gennemfører et uopsætteligt reparationsarbejde, skal snarest muligt efter reparationsarbejdets påbegyndelse, forespørge om ledningsoplysninger og oplyse, at reparationsarbejdet er gennemført.

Bestemmelsen skal gøre det muligt for at komme hurtigt i gang, når det er nødvendigt for graveaktøren at gå i gang med arbejdet hurtigt, f.eks. fordi der siver gas ud fra en gasledning, der er blevet beskadiget.

Der henvises i øvrigt til afsnit 2.4.1.2. og 2.4.2. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 7

Med det foreslåede *stk. 1* videreføres gældende ret i lovens § 9, stk. 1, om, at graveaktøren skal forespørge på hele graveområdet. Graveaktøren skal indhente de nødvendige ledningsoplysninger, inden gravearbejdet påbegyndes.

Bestemmelsen blev præciseret i lovændringen fra 2019, ved at der i § 9, stk. 1, blev indsat, at ”graveaktøren skal indhente oplysninger fra Ledningsejerregistret om, hvilke ledninger der findes i hele graveområdet”. Graveaktøren kan dermed ikke nøjes med at spørge nogle strategiske steder i graveområdet.

Forespørgslen skal sikre, at graveaktøren har et oplyst grundlag at tage stilling på, når graveaktøren beslutter, hvor i graveområdet gravearbejdet skal udføres. Vurderer graveaktøren, at det vil være hensigtsmæssigt at flytte gravearbejdet til et område uden for graveområdet, skal graveaktøren forespørge om ledningsoplysninger i dette nye graveområde.

Graveaktøren skal have indhentet de nødvendige ledningsoplysninger, før graveaktøren påbegynder gravearbejdet for at kunne tilrettelægge arbejdet og tage hensyn til placering af ledninger. Det kan ofte være afgørende for placering af det endelige gravearbejdet at graveaktør kender placeringen af øvrige ledninger og kan tage hensyn til disse.

Det foreslåede *stk. 2* viderefører gældende ret i lovens § 9, stk. 1, om, at graveaktøren skal tilrettelægge og udføre gravearbejdet under hensyntagen til de modtagne ledningsoplysninger, og at ledningsoplysningerne skal være tilgængelige på graveområdet, når der graves.

Graveaktøren skal tage hensyn til ledningsoplysningerne, når graveaktøren planlægger gravearbejdet og udfører gravearbejdet, og graveaktøren skal derfor også have adgang til ledningsoplysningerne på graveområdet og benytte dem, når selve gravearbejdet udføres. Ledningsoplysningerne skal derfor være tilgængelige, hvor gravearbejdet udføres, så graveaktøren kan bedømme de modtagne ledningsoplysninger og tilrettelægge arbejdet i lyset af forholdene i graveområdet.

Ledningsejerregistret anbefaler graveaktørerne at anvende ledningsoplysningerne digitalt på graveområdet, fordi det vil give graveaktørerne de bedste muligheder for at udnytte de nye digitale formater af ledningsoplysningerne, f.eks. ved at de forskellige oplysninger og kortlag kan slås til og fra, og graveaktøren derfor kan studere ledningerne enkeltvis ude på graveområdet, hvis der er behov for det.

Med det foreslåede *stk. 3* videreføres gældende ret i lovens § 9, stk. 1, om, at Ledningsejerregistret gør ledningsoplysningerne tilgængelige for graveaktørerne, når Ledningsejerregistret har modtaget ledningsoplysningerne fra ledningsejerne. Ledningsoplysningerne er kommet frem til graveaktøren, når de er tilgængelige i den digitale selvbetjeningsløsning, som Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet stiller til rådighed på Ledningsejerregistrets hjemmeside.

Ledningsejerregistret viser oversigt over de registrerede ledningsejere, der er berørt af forespørgslen om ledningsoplysninger. Ledningsejerregistret adviserer graveaktøren, når ledningsejere har svaret gennem Ledningsejerregistret, og hvilke ledningsejere der eventuelt mangler at svare. Disse oplysninger er løbende tilgængelige.

Med det foreslåede *stk. 4* videreføres gældende ret i § 9, stk. 2, om, at når ledningsejeren har meddelt, at ledningen skal påvises efter § 10, stk. 1, må gravearbejdet ikke påbegyndes, før påvisningen har fundet sted.

Bestemmelsen er indsat for at gøre det helt tydeligt, at der ikke må graves, før påvisning er gennemført, selv om graveaktøren kan have modtaget de nødvendige ledningsoplysninger fra ledningsejer og derfor vil overholde reglen i stk. 1 om, at der ikke må graves, før de nødvendige ledningsoplysninger er tilgængelige for graveaktøren.

Det er vigtigt, at graveaktør overholder ledningsejerens ønske om at påvise ledningen eller ledningsejerens ønske om at være til stede ved udgravningen, specielt hvis der er tale om farlige ledninger.

Med det foreslåede *stk. 5* videreføres gældende ret i § 9, stk. 11 om, at klima-, energi- og forsyningsministeren kan fastsætte regler om, at ledningsoplysningerne skal være tilgængelige på graveområdet digitalt.

Bemyndigelsen tænkes udnyttet, hvis det fremadrettet viser sig ikke at være tiltrækkeligt at anvende ledningsplanerne i papirformat på gravestedet, f.eks. hvis antallet af graveskader stiger som følge af, at en graveaktør kun anvender en printet pdf-udgave af ledningsoplysningerne, og skaden kunne være undgået, hvis de sammenstillede digitale oplysninger var anvendt i stedet.

Det foreslåede *stk. 6* fastsætter, at klima-, energi- og forsyningsministeren kan fastsætte regler om, hvor stort et område en forespørgsel om ledningsoplysninger kan omfatte, og hvor mange polygoner en forespørgsel kan bestå af.

Den foreslåede bestemmelse er ny og foreslås indsat for at sikre den bedste ydeevne af Ledningsejerregistret og overskueligheden af ledningsoplysninger. Bemyndigelsen giver klima-, energi- og forsyningsministeren mulighed til at fastsætte en begrænsning på hvor stort et område, man kan spørge på ad gangen. Der kan endvidere fastsættes en begrænsning på antallet af polygoner, så der ved en forespørgsel om ledningsoplysninger f.eks. kun spørges på et areal ad gangen.

Der henvises i øvrigt til afsnit 2.4.1.2. og 2.4.2. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 8

Med det foreslåede *stk. 1* videreføres gældende ret om, at en graveaktør forud for forespørgslen om ledningsoplysninger skal identificere sig og give oplysninger om gravearbejdet, herunder om den påtænkte geografiske udstrækning og graveperiode. Graveaktøren skal forespørge via den digitale selvbetjeningsløsning, som Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet stiller til rådighed på Ledningsejerregistrets hjemmeside. Klima-, energi- og forsyningsministeren fastsætter nærmere regler herom.

Efter gældende ret skal en graveaktør forud for forespørgslen om ledningsoplysninger, identificere sig og give oplysninger om gravearbejdet, herunder om den påtænkte geografiske udstrækning og graveperiode. Graveaktør skal identificere sig via en elektronisk ID således at forespørgslen kan dokumenteres og ledningsejeren kan se hvem der forespørger om ledningsoplysninger. Graveaktøren skal forespørge via den digitale selvbetjeningsløsning, som Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet stiller til rådighed på Ledningsejerregistrets hjemmeside.

Der er fastsat regler om forespørgslen i § 14 i bekendtgørelse om registrering af ledningsejere og udlevering af ledningsoplysninger gennem Ledningsejerregistret.

Med det foreslåede *stk. 2* videreføres gældende ret om, at enhver, der forespørger på Ledningsejerregistret, modtager kvittering for forespørgslen.

Graveaktør modtager en kvittering, som dokumentation for, at der er forespurgt om ledningsoplysninger. Kvitteringen viser bl.a. dato for forespørgslen, den geografisk udbredelse af forespørgslen, og hvilke ledningsejere der er berørt af forespørgslen. Graveaktøren kan f.eks. anvende kvitteringen som bevis for, at der er forespurgt om ledningsoplysninger, hvis en ledningsejer opdager en skade på sin ledning og kræver erstatning.

Der henvises i øvrigt til afsnit 2.4.1.2. og 2.4.2. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til Kapitel 4

Udlevering af ledningsoplysninger gennem Ledningsejerregistret og påvisning af ledninger og opbevaring af oplysninger

Til § 9

Efter den gældende § 8 skal ledningsejeren, når en graveforespørgsel er modtaget, udlevere de nødvendige ledningsoplysninger til den graveaktør, der har anmodet om ledningsoplysninger, eller indgå aftale med denne om påvisning på stedet. Hverdage omfatter ikke lørdage, grundlovsdag, den 1. maj, 24. december og den 31. december. Ledningsejerne skal udlevere de nødvendige ledningsoplysninger til entreprenører, graveaktører eller andre personer til brug for planlægning af gravearbejder og til brug for selve gravearbejdet eller andre lovlige formål. Ledningsoplysningerne udleveres efter de krav som er udmøntet i bekendtgørelse om registrering af ledningsejere og udlevering af ledningsoplysninger gennem Ledningsejerregistret.

Det er hensigten med reglen i §9 at sikre, at enhver af loven omfattet ledningsejer reagerer på den forespørgsel, som Ledningsejerregistret sender på vegne af graveaktør. Forespørgslen vil indeholde information om gravearbejdets placering, tidsrum, omfang og graveart. På baggrund af disse oplysninger må ledningsejer vurdere, hvilke ledningsoplysninger der er relevante for det planlagte gravearbejde.

En ledningsejer skal udlevere de nødvendige ledningsoplysninger, som skal have et indhold og en kvalitet, så de er umiddelbart anvendelige ved gravearbejdet. Klima-, energi- og forsyningsministeren kan fastsætte regler om, hvilke oplysninger, der skal udleveres som en del af de nødvendige ledningsoplysninger, herunder oplysninger om forsyningsart, antal ledninger eller tracéer i graveområdet, ledningers eller tracéers placering i graveområdet og ledningers fareklasse.

Hvis ledningsejeren ikke kan udlevere de nødvendige ledningsoplysninger til graveaktøren, skal ledningsejeren indgå aftale med denne om påvisning på stedet. Ledningsejeren har f.eks. pligt til at indgå aftale om påvisning, hvis ledningsejeren ikke kan fremskaffe tilstrækkelige ledningsoplysninger til graveaktøren.

Påvisningspligten indebærer, at ledningsejeren skal give oplysninger om ledningens forløb, f.eks. ved tydelig markering af ledningens placering i graveområdet eller om nødvendigt ved frigravning af ledningen. Påvisningspligten gælder for ledningsejere og ikke for private grundejere, der har ledninger liggende på deres ejendom, fordi disse ledningsejere ikke er omfattet af lovens anvendelsesområde.

Det foreslås, at den gældende § 8 affattes i 2 nye bestemmelser, § 9 og § 10. Bestemmelserne viderefører gældende ret om, at ledningsejere skal udlevere de nødvendige ledningsoplysninger til graveaktøren gennem Ledningsejerregistret eller aftale at påvise ledningen på graveområdet. Endvidere videreføres klima-, energi- og forsyningsministerens bemyndigelse til at fastsætte, hvilke oplysninger der skal fremgå af de nødvendige ledningsoplysninger, og hvordan de udleveres.

Det foreslåede *stk. 1 og stk. 2, 1. pkt.*, er en videreførelse af gældende ret i § 8, stk. 1, om, at en ledningsejer, der modtager en forespørgsel om ledningsoplysninger på en hverdag mellem kl. 7 og 16, snarest muligt og inden for 2 timer efter at forespørgslen er modtaget, skal udlevere de nødvendige ledningsoplysninger til Ledningsejerregistret eller meddele, at ledningen skal påvises, jf. § 10, stk. 1. 2-timersfristen løber mellem kl. 7 og 16 på hverdage. Modtages forespørgslen uden for dette tidsrum, skal ledningsejeren udlevere de nødvendige ledningsoplysninger snarest muligt og senest kl. 9 den næstkommende hverdag.

Med hverdage forstås mandag til fredag. Dog anses helligdage, der falder på en hverdag, den 1. maj, grundlovsdag, 24. december og den 31. december ikke som hverdage.

En ledningsejer, som modtager en forespørgsel om ledningsoplysninger på en hverdag mellem kl. 7 og 16, skal snarest muligt, og inden for 2 timer efter forespørgslen er modtaget, udlevere de nødvendige ledningsoplysninger til Ledningsejerregistret. 2-timersfristen løber mellem kl. 7 og 16 på hverdage. Modtages en forespørgsel uden for dette tidsrum, skal ledningsejer udlevere de nødvendige ledningsoplysninger snarest muligt, og senest inden for 2 timer den næstkommende hverdag mellem kl. 7 og 16.

Formålet er at sikre, at graveaktørerne kan få ledningsoplysninger hurtigere i den periode af hverdagen, hvor de typisk arbejder, og at sikre, at en ledningsejer ikke skal have døgnbemanding til udlevering af ledningsoplysninger på hverdage.

Et svar inden for 2 timer kan være, at der ønskes påvisning, eller at forespørgslen er udtaget til manuel behandling, fordi forespørgslen kræver særlig behandling, f.eks. fordi der er oplysninger, der er fortrolige eller omfattet af sikkerhedshensyn.

For særlige klasser af ledninger, f.eks. ledninger der er så farlige, at de skal påvises, kan ledningsejeren inden 2 timer sende en besked om, at ledningerne skal påvises, før gravearbejdet kan påbegyndes, eller oplyse, at ledningsejeren skal være til stede, når der graves i nærheden af ledningen. Gravearbejdet vil i disse tilfælde skulle finde sted efter nærmere aftale mellem graveaktøren og ledningsejeren. Læs mere om påvisning i bemærkningerne til § 10, stk. 1.

Påvisningspligten kan efter omstændighederne klares ved, at ledningsejer og graveaktør indbyrdes afklarer, hvor i forespørgselsområdet graveaktøren skal grave. Ledningsejer kan herefter vurdere, om det er relevant at påvise ledningen. Har graveaktøren f.eks. sendt en graveforespørgsel, der dækker et større område, end der skal graves i, behøver ledningsejeren ikke påvise ledningen, hvis ledningsejeren vurderer, at det egentlige gravearbejde ikke vil omfatte det område, ledningsejers ledning er placeret i.

Forespørger en graveaktør om ledningsoplysninger så sent inden for tidsrummet kl. 7 og 16 på en hverdag, at en ledningsejer ikke kan nå at svare på forespørgslen inden kl. 16, er ledningsejer ikke forpligtet til at udlevere ledningsoplysningerne før den næstkommende hverdag mellem kl. 7-16.

Tidsfristen på 2 timer begynder at løbe, når forespørgslen er oprettet i Ledningsejerregistret og løber indtil kl. 16. Tidsfristen vil fortsætte med at løbe på den næstkommende hverdag. Forespørger en graveaktør f.eks. om ledningsoplysninger en hverdag kl. 15.15, behøver ledningsejer ikke at udlevere ledningsoplysninger før kl. 8.15 den næstkommende hverdag, hvis ledningsejer ikke kan nå at udlevere ledningsoplysningerne inden kl. 16 den hverdag, der forespørges.

Forespørger en graveaktør om ledningsoplysninger uden for tidsrummet kl. 7-16 på en hverdag eller på en dag, der ikke er en hverdag, behøver ledningsejer ikke at udlevere ledningsoplysningerne før den næstkommende hverdag mellem kl. 7 og 16. Ledningsejer skal i sådanne situationer udlevere ledningsoplysningerne snarest muligt og senest inden for 2 timer den næstkommende hverdag.

Bryder en ledningsejers system ned, f.eks. fordi en opdatering er gået galt eller ledningsejeren er blevet hacket, kan ledningsejeren ikke i alle tilfælde udlevere inden for 2-timersfristen. I disse tilfælde må ledningsejeren udlevere, når ledningsejerens system igen er tilgængeligt.

Det foreslåede *stk. 2, 2. pkt.*, er en videreførelse af gældende ret i § 20, stk. 1, i bekendtgørelse om registrering af ledningsejere og udlevering af ledningsoplysninger gennem Ledningsejerregistret og fastsætter, at en graveforespørgsel er kommet frem til ledningsejeren, når den er tilgængelig for ledningsejeren i den webservice, som Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet stiller til rådighed.

Bestemmelsen betyder, at en ledningsejer selv skal sikre, at ledningsejeren har adgang til de webservices, som Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet stiller til rådighed for at hente de forespørgsler, der stilles til rådighed.

Det foreslåede *stk. 3* er en videreførelse af gældende ret i lovens § 8, stk. 2, og fastsætter, at en ledningsejer, der udtager en forespørgsel til manuel behandling, fordi forespørgslen kræver særlig behandling, skal udlevere de nødvendige ledningsoplysninger til Ledningsejerregistret, snarest muligt og inden for 2 hverdage efter at forespørgslen er modtaget.

Bestemmelsen er en undtagelse til *stk. 1* om udlevering af ledningsoplysninger inden for 2 timer og er indsat for at give ledningsejerne længere tid til at behandle og udlevere de nødvendige ledningsoplysninger, når forespørgslen skal behandles manuelt, fordi forespørgslen kræver særlig behandling. Særlig, manuel behandling kan f.eks. være nødvendig, når ledningsejer ikke umiddelbart kan udlevere på grund af områdets størrelse eller omfanget af ledningsoplysninger, der skal udleveres, eller fordi der er oplysninger, der er fortrolige eller omfattet af sikkerhedshensyn.

Det er hensigten at udleveringen af ledningsoplysninger skal foregå automatisk for at nedbringe administrationsomkostningerne forbundet med manuel behandling og sikre hurtig levering af ledningsoplysninger. En ledningsejer vil som det klare udgangspunkt ikke kunne udtage alle forespørgsler til manuel behandling, medmindre oplysninger om ledningernes placering i det store hele er fortrolige eller omfattet af sikkerhedshensyn.

Selv om en ledningsejer har udtaget til manuel behandling, skal de nødvendige ledningsoplysninger udleveres gennem Ledningsejerregistret, medmindre det er en ledningsejer, der har fået en dispensation til at udlevere udenom Ledningsejerregistret efter § 12, stk. 3.

Efter det foreslåede *stk. 4* skal de nødvendige ledningsoplysninger skal have et indhold og en kvalitet, så de er umiddelbart anvendelige ved gravearbejdet.

Bestemmelsen er en videreførelse af gældende ret, og der tilsigtes med lovforslaget ikke nogen ændring i gældende ret.

Bestemmelsen fastsætter krav til kvaliteten af de udleverede ledningsoplysninger for at lette planlægningen og gennemførelsen af gravearbejde og dermed medvirke til at nedbringe antallet af graveskader. Bestemmelsen betyder, at ledningsoplysningerne skal være umiddelbart anvendelige, hvilket betyder, at ledningsoplysningerne skal have en sådan præcision og udformning, at de kan tjene deres formål: At være et planlægningsgrundlag for gravearbejder for at undgå graveskader. Det betyder endvidere, at ledningsoplysningerne skal kunne anvendes af graveaktør til gravearbejdet, uden at graveaktøren skal henvende sig til ledningsejeren igen for at få flere oplysninger om ledningen. Det vil således være ledningsejers ansvar at udlevere de nødvendige ledningsoplysninger til graveaktøren.

Graveaktøren skal umiddelbart kunne genfinde ledningen og grave efter de udleverede ledningsoplysninger. Ønsker ledningsejeren at medsende supplerende bilag skal disse være i et af de af Ledningsejerregistret godkendte formater. Supplerende bilag, som er en del af de nødvendige ledningsoplysninger, skal udleveres i et åbent format, der er angivet i bilag 3 i bekendtgørelse om registrering af ledningsejere og udlevering af ledningsoplysninger gennem Ledningsejerregistret.

Med det foreslåede *stk. 5* kan klima-, energi- og forsyningsministeren fastsætte regler om, hvilke oplysninger der skal udleveres som en del af de nødvendige ledningsoplysninger, herunder oplysninger om forsyningsart, antal ledninger eller traceer i graveområdet, ledningers eller traceers placering i graveområdet og ledningers fareklasse. Ministeren kan endvidere fastsætte regler om, at en ledningsejer, for så vidt angår ledninger, der er nedgravet i jorden eller nedgravet i eller anbragt på havbunden på det danske søterritorium eller kontinentalsokkel inden den 1. juli 2023, alene skal opfylde kravene til nødvendige ledningsoplysninger, hvis ledningsejeren har disse oplysninger.

Bemyndigelsen er en videreførelse af gældende ret. Bemyndigelsen udvides dog til også at være gældende for ledninger, der er nedgravet i eller anbragt på den danske kontinentalsokkel. Bemyndigelsen kan anvendes til at fastsætte regler om, at de nødvendige ledningsoplysninger som minimum skal have tilknyttet oplysninger om forsyningsart, om antal ledninger eller tracéer i graveområdet, ledningernes eller tracéernes placering i graveområdet, ledningers fareklasse og oplysningerne om ledningsoplysningernes nøjagtighed.

Ledningsejere kan have nedlagt et antal ledninger sammen i et tracé, som her forstås som en rende eller grav, hvori der ligger en eller flere ledninger eller føringsrør samlet. Disse ledninger er ikke alle opmålt på ledningsniveau. Hvis ledningsejer har oplysningen, kan ledningsejeren oplyse, hvor mange ledninger der ligger i tracéet, og om antallet af ledninger varierer.

Oplysning om ledningens forsyningsart og fareklasse vil gøre graveaktøren bedre i stand til at bedømme, hvor forsigtigt der skal graves i graveområdet, f.eks. tage hensyn til respektafstande til ledninger, der kan være farlige at beskadige. Det kan f.eks. forårsage store skader på mennesker, gravemaskiner og omgivelser, hvis en gasledning graves over, eller koste en virksomhed indtægter, hvis ledninger, der forsyner virksomheden med strøm eller internetforbindelse, graves over. Kravet om at give oplysninger om ledningsoplysningernes nøjagtighed vil give graveaktøren mulighed for at inddrage oplysningerne i planlægningen af gravearbejdet. Kravet forventes at blive udmøntet i en række nøjagtighedsklasser for ledninger, f.eks.: afvigelse op til 0,25 meter, op til 0,50

meter, op til 1 meter, op til 2 meter og mere end 2 meter. Ved at fastsætte en række nøjagtighedsklasser vil graveaktøren have bedre mulighed for at vurdere, hvor forsigtigt der skal graves efter ledningerne i graveområdet, eller om der skal anmodes om påvisning på graveområdet. Derudover kan reglerne, som forventes fastsat i bekendtgørelse, f.eks. være, at ledningsejer skal udlevere oplysninger om ledningens horisontale og vertikale koordinater, men klima-, energi- og forsyningsministeren vil også kunne fastsætte regler om, at ledningsejer skal udlevere andre ledningsoplysninger.

Klima-, energi- og forsyningsministerens bemyndigelse er udmøntet i kapitel 5 i bekendtgørelse om registrering af ledningsejere og udlevering af ledningsoplysninger gennem Ledningsejerregistret, så de oplysninger, der skal udleveres som en del af de nødvendige ledningsoplysninger, er oplysninger, der vil være til hjælp for graveaktørerne, men ikke fastsætter unødige krav for ledningsejerne.

Det skal endvidere sikres, at ledningsejer kan medsende supplerende oplysninger, når ledningsoplysningerne udleveres. Det kan være nødvendigt for ledningsejeren at give ekstra oplysninger, f.eks. oplysning om, at ledningsejer skal kontaktes, inden der graves, fordi ledningsejer skal være til stede, når der graves. Der kan være tale om oplysninger om styrede underboringer og profiltegninger m.m., eller ekstra oplysninger, der skal gøre det lettere for graveaktøren at finde ledningerne i graveområdet. Disse oplysninger kan være særdeles vigtige at få med til graveaktøren.

Klima-, energi- og forsyningsministeren kan endvidere fastsætte regler om, at ledningsejer, for så vidt angår ledninger der er nedgravet i jorden eller nedgravet eller anbragt på havbunden på det danske søterritorium eller kontinentalsokkel inden den 1. juli 2023, alene skal opfylde kravene til nødvendige ledningsoplysninger, hvis ledningsejer har disse oplysninger.

Dette skyldes, at en del af de oplysninger, der vil blive en del af de nødvendige ledningsoplysninger, ikke altid forefindes. Dette gælder f.eks. oplysninger om dimensioner, usikkerhed og vertikal koordinat.

Klima-, energi- og forsyningsministeren har udnyttet bemyndigelsen i bekendtgørelse om registrering af ledningsejere og udlevering af ledningsoplysninger gennem Ledningsejerregistret til at fastsætte regler om, at ledningsejer for de ledninger, der er nedgravet i jorden eller er nedgravet i eller anbragt på havbunden inden for søterritoriet inden den 1. juli 2023, kun skal udlevere ledningsoplysningerne, i det omfang ledningsejer har dem. Ledningsejeren skal således ikke genopmåle for at opfylde kravene fastsat i medfør af stk. 5, men kan digitalisere de oplysninger, denne allerede har. Ledningsejer vil dog stadig være ansvarlig for at udlevere de nødvendige ledningsoplysninger til graveaktøren.

En ledningsejer skal ikke genopmåle sine ledninger, hvis der ikke findes oplysninger om dem. Ledningsejeren skal alene digitalisere de oplysninger, de har tilgængelige og almindeligvis udleverer om ledningen. Dvs. at der for eksisterende ledninger, ledninger der er nedgravet i jorden eller anbragt eller nedgravet i havbunden senest den 1. juli 2023, kun er krav om at digitalisere de oplysninger, der allerede forefindes om ledningens placering. Det betyder f.eks., at eventuelle tegninger over ledningens placering, som ligger i pdf eller foto, skal digitaliseres i vektor format, så svarene kan sendes standardiseret og indgå i den samlede ledningspakke. Der er derimod ikke krav om angivelse af f.eks. dimensioner eller dybde, hvis denne ikke kendes.

For nye ledninger, der nedgraves i jorden eller nedgraves i eller anbringes på havbunden inden for søterritoriet fra den 1. juli 2023 skal ledningsejer som et minimum udlevere de oplysninger, der fastsættes i medfør af stk. 5.

Med det foreslåedes *stk. 6* kan klima-, energi- og forsyningsministeren fastsætte regler om ledningsejeres udlevering af ledningsoplysninger, herunder at ledningsoplysningerne skal udleveres i et bestemt digitalt format, og at udlevering af ledningsoplysninger til Ledningsejerregistret skal foregå via Ledningsejerregistrets webservice.

Reglerne sættes for let at kunne sammenstille de modtagne data fra ledningsejerne og gøre dem tilgængelige for graveaktør. Det er desuden vigtigt, at alle kan benytte de digitaliserede og standardiserede oplysninger uden tilkøb af specialprogrammer for at læse oplysningerne.

Med bemyndigelsen kan klima-, energi- og forsyningsministeren fastsætte regler om standardisering, og ministeren kan videreudvikle eller ændre standarden, hvis dette bliver nødvendigt, f.eks. hvis brugernes ønsker til standarden ændres. Bemyndigelsen er anvendt i bekendtgørelse om registrering af ledningsejere og udlevering af ledningsoplysninger gennem Ledningsejerregistret til at fastsætte krav om, at ledningsoplysningerne udveksles i et bestemt standardiseret og digitaliseret format.

Bemyndigelsen er i bekendtgørelsen anvendt til at fastsætte regler om, at ledningsejere skal hente en forespørgsel om ledningsoplysninger via Ledningsejerregistrets webservice og udlevere ledningsoplysninger via samme webservice. Der er fastsat regler om, at overførsel af data skal foregå via en sikker forbindelse og ved, at ledningsejer identificerer sig med et funktionscertifikat eller et virksomhedscertifikat. Der stilles endvidere krav om, at ledningsejeren skal fremsende den unikke id-nøgle, der hører til forespørgslen sammen med ledningsoplysningerne, når ledningsejer, eller dennes tjenesteyder, besvarer en forespørgsel.

Ledningsejer har pligt til at kende placering af egne ledninger. Hvis ledningsejer ikke kan fremskaffe tilstrækkelige ledningsoplysninger, skal denne indgå aftale med graveaktøren om påvisning på stedet. Ved påvisningspligten forstås en pligt til at oplyse om ledningens forløb, dvs. om nødvendigt ved frigravning eller ved opsætning af tydelig markering i terræn at angive, hvor ledningen ligger.

Påvisningspligten gælder alle ledningsejere, der er omfattet af loven og derved også de af loven omfattede ledningsejere, der ligger som gæst på privat grund.

Private grundejere vil derimod ikke have påvisningspligt med hensyn til private ledninger på deres private ejendom, da de ikke er omfattet af loven. Det afhænger af det privatretlige forhold imellem ledningsejeren og den private grundejer, om ledningsejeren i kraft af f.eks. en tinglyst ledningsdeklaration på ejendommen har adgang til privat ejendom, eller om der skal indhentes særskilt tilladelse fra ejeren.

Da gravning på privat areal normalt vil ske i ejerens interesse, vil der typisk være uhindret adgang til private arealer i forbindelse med påvisning af ledninger (og gravearbejder).

Der henvises i øvrigt til afsnit 2.3.1.2., 2.5. og 2.6. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 10

Den foreslåede § 10 er en videreførelse af gældende ret. Bestemmelserne er en videreførelse af den gældende lovs § 8, stk. 3, og § 9, stk. 3, 1. og 2. pkt.

Med det foreslåede *stk. 1* videreføres gældende ret i lovens § 8, stk. 3, om, at en ledningsejer i stedet for at udlevere de nødvendige ledningsoplysninger eller som supplement til disse kan meddele graveaktøren, at ledningen skal påvises på stedet.

Efter gældende ret i lovens § 8 skal ledningsejeren, når en graveforespørgsel er modtaget, sende de nødvendige ledningsoplysninger til den graveaktør, der har anmodet om ledningsoplysninger, gennem Ledningsejerregistret eller indgå aftale med denne om påvisning på stedet. Hvis en ledningsejer ikke kan fremskaffe tilstrækkelige ledningsoplysninger skal denne indgå aftale med forespørgeren om påvisning på stedet.

Ved påvisningspligten forstås en pligt til at oplyse om ledningens forløb, dvs. om nødvendigt ved frigravning og/eller opsætning af tydelig markering i terræn at angive, hvor ledningen ligger. Denne pligt til at påvise ledninger gælder også de af loven omfattede ledningsejere, der ligger som gæst på privat grund.

Dermed har f.eks. et forsyningsselskab, som har ledninger liggende på en privat grundejers ejendom, pligt til at påvise ledningen, hvis der foretages gravearbejder på ejendommen.

Privatpersoner, f.eks. private grundejere vil derimod ikke have påvisningspligt med hensyn til private ledninger på deres private ejendom, da privatpersoner ikke er omfattet af loven, jf. lovens § 1, stk. 4. Da gravning på privat areal normalt vil ske i ejerens interesse, vil der typisk være uhindret adgang til private arealer i forbindelse med påvisning af ledninger (og gravearbejder).

Bestemmelsen giver ledningsejeren mulighed for at påvise ledningen i graveområdet i stedet for at sende ledningsoplysninger eller som supplement til de nødvendige ledningsoplysninger. Bestemmelsen kan anvendes, hvis ledningsejeren ikke kan sende de nødvendige ledningsoplysninger, fordi ledningsejeren ikke har dem eller oplysningerne er mangelfulde, eller fordi ledningsejeren har behov for at være til stede, når der graves i nærheden af ledningen, f.eks. fordi ledningerne er farlige at grave over. Der er derfor i den foreslåede § 7, stk. 4, en bestemmelse om, at graveaktøren ikke må grave, før påvisning har fundet sted, når ledningsejer har vurderet, at der skal ske påvisning af ledningen.

Skal ledningerne påvises, f.eks. fordi ledningen er farlig at beskadige, kan ledningsejeren inden 2 timer sende en besked om, at ledningerne skal påvises, før gravearbejdet kan påbegyndes, eller oplyse, at ledningsejeren skal være til stede, når der graves i nærheden af ledningen. Gravearbejdet vil i disse tilfælde skulle finde sted efter nærmere aftale mellem graveaktøren og ledningsejeren.

Påvisningspligten kan efter omstændighederne klares ved, at ledningsejer og graveaktør indbyrdes afklarer, hvor i forespørgselsområdet graveaktøren skal grave. Ledningsejer kan herefter vurdere, om det er relevant at påvise ledningen. Har graveaktøren f.eks. sendt en graveforespørgsel, der dækker et større område, end der skal graves i, behøver ledningsejeren ikke påvise ledningen, hvis graveområdet ikke vil omfatte det område, ledningsejers ledning er placeret i.

Har ledningsejer meddelt at ledningen skal påvises, afholder ledningsejer selv udgifterne for påvisning, læs mere i bemærkningerne til § 14.

Med det foreslåede *stk. 2* videreføres gældende ret i lovens § 9, stk. 3, om, at hvor en graveaktør ikke finder ledningerne der, hvor ledningerne skulle være nedgravet i jorden ifølge de modtagne ledningsoplysninger, kan graveaktøren anmode ledningsejeren om påvisning. Påvisning skal finde sted inden for rimelig tid.

Bestemmelsen fastsætter regler om, hvordan påvisning skal håndteres, hvis graveaktøren ikke kan finde ledningen der, hvor ledningen efter de udleverede ledningsoplysninger skulle være. Et forsøg på at finde ledningen kan f.eks. være ved at prøvegrave i graveområdet.

Påvisningen af ledningen i graveområdet skal ske inden for rimelig tid. Påvisning efter *stk. 3* vil finde sted, enten lige før gravearbejdet påbegyndes, eller efter at gravearbejdet er påbegyndt, og ledningsejeren skal derfor påvise inden for rimelig tid, for at undgå unødigt ventetid på graveområdet.

Rimelig tid vil altid være en konkret vurdering. Det må antages, at »rimelig tid« som udgangspunkt sker inden for 2 hverdage. Dette skyldes, at graveaktøren ikke kan vente i mange dage på, at ledningsejeren skal påvise ledningen, fordi graveaktøren ikke kan lade et hul i en vej eller et fortov stå åbent længere end højst nødvendigt. Der vil ofte i en gravetilladelse blive stillet et krav om, at hullet skal lukkes hurtigst muligt. Men det kan i visse situationer være rimeligt, at graveaktøren skal vente længere. Graveaktøren bør anmode om ledningsoplysninger, før der anmodes om gravetilladelse, og graveaktøren kan derfor i visse tilfælde have undersøgt graveområdet i god tid, forud for at der skal graves. Der bør i sådanne tilfælde rettes henvendelse til ledningsejer, når det er klart, at graveaktøren ikke kan finde ledningen, også selv om gravearbejdet ikke er gået i gang. Det kan også være rimeligt, at graveaktøren skal vente lidt længere i ferieperioder.

Ledningsejere kan ud over påvisningsforpligtelsen i denne lov have en pligt til at påvise ledningen efter vejlovens regler om gæsteprincippet og betale de udgifter, der er forbundet med påvisningen, jf. Højesteretsdom af 23. oktober 2018, Ugeskrift for Retsvæsen 2019, s. 464ff.

Der henvises i øvrigt til afsnit 2.2.1.3. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 11

Med den foreslåede § 11 indsættes en ny bestemmelse om udlevering af ledningsoplysninger, som andre ledningsejere ejer.

Med det foreslåede *stk. 1* fastsættes, at en ledningsejer kan udlevere ledningsoplysninger om andre ledningsejeres ledninger, der ikke er omfattet af § 1, hvis det må formodes, at ejeren af ledningen ikke selv udleverer ledningsoplysninger om ledningen.

Bestemmelsen er ny og foreslås indsat for at give ledningsejere, f.eks. forsyningsselskaber eller kommuner mulighed for at udlevere ledningsoplysninger om f.eks. stikledninger, selv om stikledningerne er overdraget til grundejerne, dvs. til privatpersoner eller virksomheder. Privatpersoner og virksomheder er ikke forpligtede til at udlevere ledningsoplysninger om de

stikledninger, de ejer, fordi stikledninger, kun er omfattet af anvendelsesområdet, hvis stikledningen er ejet af et forsyningsselskab, jf. § 1, stk. 1, nr. 2.

Det er frivilligt for en ledningsejer, som ligger inde med andre ledningsejeres ledningsoplysninger, om denne ønsker at benytte muligheden for at udlevere disse ledningsoplysninger. Bestemmelsen fastsætter dermed ikke en pligt, men fastsætter regler for ansvaret for ledningsoplysningerne, hvis en ledningsejer udleverer ledningsoplysningerne, jf. bemærkningerne til stk. 3 og 4.

For en graveaktør vil det være en god information at få placering af stikledninger eller øvrige ledninger, der ejes af andre med som oplysning, så graveaktøren også kan tage disse ledningsoplysninger med i vurderingen af, hvor gravearbejdet skal gennemføres.

Med det foreslåede *stk. 2* fastsættes, at en ledningsejer kan udlevere ledningsoplysninger om ledninger uden ejer. En ledning uden ejer er en ledning, der ejes af et selskab, som er lukket, og ejerskabet til ledningen ikke er overdraget til en anden ledningsejer, eller hvor ledningsejeren er ukendt.

Den foreslåede bestemmelse er ny og er indsat for at give ledningsejere, f.eks. kommuner, der ligger inde med ledningsoplysninger fra f.eks. nedlagte antenneanlæg, så de kan udlevere disse ledningsoplysninger. En ledning uden ejer vil ofte være et forsyningsselskab som er ophørt med at eksistere uden at en konkurrent har opkøbt virksomheden. Ledningsnettet er dermed ikke overgået til en anden virksomhed.

Det er frivilligt for ledningsejere, om de vil anvende muligheden. Bestemmelsen fastsætter dermed ikke en pligt, men fastsætter regler, så ansvaret for ledningsoplysningerne ligger fast, hvis en ledningsejer udleverer ledningsoplysninger, jf. bemærkningerne til stk. 3 og 4.

For en graveaktør vil det være en god information at få med, hvor ledningerne uden en ejer ligger nedgravet, så graveaktøren også kan tage disse ledningsoplysninger med i vurderingen af, hvor gravearbejdet skal gennemføres. En graveaktør vil, hvis oplysningerne udleveres, ikke skulle bruge tid på at finde ud af, hvem der ejer eventuelle ledninger, som graveaktøren finder eller eventuelt beskadiger.

Med det foreslåede *stk. 3* fastsættes, at udleveres ledningsoplysninger efter stk. 1 eller 2, er den, der har udleveret ledningsoplysningerne ikke ansvarlig for ledningsoplysningernes rigtighed. Ledningsoplysningerne skal påsættes en advarsel om, at oplysningerne vedrører en ledning, der ejes af en anden ledningsejer, som ikke selv er forpligtet til at udlevere ledningsoplysningerne, eller at ledningen er uden ejer. Advarslen skal ligeledes indeholde oplysninger om, at der kan være usikkerhed om ledningsoplysningernes nøjagtighed.

Bestemmelsen er ny og foreslås indsat, så ledningsejere, der frivilligt udleverer ledningsoplysninger om andres ledninger eller ledninger uden ejer, ikke derved påtager sig et ansvar for ledningsoplysningernes rigtighed. For ledninger, som andre ejer eller har ejet, eller ledninger, der er uden ejer, kan ledningsoplysningerne have ændret sig, f.eks. hvis en virksomhed eller en privatperson har flyttet en stikledning, efter ledningen sidst blev opmålt.

Ledningsejere, der udleverer ledningsoplysninger efter disse bestemmelser, er derfor ikke ansvarlige for ledningsoplysningernes rigtighed, men skal påsætte en advarsel på

ledningsoplysningerne om, at oplysningerne vedrører en ledning, der ejes af en anden ledningsejer, der ikke selv er forpligtet til at udlevere ledningsoplysninger. Der skal også udleveres oplysninger om, at der kan være usikkerhed om ledningsoplysningernes nøjagtighed. Advarslen kan også gøre opmærksom på, at ledningen er uden ejer, så graveaktøren kan tage forbehold for dette i planlægningen.

En graveaktør vil på denne måde kunne vurdere, om denne vil stole på de udleverede ledningsoplysninger og anvende disse ved planlægningen og gennemførelsen af et gravearbejde. Graveaktøren kan f.eks. tage de udleverede oplysninger i betragtning i graveområdet for at kunne vurdere, om det ser ud til, at oplysningerne er korrekte.

Med det foreslåede *stk. 4* fastsættes, at bliver en ledningsejer, der udleverer ledningsoplysninger efter *stk. 1* eller *2*, opmærksom på, at ledningsoplysningerne ikke er korrekte, må ledningsejeren ikke udlevere disse oplysninger, medmindre ledningsejeren ajourfører ledningsoplysningerne.

Bestemmelsen er ny og foreslås indsat, så ledningsejere ikke fortsætter med at udlevere ledningsoplysninger, hvis ledningsejeren får oplysninger om, at ledningsoplysningerne ikke er korrekte. Bestemmelsen skal sikre, at ledningsejere skal ajourføre ledningsoplysninger, hvis de får oplysninger om, at ledningsoplysningerne ikke er korrekte. Ledningsejerne må ud fra oplysningerne vurdere, om de kan eller skal ajourføre ledningsoplysningerne, eller de skal undlade at udlevere ledningsoplysninger.

En graveaktør, der gør opmærksom på, at ledningsoplysningerne er forkerte, kan sammen med oplysningen, levere oplysninger om, hvor ledningen ligger, hvis graveaktøren har disse oplysninger.

Med det foreslåede *stk. 5* fastsættes, at udlevering efter denne bestemmelse skal foregå efter reglerne i § 9.

Bestemmelsen er ny og foreslås indsat for at gøre det helt entydigt, at hovedreglen i § 9 skal anvendes, når en ledningsejer udleverer ledningsoplysninger om ledninger, som en anden ledningsejer ejer, eller som er uden ejer. Ledningsejeren kan altså ikke udlevere ledningsoplysningerne uden om Ledningsejerregistret eller som vedhæftede filer til andre ledningsoplysninger.

Ledningsoplysningerne skal dermed standardiseres og digitaliseres, før de udleveres gennem Ledningsejerregistret.

Med det foreslåede *stk. 6* fastsættes, at udleveres ledningsoplysninger, der er omfattet af *stk. 1*, efter aftale med den, der ejer ledningen, finder denne bestemmelse ikke anvendelse.

Bestemmelsen er ny og foreslås indsat for at sikre, at bestemmelsen ikke kan anvendes, hvis en ledningsejer indgår en aftale med ledningens ejer om at udlevere oplysningerne om ejerens ledning. I sådanne tilfælde vil ledningsejeren være en tjenesteyder, og ejeren af ledningen vil være ansvarlig for udleveringen af ledningsoplysningerne og ledningsoplysningernes rigtighed.

Der henvises i øvrigt til afsnit 2.7.2. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 12

Den foreslåede § 12 er en ny bestemmelse, der fastsætter, hvordan ledningsejere, der er registreret i Ledningsejerregistret på frivillig basis, skal udlevere ledningsoplysninger.

Med det foreslåede *stk. 1* indsættes en ny bestemmelse, hvorefter en ledningsejer eller ejer af infrastruktur, der er registreret i Ledningsejerregistret i henhold til § 5, stk. 1, skal udlevere ledningsoplysninger eller oplysninger om infrastrukturen efter § 9. Ledningsejeren skal opfylde kravene til ledningsoplysningerne fastsat i medfør af § 9, stk. 5 og 6.

Efter gældende ret skal en ledningsejer eller ejer af infrastruktur, der er registreret i Ledningsejerregistret på frivillig basis, udlevere ledningsoplysninger eller oplysninger om infrastrukturen på samme vilkår som ledningsejere, der skal udlevere ledningsoplysninger, fordi de er omfattet af lovens anvendelsesområde. Ledningsejerne skal derfor udlevere ledningsoplysningerne gennem Ledningsejerregistret inden for 2-timersfristen i § 8, stk. 1, og opfylde kravene til ledningsoplysningerne fastsat i medfør af gældende ret, lovens § 8, stk. 5 og 6. Klima-, energi- og forsyningsministeren kan efter gældende ret i lovens § 6, stk. 3, fastsætte regler om, at andre ledningsejere kan få adgang til at indberette oplysninger til Ledningsejerregistret, dvs. registrere sig som ledningsejer og oprette interesseområder, men kan ikke fastsætte regler om, at disse ledningsejere kan udlevere ledningsoplysninger på andre vilkår end de ledningsejere, der er omfattet af lovens anvendelsesområde.

Den foreslåede bestemmelse er indsat for at give mulighed for, at ledningsejere, som er registreret på frivillig basis i Ledningsejerregistret, og ønsker at udlevere ledningsoplysninger, når de får en forespørgsel, i nogle tilfælde kan gøre det på lempeligere vilkår.

Den foreslåede bestemmelse betyder, at de fleste ledningsejere eller ejere af infrastruktur, som ønsker at være registreret i Ledningsejerregistret på frivillig basis som hovedregel skal udlevere ledningsoplysninger på samme vilkår, som de ledningsejere, der er registreret i Ledningsejerregistret, fordi deres ledning eller ledninger er omfattet af lovens anvendelsesområde.

Ledningsejere, som er omfattet af lovens anvendelsesområde, men som også udleverer ledningsoplysninger om ledninger eller infrastrukturer, som er omfattet af lovens § 5, stk. 1, nr. 1-3, skal udlevere disse ledningsoplysninger efter hovedreglen i loven. De skal dermed digitalisere og standardisere ledningsoplysningerne og udlevere dem gennem Ledningsejerregistret. Grunden til dette er, at disse ledningsejere allerede skal udlevere ledningsoplysninger og dermed allerede har udgifter til standardiseringen og digitaliseringen.

Med det foreslåede *stk. 2* indsættes en ny bestemmelse, hvorefter klima-, energi- og forsyningsministeren under særlige omstændigheder kan tillade en ledningsejer at udlevere ledningsoplysninger efter stk. 3.

Den foreslåede bestemmelse er en undtagelse til stk. 1 og betyder, at ledningsejere, der er registreret i henhold til § 5, stk. 1, kan ansøge om dispensation fra at skulle udlevere digitaliserede og standardiserede ledningsoplysninger gennem Ledningsejerregistret inden for 2-timersfristen.

Bestemmelsen har til formål at give mindre ledningsejere, f.eks. haveforeninger, grundejerforeninger og lignende, som ikke har mulighed for at opfylde hovedregelns krav om at udlevere standardiserede og digitaliserede ledningsoplysninger inden for 2-timersfristen, en måde,

hvorpå de kan blive stående registreret i Ledningsejerregistret. Uden dispensationsadgangen forventes det, at disse ledningsejere vil slette deres registrering i Ledningsejerregistret, hvilket vil betyde dårligere beskyttelse af deres ledninger og gøre det mere besværligt for graveaktørerne at komme i kontakt med dem, når de skal grave i det område, hvor ledningsejeren ejer ledninger.

Klima-, energi- og forsyningsministeren kan med stk. 2 bestemme, hvilke betingelser en ledningsejer skal opfylde for at kunne få en dispensation fra hovedreglen. Det forventes, at der vil blive lagt vægt på forhold som f.eks. omfanget af ledningsnettet eller ledningsejers økonomiske formåen. Der kan endvidere lægges vægt på ledningens farlighed eller betydning for miljøskader, hvis ledningen bliver beskadiget. Ledningsejerens opfyldelse af betingelserne vil være afgørende for, om en ledningsejer kan få dispensation.

Ved en vurdering af ledningsnettets omfang forventes det, at der bliver sat en begrænsning på, så det kun er ledningsejere med et meget begrænset antal ledninger, der vil kunne få dispensation. Det kan f.eks. være, at ledningsejeren ejer en eller to ledningstyper eller et begrænset antal meter ledning.

Ved en vurdering af en ledningsejers økonomiske formåen forventes det, at der vil blive lagt vægt på, at ledningsejeren har en meget begrænset indtjening eller slet ingen indtjening ud over det som ledningsejers medlemmer, f.eks. hvis det er en grundejerforening, skal betale til drift.

Det forventes, at forvaltningen af dette skøn vil blive delegeret til Styrelsen for Dataforsyning og Effektivisering, der administrerer Ledningsejerregistret i dag.

Det forventes, at reglen vil kunne benyttes af f.eks. boligforeninger, grundejerforeninger eller mindre virksomheder eller antenneforeninger, der har ledninger liggende i offentlig eller privat vej, eller på egen matrikel, som de ønsker at registrere i Ledningsejerregistret for at lette graveaktørernes forundersøgelse og derved mindske risikoen for graveskader.

Ledningsejere, der er omfattet af § 1 (lovens anvendelsesområde), kan ikke få dispensation efter stk. 2, selv om de måtte have ledninger, der betegnes som frivillige at indberette. Det skyldes, at disse ledningsejere i forvejen skal have sat et system op til automatisk udlevering af ledningsoplysninger gennem Ledningsejerregistret, og efterleve krav om digitalisering og standardisering. Den eventuelle merudgift til at få digitaliseret og standardiseret ledninger eller infrastrukturer, der kan udleveres efter § 5, stk. 1, forventes derfor ikke at være mindre i forhold til de udgifter, der i forvejen skal afholdes.

Det forventes, at det vil være et lille antal ledningsejere, der vil opfylde betingelserne for at få dispensation efter stk. 2. Disse ledningsejere modtager ofte kun enkelte graveanmodninger om året eller hvert andet år. Dispensationsmuligheden forventes derfor ikke at have konsekvenser for langt de fleste forespørgsler om ledningsoplysninger og vil derfor ikke være til gene for den overordnede planlægning af gravearbejder, hvis der i enkelte tilfælde skal afventes svar fra en enkelt ledningsejer.

Med det foreslåede *stk. 3* indsættes en ny bestemmelse, hvorefter en ledningsejer, der har fået dispensation af klima-, energi- og forsyningsministeren efter stk. 2, kan udlevere ledningsoplysninger direkte til en graveaktør snarest muligt, og senest 5 hverdage efter at graveforespørgslen er modtaget, eller indgå en aftale om påvisning. En ledningsejer, der har fået

dispensation efter stk. 2, skal ikke opfylde kravene til ledningsoplysninger fastsat i medfør af § 9, stk. 5 og 6, men ledningsejeren skal udlevere de nødvendige ledningsoplysninger, jf. § 9, stk. 4.

Bestemmelsen betyder, at en ledningsejer, der har fået dispensation til at udlevere ledningsoplysninger efter stk. 2, kan udlevere ledningsoplysninger direkte til en graveaktør snarest muligt, og senest 5 hverdage efter at graveforespørgslen er modtaget, eller indgå en aftale om påvisning.

Bestemmelsens formål er at give ledningsejere, der har fået dispensation, længere tid til at udlevere ledningsoplysningerne og mulighed for at udlevere direkte til graveaktøren i det format, ledningsejeren har ledningsoplysningerne i. De 5 hverdage er den frist, ledningsejere havde til at udlevere ledningsoplysninger frem til den 1. januar 2020, hvor fristen blev ændret til 2 timer på hverdage inden for kl. 7-16. Ledningsejere kan dermed udlevere ledningsoplysninger efter de regler, der var gældende frem til den 1. januar 2020.

Udleverer en ledningsejer ledningsoplysninger via mail, uden om Ledningsejerregistret, skal ledningsejeren som minimum udlevere ledningsoplysninger om de ledninger, ledningsejeren har i graveområdet. Ledningsejeren skal udlevere de nødvendige ledningsoplysninger, jf. § 9, stk. 4, dvs. ledningsoplysningerne skal have et indhold og en kvalitet, så de er umiddelbart anvendelige ved gravearbejdet. Der er ikke krav til specielt format eller indhold, blot at oplysningerne skal være de nødvendige oplysninger, og de skal have et indhold og en kvalitet, så de er umiddelbart anvendelige ved gravearbejdet. Det betyder, at ledningsejer, skal sende ledningsoplysningerne i et gængs format, som ikke kræver særlige specialprogrammer for at kunne læse ledningsoplysningerne. Ledningsoplysningerne skal sætte graveaktøren i stand til at finde ledningen og grave uden at beskadige den, se også bemærkningerne til § 9, stk. 4.

Med det foreslåede *stk. 4* indsættes en ny bestemmelse om, at klima-, energi- og forsyningsministeren kan fastsætte nærmere regler om, hvordan ledningsejeren skal ansøge om tilladelse til at udlevere oplysninger efter stk. 3, herunder at ledningsejeren skal ansøge via den digitale selvbetjeningsløsning, som Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet stiller til rådighed på Ledningsejerregistrets hjemmeside.

Bestemmelsen foreslås indsat for at give klima-, energi- og forsyningsministeren mulighed for at fastsætte, at en ansøgning om dispensation skal indsendes på en bestemt måde, f.eks. som et udfyldt skema med dokumentation eller gennem en selvbetjeningsløsning. Ministeren kan ligeledes stille krav om, at ansøgning om dispensation kan foregå digitalt.

Der henvises i øvrigt til afsnit 2.7.2. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 13

Med det foreslåede *stk. 1* indsættes en ny bestemmelse om, at en ledningsejer uden beregning skal udlevere de nødvendige ledningsoplysninger efter § 9.

Efter gældende ret er der ikke fastsat regler om, hvorvidt ledningsejere må opkræve betaling for at udlevere ledningsoplysninger. Dansk Ledningsejerforum har imidlertid anbefalet, at der ikke opkræves betaling for udlevering af ledningsoplysninger, da det også er i ledningsejerens interesse,

at ledningsoplysningerne udleveres. Langt de fleste ledningsejere overholder Dansk Ledningsejerforums anbefaling.

Bestemmelsen foreslås derfor indsat for at gøre Dansk Ledningsejerforums anbefaling om, at ledningsejere ikke opkræver betaling for at udlevere ledningsoplysninger til et lovkrav. Det er ikke mange ledningsejere, der opkræver betaling for at udlevere ledningsoplysninger, og Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet vurderer derfor, at det ikke pålægger ledningsejere nogen byrde, hvis de ikke kan opkræve betaling for at udlevere ledningsoplysninger.

Med det foreslåede *stk. 2* indsættes en ny bestemmelse om, at en ledningsejer kan opkræve betaling for udlevering af ekstra ydelser, som graveaktøren har anmodet om.

Bestemmelsen er ny og foreslås indsat for at sikre, at ledningsejere kan opkræve betaling for ydelser ud over det, ledningsejeren skal udlevere efter loven, dvs. de nødvendige ledningsoplysninger.

En ekstra ydelse kan f.eks. være, at en graveaktør henvender sig til en ledningsejer og anmoder om at få udleveret ledningsoplysningerne i et andet format end det format, som ledningsejeren skal udlevere ledningsoplysningerne i. Hvis ledningsejeren udleverer oplysninger i det andet format, kan ledningsejeren vælge at tage betaling for sit ekstra arbejde for at give graveaktøren en ekstra ydelse.

Eksempel til bemærkningerne: herunder anmodning om at de nødvendige ledningsoplysninger udleveres i et andet format end det format, ledningsejeren skal udlevere ledningsoplysningerne i efter denne lov

Til § 14

Det foreslåede *stk. 1* er en ny bestemmelse, der fastsætter, at påvisning efter § 10 skal gennemføres af ledningsejeren uden beregning, jf. dog *stk. 2*.

Efter gældende ret skal en ledningsejer påvise ledningen, hvis ledningsejeren ikke kan udlevere ledningsoplysninger eller de er mangelfulde eller som supplement til de udleverede ledningsoplysninger. Det kan f.eks. være, hvis ledningerne er farlige at beskadige, og ledningsejeren derfor ønsker at være til stede, når der graves i nærheden af ledningen. Gældende ret tager ikke stilling til, hvem der skal betale for påvisningen.

Det foreslås derfor at indsatte en ny bestemmelse, der tager stilling til dette spørgsmål. Ledningsejeren skal udlevere ledningsoplysninger, når de har modtaget en forespørgsel om ledningsoplysninger gennem Ledningsejerregistret. Som udgangspunkt er der ikke mange, der kræver betaling for det, og Dansk Ledningsejerforum anbefaler sine medlemmer at udlevere ledningsoplysninger uden at tage betaling for det. Det bør derfor også være ledningsejeren, der betaler for en eventuel påvisning, hvis ledningsejeren ikke kan udlevere ledningsoplysninger og derfor ønsker at påvise, eller hvis ledningsejeren påviser, fordi ledningsejeren ønsker at være til stede på graveområdet, når der graves i nærheden af ledningen, f.eks. fordi den er farlig at beskadige.

Det foreslåede *stk. 2* viderefører gældende ret i lovens § 9, 3, 3. pkt., hvorefter en graveaktør, der har anmodet om påvisning efter § 10, stk. 2, fordi graveaktøren ikke kan finde ledningen, afholder

udgifterne til påvisningen, hvis ledningerne i det væsentlige ligger, som det fremgår af ledningsoplysningerne.

Bestemmelsen viderefører gældende ret om, hvornår henholdsvis graveaktøren eller ledningsejeren skal betale for en påvisning, som graveaktøren anmoder om, hvis graveaktøren ikke kan finde ledningen på trods af de udleverede ledningsoplysninger.

Bestemmelsen fastlægger, hvordan fordelingen af udgifter til påvisning skal være. Det bør således være ledningsejer, der betaler for påvisningen, hvis ledningerne ikke ligger, hvor de burde ligge, og graveaktøren derfor ikke bør bære omkostningerne ved at finde ledningen. Derimod bør graveaktøren betale for påvisningen, hvis ledningen kunne være fundet ved at anvende ledningsoplysningerne.

»I det væsentlige ligger« betyder, at ledningen ikke behøver at ligge præcist som vist i ledningsoplysningerne, men at ledningerne bør ligge inden for en vis margin. Som eksempel kan forestilles en situation, hvor en ledningsejer i ledningsoplysningerne har fastsat en nøjagtighedsklasse, hvorefter ledningen ligger på et fastlagt sted i graveområdet med en usikkerhed på en halv meter. Graveaktøren prøvegraver, men kan ikke finde ledningen og anmoder derfor om påvisning. Hvis ledningen ligger længere væk end en halv meter, f.eks. en meter væk, fra den oplyste placering i graveområdet, taler det for, at graveaktøren ikke skal betale for påvisningen. Men det vil altid være en konkret vurdering.

Der henvises i øvrigt til afsnit 2.3.1.3. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 15

Det foreslåede *stk. 1* viderefører gældende ret i lovens § 9 e, stk. 1, hvorefter Ledningsejerregistret modtager og sammenstiller ledningsoplysningerne fra ledningsejerne og gør de sammenstillede ledningsoplysninger tilgængelige for graveaktører og andre brugere. Ledningsoplysningerne gøres tilgængelige for graveaktører og andre brugere, efterhånden som Ledningsejerregistret modtager ledningsoplysningerne fra ledningsejere.

Efter gældende ret fastsættes, at Ledningsejerregistret modtager og sammenstiller ledningsoplysningerne fra ledningsejerne og gør de sammenstillede ledningsoplysninger tilgængelige for graveaktører eller andre brugere.

Sammenstillingsfunktionen skal sammenstille de ledningsoplysninger, Ledningsejerregistret modtager fra ledningsejere, og gøre de sammenstillede ledningsoplysninger tilgængelige for den graveaktør eller anden bruger, der har sendt en forespørgsel om ledningsoplysninger til Ledningsejerregistret. Andre brugere kan være borgere, advokater eller andre, der forespørger om ledningsoplysninger. Borgere kan f.eks. forespørge om ledningsoplysninger, når de skal grave på deres egen grund, eller en advokat kan f.eks. forespørge om ledningsoplysninger til brug for skatteretssager.

Ledningsejerregistret gør de sammenstillede ledningsoplysninger tilgængelige for graveaktøren, efterhånden som sammenstillingsfunktionen modtager ledningsoplysningerne fra ledningsejerne. »Gøres tilgængelig« skal forstås bredt og omfatter, at Ledningsejerregistret gør de sammenstillede

ledningsoplysninger tilgængelige for graveaktøren, eller at graveaktøren kan hente ledningsoplysningerne som en datapakke i Ledningsejerregistret.

Sammenstillingsfunktion i Ledningsejerregistret gør det lettere for graveaktørerne at få et overblik over, hvor i graveområdet ledninger eller tracéer er placeret.

Med det foreslåede *stk. 2* videreføres gældende ret i lovens § 9 e, *stk. 2*, om, at Ledningsejerregistret ikke kan gøres erstatningsansvarlig for fejl i de ledningsoplysninger, som sendes til Ledningsejerregistret. Ledningsejerregistret kan dog gøres erstatningsansvarlig for fejl i sammenstillingen af ledningsoplysninger efter dansk rets almindelige erstatningsretlige regler.

Bestemmelsen viderefører gældende ret om, hvornår Ledningsejerregistret kan gøres erstatningsansvarlig for en graveskade. Det vil fortsat være ledningsejerens ansvar at udlevere de nødvendige ledningsoplysninger til Ledningsejerregistret, og ledningsejeren har fortsat ansvaret for, at de udleverede nødvendige ledningsoplysninger er korrekte. Ledningsejerregistret sammenstiller kun de modtagne ledningsoplysninger og gør de sammenstillede ledningsoplysninger tilgængelige for graveaktøren.

En graveaktør skal derfor rette henvendelse til ledningsejeren ved skader på ledninger, og ansvaret for graveskaden følger gældende retspraksis. Det vil derfor fortsat være de konkrete omstændigheder, der afgør, hvem der har ansvaret for en graveskade.

Ledningsejerregistret vil dog efter omstændighederne kunne gøres erstatningsansvarlig for sammenstillingen af ledningsoplysningerne efter dansk rets almindelige erstatningsretlige regler, hvis der sker en fejl under sammenstillingen af ledningsoplysninger. Ledningsejerregistret vil efter omstændighederne kunne gøres erstatningsansvarligt, hvis ledningsoplysningerne som følge af en fejl, som Ledningsejerregistret er ansvarlig for, kommer til at få en forkert placering i forhold til den placering, ledningen har i de ledningsoplysninger, som ledningsejeren har sendt til Ledningsejerregistret.

Ledningsejerregistret vil derimod ikke være ansvarlig for eventuelle skader på ledninger, som skyldes, at graveaktøren graver uden at have modtaget de sammenstillede ledningsoplysninger fra Ledningsejerregistret, f.eks. fordi funktionen til sammenstilling ikke er tilgængelig, og graveaktøren derfor ikke kan tilgå ledningsoplysningerne. Ledningsejerregistret vil heller ikke kunne gøres erstatningsansvarlig, hvis en ledningsejer mangler at udlevere ledningsoplysninger eller udleverer ledningsoplysningerne for sent.

For at mindske risikoen for fejl i sammenstillingen af ledningsoplysninger, har Ledningsejerregistret opsat en række systemkontroller, f.eks. hvis det indsendte svar fra ledningsejeren ikke er i et korrekt format, eller svaret er tomt. Der er desuden opsat kontroller, så ledningspakken ikke meldes færdig, før alle svar er modtaget korrekt fra ledningsejerne. Graveaktøren gøres desuden opmærksom på eventuelle manglende svar fra ledningsejerne, så graveaktøren selv kan rykke for svar.

Ledningsejerregistret har endvidere en logningsfunktion, der skal dokumentere, hvad der er udleveret af ledningsejerne, og hvad der er gjort tilgængelig for en graveaktør. Logningen vil både logge aktiviteterne og selve de dokumenter, der er modtaget af Ledningsejerregistret og sammenstillingen, der er gjort tilgængelig for graveaktøren.

Med det foreslåede *stk. 3* videreføres gældende ret fra bekendtgørelse om registrering af ledningsejere og udlevering af ledningsoplysninger gennem Ledningsejerregistret om, at Ledningsejerregistret ikke kan gøres erstatningsansvarlig for sammenstilling af ledningsoplysninger, der ligger uden for det forespurgte graveområde.

Bestemmelsen foreslås flyttet fra bekendtgørelsen til loven, fordi det har så tæt sammenhæng til resten af bestemmelsen om Ledningsejerregistrets ansvar for sammenstillingen, og fordi det giver mening at have denne bestemmelse i loven i stedet for bekendtgørelsen.

Begrænsningen af Ledningsejerregistrets ansvar for sammenstillingen uden for graveområdet er fastsat, fordi en graveaktør ikke må grave på basis af oplysningerne uden for graveområdet. Nogle ledningsejere sender oplysninger om ledninger også uden for graveområdet med, f.eks. hvis der kan være unøjagtigheder, der betyder, at en ledning, der ifølge de udleverede oplysninger ligger uden for graveområdet, men reelt kan risikere at ligge i graveområdet. En ledningsejer kan også sende oplysninger med uden for graveområdet, hvis der f.eks. ligger en ledning, der er farlig at beskadige, umiddelbart uden for graveområdet, så ledningsejeren kan gøre opmærksom på, at ledningsejeren skal være til stede, hvis der skal graves tæt på ledningen.

Graveaktøren må ikke grave efter de ledningsoplysninger, der ligger uden for graveområdet. Hvis graveaktøren vurderer, at det vil være bedre at placere sit gravearbejde uden for det adspurgte område, skal graveaktøren derfor forespørge om ledningsoplysninger for det nye eller ændrede graveområde.

Det foreslåede *stk. 4* viderefører gældende ret i lovens § 9 e, stk. 3, om, at klima-, energi- og forsyningsministeren kan fastsætte nærmere regler om, hvordan Ledningsejerregistret skal gøre de sammenstillede ledningsoplysninger tilgængelige.

Bemyndigelsen om, hvordan de sammenstillede ledningsoplysninger gøres tilgængelige, er udmøntet i bekendtgørelse om registrering af ledningsejere og udlevering af ledningsoplysninger gennem Ledningsejerregistret til at fastsætte regler om, at ledningsoplysningerne er kommet frem til graveaktøren, når de er gjort tilgængelige i Ledningsejerregistrets kortviser eller kan hentes i Ledningsejerregistret.

Der henvises i øvrigt til afsnit 2.6. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 16

Ledningsejere og graveaktører opbevarer personoplysninger i form af kontaktoplysninger på de graveaktører, der har forespurgt om ledningsoplysninger eller i form af kontaktoplysninger på en ledningsejer, der har udleveret ledningsoplysninger. Det typiske tilfælde på personoplysninger vil være en privatperson, der forespørger om ledningsoplysninger til brug for et gravearbejde på egen grund, eller kontaktoplysninger på en graveaktør, der ejer en enkeltmandsvirksomhed. De typiske personoplysninger vil være navn, adresse og e-mailadresse på personen, dvs. almindelige personoplysninger.

En dataansvarlig skal have en hjemmel for at kunne behandle personoplysninger lovligt. I databeskyttelsesforordningens artikel 6, stk. 1, står de lovlige behandlingshjemler oplistet.

Efter gældende ret må en ledningsejer eller graveaktør anvende artikel 6, stk. 1, litra f, til at behandle personoplysninger. Behandlingen skal være nødvendig for, at den dataansvarlige eller en tredjemand kan forfølge en legitim interesse, medmindre den registreredes interesser eller grundlæggende rettigheder og frihedsrettigheder, der kræver beskyttelse af personoplysninger, går forud herfor, navnlig hvis den registrerede er et barn.

En ledningsejer og graveaktør må derfor vurdere, om den registreredes interesser går forud for deres interesse i at gemme oplysningerne i en længere periode for at kunne bevise, at de har forespurgt om ledningsoplysninger eller for at kunne bevise, at de har udleveret ledningsoplysninger til personen, hvis der skulle ske en skade på en ledning.

Mange ledningsejere udleverer ledningsoplysninger automatisk og vil derfor have svært ved at opfylde databeskyttelsesforordningens krav om, at der skal ske en interesseafvejning i hvert enkelt tilfælde. Ledningsejere og graveaktører vil ligeledes have svært ved at anvende artikel 6, stk. 1, litra a om samtykke, fordi det vil være for omfattende et arbejde at skulle sikre, at der er givet et lovligt samtykke til opbevaringen af oplysningerne.

Der er derfor behov for at sikre, at ledningsejere og graveaktører har en anden hjemmel til lovligt at kunne behandle personoplysningerne (kontaktoplysningerne i form af navn og e-mailadresse).

Det foreslås derfor, at der indsættes en § 16 i loven, hvorefter ledningsejere og graveaktører kan opbevare de oplysninger, de modtager og udleverer i forbindelse med forespørgsler om udlevering af ledningsoplysninger eller de øvrige pligter, der følger af loven.

Ved af indsætte bestemmelsen kan ledningsejeren eller graveaktøren anvende hjemlen i artikel 6, stk. 1, litra c, hvorefter behandlingen skal være nødvendig for at overholde en retlig forpligtelse, der påhviler den dataansvarlige.

På den måde kan det sikres, at ledningsejere og graveaktører kan overholde databeskyttelsesforordningens krav om lovlig hjemmel til behandling af personoplysninger. Ledningsejere og graveaktører skal sikre sig, at de ikke gemmer oplysningerne længere tid, end det er nødvendigt, men ledningsejere og graveaktører kan formentlig opbevare oplysningerne gennem en længere årrække, fordi en skade på en ledning kan opdages efter en årrække. Graveaktøren skal derfor i en længere periode kunne bevise, at graveaktøren har forespurgt om ledningsoplysninger, og ledningsejeren skal tilsvarende kunne bevise, at ledningsejeren har udleveret de nødvendige ledningsoplysninger til graveaktøren.

Der henvises i øvrigt til afsnit 2.11. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Kapitel 5

Koordinering af gravearbejder og samføring i Ledningsejerregistret

Til § 17

Med det foreslåede § 17 videreføres gældende ret om, at klima-, energi- og forsyningsministeren kan fastsætte regler om, hvordan annoncering af et gravearbejde eller forespørgsel til brug for koordinering af gravearbejder skal foregå i Ledningsejerregistret.

De gældende regler om koordinering af gravearbejder findes i §§ 73 og 74 i vejloven. Efter vejlovens § 74 har graveaktørerne pligt til at undersøge muligheder for at koordinere gravearbejder og kan blive pålagt at dække det dokumenterede tab, som en anden graveaktør eller vejmyndighed har haft, hvis de ikke gør dette. Muligheden for at koordinere skal undersøges, før der anmodes om gravetilladelse.

Transportministeren har i § 2 i bekendtgørelse nr. 802 af 18. juni 2018 om gravearbejder i offentlige vejarealer og private fællesveje i byer og bymæssige områder gjort det forpligtende at anvende funktionen i Ledningsejerregistret til at koordinere gravearbejder, når ledningsejers ledninger er registreret i Ledningsejerregistret.

Med § 17 kan klima-, energi- og forsyningsministeren fastsætte regler om, hvordan annoncering af et gravearbejde eller forespørgsel til brug for koordinering af gravearbejder skal foregå. Bemyndigelsen til klima-, energi- og forsyningsministeren er en videreførelse af gældende ret og der tilsigtes med lovforslaget ikke nogen ændring i gældende ret. Ledningsejere og graveaktører vil derfor fortsat kunne anvende funktionen til at koordinere gravearbejder. Bestemmelsen skal gøre det lettere at koordinere gravearbejder.

Klima-, Energi- og Forsyningsministerier har siden 2018 stillet en funktion til rådighed i Ledningsejerregistret, hvor ledningsejere og graveaktører kan koordinere gravearbejder. En ledningsejer eller graveaktør kan i funktionen annoncere et område, som ledningsejeren eller graveaktøren planlægger at skulle grave i. En ledningsejer eller graveaktør kan i annoncen give oplysninger, som har relevans for muligheden for at koordinere sit gravearbejde med andre interesserede aktører. Det er f.eks. være, at placering af det planlagte gravearbejde påtænkes at være i vejbanen eller fortov eller oplysninger om forventede graveperiode.

En ledningsejer eller graveaktør, der planlægger at grave i et område, kan endvidere forespørge, om der er andre ledningsejere eller graveaktører, der planlægger at grave i samme område, så deres gravearbejder kan koordineres.

Endelig kan en ledningsejer oprette et notifikationsområde, så ledningsejeren bliver notificeret, hvis der er andre, der planlægger eller skal i gang med at grave i et specifikt område. Ledningsejeren kan derefter kontakte relevante aktører og eventuelt planlægge et gravearbejde sammen med dem.

Formålet med at fastsætte regler er at bestemme, hvordan en ledningsejer eller graveaktør kan dokumentere, at vedkommende har undersøgt, om det er muligt at koordinere eller forsøgt at koordinere sit gravearbejde i henhold til vejlovens regler.

Bestemmelserne i bekendtgørelse om registrering af ledningsejere og udlevering af ledningsoplysninger gennem Ledningsejerregistret og funktionen er blevet udmøntet i samarbejde med Vejdirektoratet og KL og med inddragelse af Ledningsejerregistrets følgegruppe. Reglerne skal understøtte, at ledningsejere og graveaktører kan overholde vejlovens §§ 73 og 74 om koordinering af gravearbejder.

Bemyndigelsen er blevet udmøntet i bekendtgørelse om registrering af ledningsejere og udlevering af ledningsoplysninger gennem Ledningsejerregistret til at fastsætte regler om,
- hvordan graveaktører og ledningsejere kan annoncere et område, hvori de ønsker at grave, eller
- undersøge, om der er andre ledningsejere eller graveaktører, der har planlagt et gravearbejde de kan grave sammen med.

Med »koordinering af gravearbejde« forstås en ledningsejers eller graveaktørs undersøgelse af, om flere gravearbejder kan koordineres. Begrebet følger vejlovens definition og er koordineret med Transportministeriet.

Der henvises i øvrigt til afsnit 2.8. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 18

Med det foreslåede § 18 videreføres gældende ret om, at klima-, energi- og forsyningsministeren kan fastsætte regler om, hvordan registrering af føringsrør i forbindelse med samføring og undersøgelse om muligheden for samføring skal foregå i Ledningsejerregistret.

De gældende regler om samføring (anvendelse af ledig kapacitet i føringsrør) er fastsat i kapitel 2 i lov om graveadgang, etablering og udnyttelse af infrastruktur til telekommunikationsformål samt udnyttelse af infrastruktur på tværs af forsyningssektorer m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 845 af 21. august 2019. Udbydere af elektroniske kommunikationsnet eller andre netoperatører kan efter loven anmode om adgang til oplysningerne om en netoperatørs eksisterende passive fysiske infrastruktur, f.eks. føringsrør, med henblik på etablering af elementer af højhastighedsnet til elektronisk kommunikation eller etablering af elementer af andre forsyningsnet. Netoperatøren skal snarest muligt og senest 2 uger efter datoen for modtagelsen af anmodningen enten give adgang til oplysningerne, skriftligt afvise en anmodning om adgang til oplysningerne, hvis netoperatøren vurderer, at anmodningen ikke er rimelig, eller give et afslag på en anmodning om adgang til oplysningerne, når det er nødvendigt at begrænse adgangen til oplysningerne af hensyn til netsikkerhed og -integritet, den nationale sikkerhed, folkesundheden, den offentlige sikkerhed, fortrolighed eller drifts- og forretningshemmeligheder, jf. § 2 i bekendtgørelse nr. 527 af 26. maj 2016 om begrænsning af oplysningspligt og undtagelser fra krav om højhastighedsforberedelse af bygninger m.v.

En netoperatør defineres i § 9 e, stk. 2, nr. 2, i lov om graveadgang, etablering og udnyttelse af infrastruktur til telekommunikationsformål samt udnyttelse af infrastruktur på tværs af forsyningssektorer m.v. som den, der udbyder elektroniske kommunikationsnet, samt den, der stiller passiv fysisk infrastruktur til rådighed, der er beregnet til at levere:

- 1) en tjeneste i forbindelse med produktion, transport eller distribution af
 - a. gas
 - b. elektricitet, herunder offentlig belysning
 - c. opvarmning, og
 - d. vand, herunder deponering eller rensning af spildevand, og dræningssystemer
- 2) en transporttjeneste, herunder jernbaner, veje, havne og lufthavne eller
- 3) elektroniske kommunikationstjenester via et offentligt kommunikationsnet, uden selv at udbyde elektroniske kommunikationsnet.

Passiv fysisk infrastruktur defineres i § 9 e, stk. 2, nr. 1, som et element i et net, som skal huse andre elementer i et net uden selv at blive et aktivt element i nettet, f.eks. rør, master, kabelkanaler, inspektionsbrønde, mandehuller, gadeskabe, bygninger, adgangsveje til bygninger, antenneanlæg, tårne og pæle m.v.

Lov om udlevering af ledningsoplysninger gennem Ledningsejerregistrets anvendelsesområde gælder for ledninger, der er nedgravet i jord eller nedgravet i eller anbragt på havbunden på det danske søterritorium eller kontinentalsokkel. Begrebet eksisterende passiv fysisk infrastruktur dækker over mere end begrebet ledninger i lov om registrering af ledningsejeres forstand og kan derfor ikke benyttes som begreb i § 18. Derfor anvendes begrebet føringsrør, der vil dække over størstedelen af de elementer, der indgår i det bredere begreb eksisterende passiv fysisk infrastruktur. Begrebet netoperatør kan heller ikke anvendes, da dette dækker over mere end begrebet ledningsejere i lov om udlevering af ledningsoplysninger gennem Ledningsejerregistrets forstand, og begrebet ledningsejer anvendes derfor i § 18.

Med det foreslåede *stk. 1* videreføres gældende ret om, at klima-, energi- og forsyningsministeren kan fastsætte regler om, hvordan indberetning af føringsrør til brug for samføring skal foregå. Ministeren kan endvidere fastsætte regler om, at en ledningsejer kan udlevere oplysninger om føringsrør gennem Ledningsejerregistret, herunder hvilke oplysninger ledningsejeren skal udlevere.

Bestemmelsen skal gøre det lettere at finde ledig kapacitet i føringsrør til samføring af ledninger. Med samføring forstås der, at en ledningsejer udnytter en anden ledningsejers føringsrør til føring af egne ledninger. Begrebet følger definitionen, der er fastsat i lov om graveadgang, etablering og udnyttelse af infrastruktur til telekommunikationsformål samt udnyttelse af infrastruktur på tværs af forsyningssektorer m.v.

Klima-, energi- og forsyningsministerens bemyndigelse til at fastsætte regler om, at en ledningsejer kan indberette føringsrør til brug for samføring er blevet udmøntet i § 41 i bekendtgørelse om registrering af ledningsejere og udlevering af ledningsoplysninger gennem Ledningsejerregistret. I § 41 er der fastsat regler om, at en ledningsejer kan registrere et interesseområde for føringsrør med tilhørende kontaktoplysninger, jf. stk. 3. Det er frivilligt for ledningsejere, om de vil indberette føringsrør til brug for samføring, men ikke hvad de indberetter. Bestemmelsen skal alene gøre det lettere for ledningsejere at indberette oplysninger om føringsrør og for graveaktører at søge efter eventuel ledig kapacitet i føringsrør.

Ved føringsrør forstås rør, hvori der kan føres en eller flere ledninger. Ledig kapacitet i føringsrør har stor betydning for udrulning af højhastighedsforbindelser og er med til at sikre hurtigere og billigere forsyning til hele landet. Det er hurtigere at føre ledninger i føringsrør i forhold til at nedgrave ledninger, derfor får føringsrør en betydning for muligheden for at udbrede bredbånd hurtigere og billigere.

Efter § 41, stk. 5, skal en ledningsejer, der modtager en forespørgsel om oplysninger til brug for vurderingen af, om samføring er relevant, følge reglerne i lov om graveadgang, etablering og udnyttelse af infrastruktur til telekommunikationsformål samt udnyttelse af infrastruktur på tværs af forsyningssektorer m.v. kapitel 2 om svarfrister og vilkår.

Klima-, energi- og forsyningsministeren kan endvidere fastsætte regler om, at ledningsejere kan udlevere oplysninger om føringsrør gennem Ledningsejerregistret, herunder hvilke oplysninger

ledningsejeren skal udlevere. Bemyndigelsen kan anvendes til at fastsætte regler om, hvilke oplysninger ledningsejer som minimum skal udlevere, hvis ledningsejer vælger at udlevere oplysninger gennem Ledningsejerregistret.

Bemyndigelsen er endnu ikke udmøntet, og det forventes at fastsættelse af krav vil ske i samarbejde med Energistyrelsen. Bemyndigelsen forventes dog udmøntet, så den kan understøtte de krav, der stilles i lov om graveadgang, etablering og udnyttelse af infrastruktur til telekommunikationsformål samt udnyttelse af infrastruktur på tværs af forsyningssektorer m.v., hvorefter der skal udleveres oplysninger om område og føringsvej og type og anvendelse af den passive fysiske infrastruktur. Det forventes derfor, at ledningsejere som minimum skal udlevere disse oplysninger gennem Ledningsejerregistret.

Med det foreslåede stk. 2 kan klima-, energi- og forsyningsministeren fastsætte regler om, hvordan forespørgsel i Ledningsejerregistret til brug for samføring skal foregå.

Den foreslåede bestemmelse er ny og foreslås indsat for at klima-, energi- og forsyningsministeren kan fastsætte regler om, hvordan en ledningsejer kan komme i kontakt med andre ledningsejere og til dem kan sende en anmodning om adgang til ledig kapacitet i føringsrør.

En ledningsejer, der planlægger at føre nye ledninger i et område, kan i dag forespørge Ledningsejerregistret, om der er ledningsejere, der har føringsrør i området. Der er ikke noget krav om, at graveaktører skal forespørge om det, men er alene et tilbud for at gøre det lettere for en graveaktør at komme i kontakt med ledningsejere med føringsrør. Bemyndigelsen er indsat for at sikre, at klima-, energi- og forsyningsministeren kan fastsætte krav om, at der skal forespørges på en bestemt måde, hvis der bliver krav om det, når systemet er færdigudviklet.

Der henvises i øvrigt til afsnit 2.9. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til Kapitel 6

Indberetning af fejl i ledningsoplysninger eller graveskader til Ledningsejerregistret

Til § 19

Med den foreslåede § 19 videreføres gældende ret om, at klima-, energi- og forsyningsministeren kan fastsætte regler om, hvordan fejl i udleverede ledningsoplysninger kan indberettes. Bestemmelsen ændres dog, så ministeren også kan fastsætte regler om indberetning af oplysninger om ledninger, der ikke er udleveret ledningsoplysninger om.

Med det foreslåede *stk. 1* videreføres gældende ret om, at klima-, energi- og forsyningsministeren kan fastsætte regler om indberetning til Ledningsejerregistret, om afvigelser eller fejl i de udleverede ledningsoplysninger herunder afvigelser eller fejl i ledningernes placering i forhold til udleverede ledningsoplysninger. Ministeren kan endvidere fastsætte regler om, hvordan indberetningen skal foregå.

I dag får ledningsejere ikke automatisk besked om eventuelle fejl i de udleverede ledningsoplysninger i forbindelse med gravearbejde. Ved at indberette sådanne konstaterede fejl til Ledningsejerregistret kan andre graveaktører, der efterfølgende skal grave samme sted blive

informeret i de indberettede fejl. Fejlbeskeden skal kunne vedhæftes relevant dokumentation så som billeder og indmålte data, hvis graveaktøren har mulighed for dette.

Det vil ikke altid være let at placere ejerskab til en frigravet ledning, men når en relevant ledningsejer har fået besked om den indmeldte fejl, kan ledningsejer tage ansvar for fejlen og vurdere, om det giver anledning til, at ledningsoplysningerne skal ajourføres. Formålet med indberetningen er at give ledningsejeren mulighed for, uden selv at frigrave ledningerne, at opdatere deres ledningsoplysninger for derved på sigt at højne kvaliteten af de udleverede ledningsoplysninger.

Løsningen til indberetning af fejl i ledningsoplysninger forventes udarbejdet i samarbejde med Ledningsejerregistrets følgegruppe. Det forventes, at løsningen som udgangspunkt bliver frivillig at benytte, og at klima-, energi- og forsyningsministeren får en bemyndigelse til at fastsætte regler om indberetningen, herunder en bemyndigelse til at gøre det til en pligt for begge parter at anvende løsningen, hvis det viser sig, at der er behov for, at det bliver en pligt at anvende løsningen.

Efter det foreslåede *stk. 2* kan klima-, energi- og forsyningsministeren fastsætte regler om indberetning til Ledningsejerregistret om oplysninger om ledninger, som graveaktører finder i graveområdet, som kan være uden ejer, og som ingen ledningsejer har udleveret ledningsoplysninger om.

Bestemmelsen er ny og foreslås indsat for at give klima-, energi- og forsyningsministeren en bemyndigelse til at fastsætte regler om, hvordan en graveaktør kan indrette oplysninger om ledninger, hvor ejerskab ikke kan placeres. Bestemmelsen skal give mulighed for, at Ledningsejerregistret kan opbevare disse oplysninger, så andre graveaktører kan blive gjort opmærksom på, at der ligger ledninger, som er uden ejer, i området. Det kan f.eks. dreje sig om virksomheder der er ophørte uden at en anden ledningsejer har overtaget ejerskabet af ledningsnettet, men ofte kan der være tale om privatejede stikledninger, som ikke er registreret i Ledningsejerregistret.

Hvis en indberettet fejl ikke giver anledning til, at en ledningsejer genkender en ledning, kan indberetningen udleveres af Ledningsejerregistret og give graveaktører informationer om, at ledningsoplysninger kan være mangelfulde eller fejlbehæftede i det pågældende graveområde, eller at der kan findes udokumenterede ledninger i et graveområde.

Med det nye *stk. 3* foreslås, at klima-, energi- og forsyningsministeren får en beføjelse til at fastsætte regler om, hvordan Ledningsejerregistret gør de indberettede oplysninger tilgængelige for ledningsejere og graveaktører, og hvordan ledningsejere og graveaktører skal forholde sig til disse oplysninger.

Bestemmelsen foreslås indsat, for at klima-, energi- og forsyningsministeren kan fastsætte regler om, hvordan Ledningsejerregistret gør oplysningerne, der er indberettet efter *stk. 1 og 2* tilgængelige for Ledningsejerregistrets brugere. Ledningsejerregistret kan f.eks. gøre ledningsoplysninger tilgængelige om ledninger, som ingen ledningsejer ejer.

Klima-, energi- og forsyningsministeren får endvidere en bemyndigelse til at fastsætte regler om, hvordan ledningsejere og graveaktører skal forholde sig til disse oplysninger. Bestemmelsen vil f.eks. blive anvendt, hvis graveaktører ikke forholder sig til de tilgængelige oplysninger i

forbindelse med gravearbejder. Bestemmelsen vil således først blive anvendt, hvis graveaktører og ledningsejere ikke frivilligt anvender de oplysninger, der er indberettet, i det omfang oplysningerne kan anvendes.

Til § 20

Med den foreslåede § 20 videreføres gældende ret om, at klima-, energi- og forsyningsministeren kan fastsætte regler om, hvordan ledningsejere skal indberette graveskader til Ledningsejerregistret.

Efter gældende ret kan klima-, energi- og forsyningsministeren fastsætte regler om, hvordan ledningsejere skal indberette graveskader til Ledningsejerregistret. Bestemmelsen er udmøntet i bekendtgørelsen og anvendt til fastsætte regler om, at ledningsejere skal indberette graveskader til Ledningsejerregistret og at indberetning skal ske via de af Ledningsejerregistrets udstillede services.

Bestemmelsen giver klima-, energi- og forsyningsministeren mulighed for at måle effekten af de nye funktioner i Ledningsejerregistret. Data skal således anvendes til statistik og til anvendes til at måle effekten af systemet og eventuelle efterfølgende forbedringer af systemet og forbedring af vejledning og øvrige oplysning. Det er ikke hensigten med indberetningerne, at disse skal anvendes til at placere ansvar for graveskader. I stedet skal indberetningerne anvendes til at kunne forbedre grundlaget for at træffe beslutninger om behov for eventuelle lovændringer eller tiltag rettet mod ledningsejere eller graveaktører, f.eks. vejledninger, hvis det f.eks. viser sig, at graveskader primært sker af en eller nogle enkelte bestemte årsager, f.eks. manglende brug af ledningsoplysninger, eller udlevering af mangelfulde ledningsoplysninger.

Indberetning af graveskader vil kunne give bedre oplysninger til statistiske formål. Det vil på sigt kunne give oplysninger om, hvorvidt der bliver flere eller færre skader, og det vil kunne anvendes til at vise, hvorfor skaderne sker og danne baggrund for mere målrettede handlinger for at undgå eller reducere antallet af graveskader.

Bemyndigelsen er anvendt til at etablere et indberetningssystem, hvor ledningsejere kan indmelde de graveskader, der er påført på ledningsejers ledningsnet i det forgangne år. Ledningsejeren skal også indberette graveskaden, hvis det formodes, at skaden på ledningen er sket tidligere, men først er registreret i indberetningsåret.

Bemyndigelsen er endvidere anvendt i § 42 i bekendtgørelse om registrering af ledningsejere og udlevering af ledningsoplysninger gennem Ledningsejerregistret til at fastsætte regler om, at indberetningen skal indeholde oplysninger om ledningens forsyningsart, hvem der er skadevolder, hvor og hvornår skaden er sket og årsagen til skaden. Ledningsejer skal endvidere angive oplysninger om skadens omfang.

Bemyndigelsen kan endvidere anvendes til at fastsætte regler om, at ledningsejeren skal indberette, om de har haft graveskader i det foregående år.

Med en graveskade forstås en skade på nedgravet infrastruktur, en nedgravet ledning, f.eks. et kabel eller et dertil hørende anlæg eller lignende, der er forårsaget af et gravearbejde.

Nedgravede ledninger vil også omfatte de dertil hørende anlæg og komponenter og omfatter også ledninger, der er anbragt på eller nedgravet i havbunden på søterritoriet og kontinentalsoklen.

En graveskade kan både være helt eller delvis overgravning af en ledning. Der vil også være tale om graveskade, hvis blot en eventuel beskyttelse af en ledning er beskadiget, og skaden senere vil kunne udvikle sig til et egentligt brud. Graveskader omfatter dog ikke skader på dækbånd.

Til Kapitel 7

Udstilling af graveforespørgsler

Til § 21

Med det foreslåede *stk. 1* videreføres gældende ret i lovens § 9 f, stk. 1, om, at klima-, energi- og forsyningsministeren kan udstille graveforespørgsler på Ledningsejerregistrets hjemmeside og webservice.

Efter gældende ret udstiller klima-, energi- og forsyningsministeren graveforespørgsler på Ledningsejerregistrets hjemmeside og webservice. Behandlingen af personoplysninger gennem udstilling er nødvendigt, fordi udstillingen af graveforespørgsler skal sikre, at der er mulighed for kontakt mellem forskellige parter i en række situationer. Graveforespørgslerne skal derfor kunne ses af alle.

Ledningsejerregistret udstiller graveforespørgselsnummer, oprettet dato, firmanavn eller navn (hvis oprettet af privatperson), CVR og telefonnummer. Nogle få af de udstillede graveforespørgsler indeholder persondata i form af navn og telefonnummer på et enkeltmandsfirma eller en privatperson, der har oprettet en graveforespørgsel.

Udstilling af graveforespørgsler kan give graveaktører og myndigheder et samlet overblik over grave- og anlægsaktiviteter i et graveområde med henblik på at koordinere gravearbejde med andre graveaktiviteter eller til myndighedernes administrative sagsbehandling.

Udstillingen kan desuden benyttes til undersøgelser i forbindelse med graveskader og give en indikation på, hvem der har gravet i området, eller om en graveaktør har forespurgt om ledningsoplysninger i Ledningsejerregistret forud for gravearbejde. Borgere får endvidere mulighed for at kontakte en graveaktør, f.eks. hvis en afspærring er væltet.

Behandlingen har hjemmel i databeskyttelsesforordningens artikel 6, stk. 1, litra e, hvorefter en offentlig myndighed kan behandle persondata, når behandlingen er nødvendig af hensyn til udførelse af en opgave i samfundets interesse eller som henhører under offentlig myndighedsudøvelse, som den dataansvarlige har fået pålagt.

Behandlingen af persondata er nødvendig af hensyn til samfundets interesse, fordi samfundet har interesse i øget koordinering af gravearbejde, da dette kan nedbringe antallet af gravearbejder og derved antallet af graveskader og gravegener for det omkringliggende samfund. Samfundet har desuden interesse i at kunne komme i kontakt med graveaktører, f.eks. hvis en afspærring er væltet, eller der er sket en graveskade i området.

Opgaven er blevet pålagt klima-, energi- og forsyningsministeren ved lov, og det henhører dermed under myndighedsudøvelse. Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet vurderer derfor, at ministeriet

kan behandle personoplysningerne, da det drejer sig om navn, elektronisk postadresse (e-mailadresse) og eventuelt telefonnummer på enkeltmandsvirksomheder og enkelte privatpersoner.

Med det foreslåede *stk. 2* videreføres gældende ret i lovens § 9 f, stk. 2, om, at de udstillede graveforespørgsler kan slettes 10 år efter graveperiodens ophør, medmindre særlige forhold gør sig gældende.

Bestemmelsen er indsat for at give klima-, energi- og forsyningsministeren hjemmel til at udstille graveforespørgslen, når denne er oprettet og som udgangspunkt i en periode på 10 år. Perioden på 10 år er fastsat for at give en ledningsejer, der opdager en skade på en ledning, mulighed for at undersøge, hvem der har gravet i området, hvor ledningen blev beskadiget, i en længere årrække. Dette skyldes, at en skade i nogle tilfælde først opdages længe efter, at skaden er opstået, f.eks. hvis en ledning er blevet beskadiget af gravning, men uden at ledningen er blevet gravet over.

Med det foreslåede *stk. 3* videreføres gældende ret i lovens § 9 f, stk. 3, om, at klima-, energi- og forsyningsministeren kan fastsætte regler om, hvornår særlige forhold gør sig gældende, og hvor lang tid en graveforespørgsel kan være offentligt tilgængelig.

En graveforespørgsel kan udstilles i længere tid end 10 år, hvis særlige forhold gør sig gældende. Den foreslåede bemyndigelse til klima-, energi- og forsyningsministeren, giver ministeren mulighed for at fastsætte regler om, hvornår særlige forhold gør sig gældende, og hvor lang tid en graveforespørgsel kan være offentligt tilgængelig. Særlige forhold kan f.eks. være, hvis der er en konkret graveskade, og der er en tvist mellem en ledningsejer og en graveaktør om ansvaret for en graveskade. I sådanne tilfælde kan der være behov for at forlænge perioden, hvor graveforespørgsler i et område gemmes og kan vises.

Med det foreslåede *stk. 4* videreføres gældende ret i lovens § 9 f, stk. 4, om, at klima-, energi- og forsyningsministeren kan beslutte, at en graveforespørgsel skal anonymiseres, hvis særlige forhold taler for dette.

Bemyndigelsen er indsat for at sikre, at privatpersoner, der ønsker at være anonyme, f.eks. hvis de har hemmelig adresse, kan forespørge, uden at deres navn og kontaktoplysninger bliver offentligt tilgængelige. Privatpersoner kan derfor anmode om, at deres forespørgsel bliver anonymiseret, så alle kan se, at der er forespurgt om ledningsoplysninger i et givent område, men ikke kan se, hvem der har forespurgt om oplysningerne, og hvad personens telefonnummer er.

Anonymiseringen gælder alene i forhold til udstilling af data og gælder derfor ikke ved registreringen af en graveforespørgsel af hensyn til historik. Muligheden for at få en graveforespørgsel anonymiseret kan derfor ikke misbruges af aktører, der ønsker at undgå at blive stillet til regnskab for en eventuel graveskade eller for at undgå eventuel betaling.

Der henvises i øvrigt til afsnit 2.11. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til Kapitel 8

Betaling for forespørgsel i Ledningsejerregistret og for ydelser, som Ledningsejerregistret yder brugere

Til § 22

Med den foreslåede § 22 videreføres gældende ret om betaling for brug af Ledningsejerregistret.

Med det foreslåede *stk. 1* videreføres gældende ret i lovens § 11, stk. 1, om, at klima-, energi- og forsyningsministeren kan fastsætte regler om betaling for brugernes adgang til Ledningsejerregistret, herunder til dækning af omkostningerne ved Ledningsejerregistrets etablering, drift og vedligeholdelse, videreudvikling og administration. Betaling kan opkræves forud.

Efter gældende ret kan der tages gebyr til dækning af omkostningerne ved Ledningsejerregistrets administration, drift og vedligeholdelse, udvikling, videreudvikling af systemet. Gebyret er fastsat i §§ 14-19 i bekendtgørelse om registrering af ledningsejere og udlevering af ledningsoplysninger gennem Ledningsejerregistret.

”Administration, drift, vedligeholdelse, udvikling og videreudvikling” skal forstås i bred forstand og dækker over alle aspekter af opgaverne, herunder etablering, drift, vedligeholdelse, løbende tilpasning og udvikling og videre- eller nyudvikling i forbindelse med udskiftning af systemer og tjenester.

Den foreslåede bestemmelse ændres, så der ikke længere står udvikling, men kun videreudvikling i opremningen af, hvad gebyret dækker over. Dette ændrer imidlertid ikke på, hvad gebyret dækker over, fordi videreudvikling dækker både den almindelige udvikling og videreudvikling af Ledningsejerregistret. Registret kan således udvikles i forbindelse med den almindelige vedligeholdelse af systemet, eller videreudvikles med f.eks. nye funktioner enten ved en nyudvikling af systemet eller ved en videreudvikling af det nuværende system.

Efter § 15, stk. 1, i bekendtgørelse om registrering af ledningsejere og udlevering af ledningsoplysninger gennem Ledningsejerregistret skal den, der forespørger om ledningsoplysninger i Ledningsejerregistret, betale et gebyr pr. påbegyndt kvadratmeter, der forespørger på. Gebyret er i 2021 på 0,011 kr. pr. påbegyndt m².

Bestemmelsen gælder for alle brugere, der forespørger om ledningsoplysninger i Ledningsejerregistret. De betalende brugere omfatter navnlig offentlige og private graveaktører, entreprenører, anlægsgartnere og andre, der skal forespørge i forbindelse med gravearbejder. Brugere af Ledningsejerregistret omfatter derudover rådgivende ingeniører og offentlige myndigheder, som i forbindelse med bygge- og anlægsprojekter har behov for at forespørge i Ledningsejerregistret. Endelig omfatter brugere også virksomheder og privatpersoner og andre, som forespørger af den ene eller anden årsag. Ledningsejere, der udfører gravearbejde, vil blive betragtet som graveaktør på lige fod med andre graveaktører og skal følgelig betale for den brug, de gør af Ledningsejerregistret. Den indberetning, ledningsejeren skal foretage til Ledningsejerregistret, så graveaktører kan komme i kontakt med ledningsejere, er derimod gratis.

Det er fastsat visse undtagelser for, at der altid skal betales gebyr for forespørgsler i Ledningsejerregistret.

Hvis gebyret, der skal betales af en forespørger, samlet udgør under 100 kr. pr. kalenderår, skal der ikke betales gebyr. Dette er specielt for at sikre, at privatpersoner og mindre virksomheder kan spørge uden at skulle betale, f.eks. hvis en privatperson skal grave ud til en garage på egen grund.

Der er endvidere fastsat et loft på, hvor meget en forespørger maksimalt kan komme til at betale pr. kalenderår. Dette beløb er i 2021 på 166.000 kr.

Betalingen dækker dels adgang til opslag i Ledningsejerregistret og dels adgang til at udskrive kvitteringer som bekræftelse på, at forespørgselspligten er opfyldt.

Klima-, energi- og forsyningsministeren fastsætter regler for betalingen, herunder for hvordan gebyret skal afregnes. Der kan således ydes vederlagsfri kredit fra Ledningsejerregistret i indtil 3 måneder.

Gebyret fastsættes og reguleres i overensstemmelse med Finansministeriets budgetvejledning, hvor der tilstræbes balance på gebyrordningen set over en 4-årig periode.

Betaling kan opkræves forud.

Bestemmelsen er indsat for at sikre, at brugere af ledningsoplysninger, som har gæld til Ledningsejerregistret, kan opkræves betalingen forud. Dette gøres for at undgå, at der kan konkurreres på ulige vilkår. Bestemmelse kan anvendes over for graveaktører, der undlader at betale for graveforespørgsler. Det kan f.eks. ske, når en graveaktør har oparbejdet en gæld af en vis størrelse til Ledningsejerregistret. Herved får de pågældende graveaktører først ledningsoplysninger, når de har betalt for disse. Dette vil betyde, at alle er med til at betale til Ledningsejerregistrets administration, drift, vedligeholdelse og videreudvikling, så enkelte graveaktører ikke får en uretmæssig konkurrencemæssig fordel, fordi de ikke betaler det gebyr, alle andre graveaktører betaler for at få adgang til data.

Med det foreslåede *stk. 2* videreføres gældende ret i § 9, stk. 4, om, at en graveaktør kan gensende den oprindelige graveforespørgsel inden for et halvt år fra graveforespørgslens oprettelsesdato, og inden graveperioden er udløbet, uden yderligere betaling.

Bestemmelsen betyder, at en graveaktør kan få opdaterede ledningsoplysninger, hvor graveaktøren f.eks. i første omgang har sendt en graveforespørgsel til planlægning af et større projekt. Graveaktøren kan endvidere have behov for at spørge igen, hvis ledningsoplysningerne har en kort gyldighedsperiode, og graveperioden er længere end ledningsoplysningernes gyldighedsperiode.

For at kunne gensende en forespørgsel skal to betingelser være opfyldt:

- forespørgslen skal gendes inden for et halvt år fra graveforespørgslens oprettelsesdato, og
- graveperioden må ikke være udløbet.

Bestemmelsen kan gøre det muligt for graveaktøren at sende en forespørgsel om ledningsoplysninger til planlægning, inden der ansøges om gravetilladelse. Graveaktøren kan herefter gensende sin forespørgsel og få de seneste ledningsoplysninger, umiddelbart før graveaktøren påbegynder arbejdet i graveområdet. Graveaktøren kan også bruge bestemmelsen, hvis en ledningsejer har fastsat en gyldighedsperiode på ledningsoplysningerne, der er udleveret, f.eks. at oplysningerne er gyldige i tre uger.

Der vil ved vurderingen af, om forespørgslen kan gendes uden yderligere beregning, blive taget udgangspunkt i den dato, hvor den oprindelige graveforespørgsel blev oprettet i Ledningsejerregistret. Derudover må graveperioden ikke være udløbet. Graveaktøren skal angive en graveperiode, når graveforespørgslen oprettes. Hvis graveperioden er kortere end et halvt år, vil der ikke være mulighed for at gensende den oprindelige graveforespørgsel, når graveperioden er udløbet, fordi begge betingelser skal være opfyldt.

Hvis graveperioden er udløbet, kan graveforespørgslen ikke gendes, og det er derfor nødvendigt for graveaktøren at foretage en ny graveforespørgsel med betaling af tilhørende gebyr.

Med det foreslåede *stk. 3* videreføres gældende ret i § 11, stk. 2, om, at klima-, energi- og forsyningsministeren kan fastsætte regler om, at fakturering for brug af Ledningsejerregistret skal ske digitalt.

Bemyndigelsen er udmøntet i § 15, stk. 7, i bekendtgørelse om registrering af ledningsejere og udlevering af ledningsoplysninger gennem Ledningsejerregistret til at fastsætte, at fakturaer fremsendes digitalt enten som elektronisk postforsendelse eller på anden digital vis.

En faktura kan efter gældende ret sendes enten via mail eller via elektronisk faktura. Ministeren kan endvidere lade faktura sendes via E-boks, hvis det skulle blive nødvendigt. Graveaktør er selv ansvarlig for, at faktureringsoplysningerne er opdaterede, og at eventuelle oplysninger om f.eks. sags- eller ordrenummer, der ønskes medført på faktura, er indtastet inden der foretages en forespørgsel om ledningsoplysninger.

Med det foreslåede *stk. 4* videreføres gældende ret i § 11, stk. 3, om, at der kan opkræves rykkergebyr efter renteloven.

Efter gældende ret opkræves rykkergebyr ved forsinket betaling efter rentelovens regler for at sikre, at rykkergebyret højst kan rentelovens fastsatte loft for rykkergebyr. Rykkergebyret er i 2021 på 100 kr. og opkræves på 2. rykker.

Der henvises i øvrigt til afsnit 2.10. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 23

Med den foreslåede § 23 videreføres gældende ret i § 12 om, at klima-, energi- og forsyningsministeren kan fastsætte nærmere regler om betaling for ydelser, herunder om, at fakturering skal ske digitalt.

Efter gældende ret gælder bemyndigelsen for andre ydelser end forespørgsel om ledningsoplysninger. Bemyndigelsen er udmøntet i § 17 i bekendtgørelse om registrering af ledningsejere og udlevering af ledningsoplysninger gennem Ledningsejerregistret til at fastsætte regler om forskere og myndigheders adgang til særlige oplysninger i Ledningsejerregistret. I § 17 er det fastsat, at offentlige myndigheder kan få adgang til oplysninger om ledningsejere i forbindelse med deres forvaltningsmæssige opgaver, herunder planlægning og sagsbehandling, f.eks. når en vejmyndighed skal i kontakt med de ledningsejere, der har ledninger i den vej, som vejmyndigheden skal gennemføre et vejprojekt i.

Forskere og offentlige myndigheder kan endvidere få adgang til oplysninger til forskning og statistiske opgaver. Udtræk til statistiske formål er ikke en del af den almindelige service.

Bemyndigelsen er i ovenstående eksempler anvendt til at give adgang uden betaling af gebyr, men vil også kunne anvendes til at fastsætte regler om, at der skal betales et gebyr, eventuelt et fast beløb, for en ydelse, som Ledningsejerregistrets brugere rekvirerer.

Der henvises i øvrigt til afsnit 2.10. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til Kapitel 9

Ledningsejerregistret

Til § 24

Med det foreslåede *stk. 1* videreføres gældende ret om, at klima-, energi- og forsyningsministeren etablerer, driver, vedligeholder, videreudvikler og administrerer Ledningsejerregistret.

Efter gældende ret kan klima-, energi- og forsyningsministeren etablere, drive, vedligeholde, videreudvikle og administrere Ledningsejerregistret. Der er knyttet et sekretariat til Ledningsejerregistret med henblik på at varetage den daglige administration, herunder gebyr, drift og videreudvikling samt alle myndighedsopgaver vedrørende registret m.v.

Lovforslaget viderefører, at klima-, energi- og forsyningsministeren etablerer, driver, vedligeholder, videreudvikler og administrerer Ledningsejerregistret. Det er i dag Styrelsen for Dataforsyning og Effektivisering, der driver Ledningsejerregistret. Det forventes, at Ledningsejerregistret fortsat vil blive delegeret til styrelsen, så styrelsen fortsat skal drifte osv. Ledningsejerregistret.

Ledningsejerregistret opbevarer en lang række oplysninger i registret som følge af varetagelsen af myndighedsopgaven. Det drejer sig om forskellige oplysninger, som brugerne indberetter til Ledningsejerregistret, f.eks. i forbindelse med registrering af brugerprofiler, graveforespørgsler, indberetninger af graveskader mm. Alle disse oplysninger er en del af at drive Ledningsejerregistret og varetage myndighedsopgaven med Ledningsejerregistret. De indberettede graveskader skal f.eks. anvendes til statistisk og til at udarbejde vejledninger, hvis det f.eks. viser sig, at der er behov for en bestemt form for vejledning. Oprettelse af brugerprofiler anvendes til kontakten med ledningsejere og graveaktører i forbindelse med udlevering af ledningsoplysninger.

Med det foreslåede *stk. 2* videreføres gældende ret om, at Ledningsejerregistret opbevarer de ledningsoplysninger, som Ledningsejerregistret har sammenstillet og gjort tilgængelige for graveaktører efter § 15. Klima-, energi- og forsyningsministeren kan fastsætte regler om, hvordan og hvor længe Ledningsejerregistret opbevarer disse ledningsoplysninger.

Efter gældende ret kan klima-, energi- og forsyningsministeren med § 10, stk. 1, nr. 4, fastsætte regler om, hvor længe og hvordan Ledningsejerregistret kan opbevare de sammenstillede og tilgængeliggjorte ledningsoplysninger.

Bemyndigelsen om, hvor længe og hvordan Ledningsejerregistret kan opbevare de sammenstillede og tilgængeliggjorte ledningsoplysninger er udmøntet i bekendtgørelse om registrering af

ledningsejere og udlevering af ledningsoplysninger gennem Ledningsejerregistret. I § 24, stk. 1, fastsættes det, at Ledningsejerregistret opbevarer de ledningsoplysninger, som en ledningsejer har udleveret gennem sammenstillingsfunktionen, i 10 år efter graveperiodens ophør.

Ledningsejerregistret kan give adgang til ledningsoplysningerne, som Ledningsejerregistret opbevarer, til en ledningsejer eller graveaktør i tilfælde af f.eks. tvist mellem dem, jf. § 24, stk. 2. Endelig kan Ledningsejerregistret opbevare oplysningerne i mere end 10 år på anmodning fra ledningsejeren eller graveaktøren, f.eks. i tilfælde af tvist mellem dem.

Oplysningerne, der opbevares efter stk. 2 er anderledes end de oplysninger, som opbevares efter stk. 1. Oplysningerne, der opbevares efter denne bestemmelse, skal anvendes i tilfælde af graveskader, hvor det bliver et bevismæssigt spørgsmål, om Ledningsejerregistret har sammenstillet ledningsoplysninger, der udleveres af ledningsejeren korrekt. Oplysningerne vil skulle anvendes, hvis graveaktøren mener, at denne har modtaget noget andet, end ledningsejeren har udleveret til graveaktøren via Ledningsejerregistret.

Klima-, energi- og forsyningsministeren har derfor også en bemyndigelse til at fastsætte regler om, hvor længe oplysningerne kan opbevares. Oplysningerne er ledningsejernes og skal derfor ikke ligge i Ledningsejerregistret på ubestemt tid. Udgangspunktet er derfor fastsat til at være 10 år, eller forældelsesfristen for skader, men enkelte oplysninger kan blive i Ledningsejerregistret længere tid, f.eks. fordi der er en igangværende tvist om en graveskade, og Ledningsejerregistret derfor bør beholde de udleverede og sammenstillede ledningsoplysninger, indtil tvisten er afgjort.

Det forventes, at bemyndigelsen vil blive anvendt til at videreføre de gældende regler i bekendtgørelsen.

Med det foreslåede *stk. 3* videreføres gældende ret i lovens § 10, stk. 2, om, at klima-, energi- og forsyningsministeren er dataansvarlig myndighed for Ledningsejerregistret.

Efter gældende ret har klima-, energi- og forsyningsministeren ansvaret for Ledningsejerregistret og er dermed dataansvarlig for de personoplysninger, som Ledningsejerregistret indeholder, i henhold til databeskyttelsesforordningen og lov om supplerende bestemmelser til forordning om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger (databeskyttelsesforordningen). Behandlingen har hjemmel i databeskyttelsesforordningens artikel 6, stk. 1, litra e, hvorefter en offentlig myndighed kan behandle persondata, når behandlingen er nødvendig af hensyn til udførelsen af en opgave i samfundets interesse, eller som henhører under offentlig myndighedsudøvelse, som den dataansvarlige har fået pålagt. Opgaven med at drive Ledningsejerregistret er pålagt ved lov og er en myndighedsopgave, og ministerens dataansvar er delegeret til Styrelsen for Dataforsyning og Effektivisering i § 3, nr. 2, i bekendtgørelse nr. 236 af 17. februar 2021 om henlæggelse af bemyndigelser og opgaver til Styrelsen for Dataforsyning og Effektivisering.

Som dataansvarlig skal klima-, energi- og forsyningsministeren føre tilsyn med, at den, der udfører databehandlingen, overholder gældende regler for behandling af persondata. Klima-, energi- og forsyningsministeren skal i øvrigt fastsætte nærmere bestemmelser for, hvilke formål oplysningerne må anvendes til. Datatilsynet fører tilsyn med, at oplysninger behandles i overensstemmelse med persondataloven.

Som dataansvarlig skal klima-, energi- og forsyningsministeren endvidere fastsætte de generelle regler for opbevaring, anvendelse og sletning af registrets oplysninger. Der skal i den forbindelse fastsættes datasikkerhedsregler, som retter sig til den for systemet ansvarlige databehandler, dvs. den, der på vegne af klima-, energi- og forsyningsministeren behandler oplysningerne i systemet.

Databehandlingen og videregivelsen af oplysninger fra Ledningsejerregistret vil ske i overensstemmelse med de regler, som gælder efter databeskyttelsesforordningen mm. med de begrænsninger, som øvrig særlovgivning sætter. Der vil bl.a. være adgangskontrol ved enhver adgang til Ledningsejerregistrets oplysninger, ligesom der vil blive foretaget logning m.v. af brugen af Ledningsejerregistret.

Som dataansvarlig skal klima-, energi- og forsyningsministeren endvidere fastsætte de generelle bestemmelser om opbevaring, anvendelse og sletning af Ledningsejerregistrets oplysninger.

Der skal i den forbindelse fastsættes datasikkerhedsregler, som retter sig til den for systemet ansvarlige databehandler, dvs. den, der på vegne af klima-, energi- og forsyningsministeren behandler oplysningerne i systemet.

Ledningsejerregistret indeholder personoplysninger i form af navn og kontaktoplysninger på enkelte privatpersoner og enmandsejede virksomheder. Kontaktoplysningerne kan være e-mailadresser og telefonnumre.

Ledningsejerregistret vil endvidere indeholde oplysninger om, hvor en privatperson har forespurgt om ledningsoplysninger. Som udgangspunkt vil de almindelige kontaktoplysninger være offentligt tilgængelige, men privatpersoner kan på forespørgsel få en forespørgsel om ledningsoplysninger anonymiseret, så de almindelige personoplysninger ikke længere er offentligt tilgængelige, men kun er tilgængelige ved henvendelser til Ledningsejerregistret. Det kan f.eks. være, fordi en ledningsejer skal finde ud af, hvem der har gravet i nærheden af ledningsejerens ledning, der er blevet beskadiget af et gravearbejde. Læs mere i bemærkningerne til § 21, stk. 4.

Der henvises i øvrigt til afsnit 2.11. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 25

Med det foreslåede *stk. 1 og 2* videreføres gældende ret i § 10, stk. 1, nr. 1, om, at klima-, energi- og forsyningsministeren kan fastsætte regler om vilkår for adgang til Ledningsejerregistret, herunder hvordan brugere skal få adgang til og anvende de digitale selvbetjeningsløsninger, som Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet stiller til rådighed på Ledningsejerregistrets hjemmeside eller de webservices, som stilles til rådighed. Klima-, energi- og forsyningsministeren kan fastsætte regler om, at adgang til Ledningsejerregistret skal foregå via løsninger for elektronisk ID (eID).

Efter gældende ret kan klima-, energi- og forsyningsministeren fastsætte regler for brugen af Ledningsejerregistret, herunder om vilkårene for adgang til registret. Bestemmelsen sikrer, at brugernes handlinger i systemet kan logges og til at kontrollere, f.eks. at en ledningsejer kun kan ajourføre egne oplysninger, eller at en tjenesteyder kun kan tilgå de interesseområder for de ledningsejere, som tjenesteyderen har en aftale med. Bestemmelsen skal desuden sikre, at ledningsejeren får oplyst, hvem der forespørger om ledningsoplysninger.

Bestemmelsen er anvendt til at fastsætte regler om, hvordan ledningsejere og graveaktører skal have adgang til Ledningsejerregistret, herunder at adgang skal foregå via de af Ledningsejerregistrets udstillede webservices eller selvbetjeningsløsninger, som Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet stiller til rådighed for brugerne. Ledningsejerregistret udstiller en række webservices, som brugerne kan eller skal anvende, f.eks. til at forespørge om ledningsoplysninger, udlevere ledningsoplysninger, indberette interesseområder eller indberette graveskader. Af disse webservices er det alene udlevering af ledningsoplysninger gennem Ledningsejerregistret som kun kan ske via webservices. For så vidt angår forespørgsel om ledningsoplysninger, indberetning af interesseområder eller indberetning af graveskader kan dette gøres enten via webservices eller via de selvbetjeningsløsninger, som Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet stiller til rådighed for brugerne på Ledningsejerregistrets hjemmeside.

Ledningsejerregistret er et selvbetjeningssystem, og brugerne skal selv sørge for at indhente de nødvendige digitale signaturer for at få adgang til systemet.

Dette kan f.eks. være ved anvendelse af NemID, med et sikkerhedsniveau svarende til eller højere end OCES-standarden, eller eID og eIDAS, når der skal forespørges om ledningsoplysninger, jf. § 14, stk. 2, i bekendtgørelse om registrering af ledningsejere og udlevering af ledningsoplysninger gennem Ledningsejerregistret, eller ved anvendelse af et funktionscertifikat (FOCES), virksomhedscertifikat (VOCES) eller et tilsvarende kvalificeret certifikat i henhold til eID og eIDAS forordningen, når en ledningsejer skal etablere forbindelse til en webservice for at udlevere ledningsoplysninger til graveaktøren gennem Ledningsejerregistret, jf. § 20, stk. 2, og § 21, stk. 2, i bekendtgørelse om registrering af ledningsejere og udlevering af ledningsoplysninger gennem Ledningsejerregistret. Ledningsejerne skal således kunne identificere sig for at få adgang til de graveforespørgsler, ledningsejeren har modtaget, og for at kunne udlevere ledningsoplysninger.

Klima-, energi- og forsyningsministeren har endvidere fastsat regler om, at ledningsejere skal anvende den unikke id-nøgle, der følger med hver graveforespørgsel, for at kunne udlevere ledningsoplysninger, jf. § 21, stk. 3, i bekendtgørelse om registrering af ledningsejere og udlevering af ledningsoplysninger gennem Ledningsejerregistret.

Bestemmelsen sikrer, at klima-, energi- og forsyningsministeren kan fastsætte regler om, at der af hensyn til sikkerhed og logning, skal anvendes elektronisk ID ved adgang til Ledningsejerregistret.

Med det foreslåede *stk. 3* indsættes en bestemmelse om, at klima-, energi- og forsyningsministeren kan fastsætte regler om, at en privatperson, der ikke har et elektronisk ID (eID), kan lade en anden repræsentere sig, hvis personen skal forespørge om ledningsoplysninger eller registrere sig som ledningsejer i de digitale selvbetjeningsløsninger.

Bestemmelsen er ny og foreslås indsat, fordi en privatperson, der er fritaget fra at benytte elektronisk ID eller af anden årsag ikke har elektronisk ID, kan lade sig repræsentere af en anden person, hvis personen ønsker at forespørge om ledningsoplysninger eller registrere sig som ledningsejer. Det kan f.eks. være en privatperson, som ønsker at grave på egen grund, men ønsker at foretage en graveforespørgsel før gravearbejdet for at vide, om der ligger ukendte ledninger på grunden.

Formålet er at sikre, at en privatperson, der f.eks. er fritaget fra at have et elektronisk ID, kan få en anden person til at spørge på privatpersonens vegne.

*Til Kapitel 10**Delegation**Til § 26*

Klima-, energi- og forsyningsministeren har efter almindelige forvaltningsretlige regler en ulovbestemt adgang til at delegere sine beføjelser efter den foreslåede lov til myndigheder under Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet.

Det foreslås dog, at der i loven indsættes en hjemmel for klima-, energi- og forsyningsministeren til at bemyndige en under Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet oprettet styrelse eller tilsvarende institution til at udøve de beføjelser, der i loven er tillagt ministeren, med henblik på at kunne gennemføre en samlet regulering af spørgsmål om delegation, jf. nedenfor. Ministeren kan herefter i en bekendtgørelse udnytte adgangen til at delegere opgaver og beføjelser til en statslig myndighed under ministeriet.

Bemyndigelseshjemlen i *stk. 1* er formuleret, så den kan rumme statslige myndigheder, som organisatorisk er placeret direkte under ministeriet. Ministeren kan således efter den foreslåede bestemmelse delegere sine beføjelser efter loven til enhver myndighed inden for ministeriets administrative hierarki.

Der er alene adgang til at delegere til statslige myndigheder. Der kan således ikke i medfør af den foreslåede bestemmelse ske delegation til private virksomheder eller organisationer.

Det er hensigten, at Styrelsen for Dataforsyning og Effektivisering skal bemyndiges til at udøve ministerens beføjelser i henhold til loven efter den foreslåede bestemmelse. Styrelsen for Dataforsyning og Effektivisering driver og administrerer pt. Ledningsejerregistret.

I *stk. 2* foreslås indsat en hjemmel til, at klima-, energi- og forsyningsministeren kan afskære klageadgangen, hvis ministeren delegerer sin bemyndigelse til en styrelse. Bemyndigelsen kan f.eks. anvendes til at fastsætte regler om, at Styrelsen for Dataforsyning og Effektivisering skal give dispensation efter lovens § 12, stk. 2, samtidig med at muligheden for at klage til ministeren afskæres.

*Til Kapitel 11**Straf**Til § 27*

Med det foreslåede *stk. 1* videreføres gældende ret i lovens § 14, stk. 1, og dele af § 45, stk. 1, nr. 1, i bekendtgørelse om registrering af ledningsejere og udlevering af ledningsoplysninger gennem Ledningsejerregistret om, hvad en bruger af Ledningsejerregistret kan straffes for. Det foreslås, at medmindre strengere straf er forskyldt efter anden lovgivning, straffes med bøde den, der forsætligt eller groft uagtsomt:

- 1) Undlader at registrere sig som ledningsejer i til Ledningsejerregistret eller afgiver urigtige oplysninger til Ledningsejerregistret og derved overtræder lovens § 4.
- 2) Undlader at forespørge om ledningsoplysninger i Ledningsejerregistret, jf. § 7, stk. 1.
- 3) Undlader at udlevere ledningsoplysninger, jf. § 9.

Efter gældende ret kan en bøde pålægges en ledningsejer, der forsætligt eller groft uagtsomt undlader at indberette oplysninger til Ledningsejerregistret eller afgiver urigtige oplysninger og derved overtræder lovens § 6, jf. § 7, stk. 1 og 2.

Endvidere kan en graveaktør, der forsætligt eller groft uagtsomt undlader at forespørge om ledningsoplysninger i Ledningsejerregistret straffes efter § 45, stk. 1, nr. 1, jf. § 11, i bekendtgørelse om registrering af ledningsejere og udlevering af ledningsoplysninger gennem Ledningsejerregistret.

Endelig kan en ledningsejer, der forsætligt eller groft uagtsomt undlader at udlevere ledningsoplysninger til en graveaktør straffes efter § 45, stk. 1, nr. 1, jf. § 22, i bekendtgørelse om registrering af ledningsejere og udlevering af ledningsoplysninger gennem Ledningsejerregistret.

Bestemmelsen ændres, så de vigtigste grunde til, at der kan gives bødestraf, fastsættes i loven i stedet for at stå i bekendtgørelsen. Der påtænkes ikke at ændres på, hvornår der kan gives en bøde. En ledningsejer, der opdager, at en graveaktør ikke har forespurgt om ledningsoplysninger før et gravearbejde kan anmelde graveaktøren til politiet, der skal tage stilling til, om graveaktøren kan straffes.

Bødestraf kan f.eks. komme på tale i situationer, hvor en graveaktør gentagne gange graver uden at have forespurgt om ledningsoplysninger i Ledningsejerregistret, fordi graveaktøren ikke gider afvente, at denne modtager ledningsoplysningerne.

Bødestraf kan endvidere komme på tale, hvis en ledningsejer gentagne gange nægter at udlevere ledningsoplysninger til en bestemt graveaktør, medmindre ledningsejere nægter at udlevere ledningsoplysningerne, fordi graveaktøren f.eks. spørger med det formål at chikanere ledningsejeren.

Endelig kan bødestraf komme på tale, hvis en ledningsejer nægter at registrere sig som ledningsejer i Ledningsejerregistret, selv om ledningsejeren ejer ledninger, der er omfattet af lovens anvendelsesområde, jf. lovens § 1.

Læs mere om pligterne, som er bødebelagt i bemærkningerne til de enkelte bestemmelser, § 4, § 7, stk. 1 og § 9.

Med det foreslåede *stk. 2* videreføres gældende ret i bekendtgørelsens § 45, stk. 2, om, at en graveaktør, der udfører et uopsætteligt reparationsarbejde, ikke kan straffes efter stk. 1, nr. 2, hvis graveaktøren ikke kan afvente, at ledningsoplysningerne er indhentet, før gravearbejdet udføres.

Efter gældende ret kan en graveaktør, der udfører et uopsætteligt gravearbejde ikke straffes, hvis graveaktøren ikke har tid til at indhente ledningsoplysninger før gravearbejdet.

Graveaktøren skal opfylde betingelserne i § 13 i bekendtgørelse om registrering af ledningsejere og udlevering af ledningsoplysninger gennem Ledningsejerregistret for at undgå bødestraf for at undlade at forespørge om ledningsoplysninger. Reparationsarbejdet skal dermed afhjælpe en pludselig opstået skade, der

- 1) vil blive værre, hvis reparationsarbejdet skal afvente ledningsoplysningerne, eller
- 2) kan forårsage et betydeligt ressourcespild, fare for menneskeliv eller gøre miljøproblemer unødigt værre, hvis skaden ikke udbedres straks.

Bestemmelsen flyttes alene over i loven i stedet for kun at stå i bekendtgørelsen, fordi det er en vigtig undtagelse til, hvornår en graveaktør kan få bøde for forsætlig eller uagtsomt at undlade at forespørge om ledningsoplysninger. Læs mere i bemærkningerne til § 6, stk. 6.

Det foreslås i *stk. 3*, at gældende ret i lovens § 14, stk. 2, om, at der i regler, der af klima-, energi- og forsyningsministeren udfærdiges i medfør af loven, kan fastsættes bødestraf for forsætlig eller groft uagtsom overtrædelse af bestemmelser i reglerne.

Bestemmelsen er i gældende ret anvendt til at fastsætte regler om, at der kan gives bødestraf, hvis en ledningsejer forsætligt eller groft uagtsomt overtræder et påbud, som Forsvaret eller en anden offentlig myndighed har udstedt i medfør af § 3, stk. 4, eller § 4, stk. 1, 2. pkt., jf. § 45, stk. 1, nr. 2, i bekendtgørelse om registrering af ledningsejere og udlevering af ledningsoplysninger gennem Ledningsejerregistret. Eller hvis en ledningsejer har undladt at indberette oplysninger om egne ledninger, der ligger på Forsvarets ejendomme, når der ikke knytter sig særlige beskyttelsesinteresser til ledningen efter § 3, stk. 2-3, jf. § 45, stk. 1, nr. 1, i bekendtgørelse om registrering af ledningsejere og udlevering af ledningsoplysninger gennem Ledningsejerregistret.

Det forventes, at bestemmelserne vil blive videreført i bekendtgørelsen. Klima-, energi- og forsyningsministeren kan endvidere fastsætte regler om bødestraf for andre overtrædelser, hvis der bliver behov for dette. Det kan f.eks. være regler om, at den, der forsætligt eller groft uagtsomt misbruger adgangen til Ledningsejerregistret eller bebyrder Ledningsejerregistret med unødvendige forespørgsler, kan straffes med bøde.

Det foreslåede *stk. 4* viderefører gældende ret i lovens § 14, stk. 3, om, om, at der kan pålægges selskaber m.v. (juridiske personer) strafansvar i medfør af straffelovens kapitel 5.

Bestemmelsen gør det muligt, at også selskaber m.v. (juridiske personer) kan straffes for at overtræde lovens bestemmelser. Bestemmelsen forudsætter ligesom hvis de er en enkeltperson, der har overtrådt reglerne, at der foreligger en forsætlig eller groft uagtsom overtrædelse af bestemmelsen.

Til Kapitel 12

Ikrafttræden og overgangsregler

Til § 28

Det foreslås i *stk. 1*, at loven træder i kraft den 1. juli 2022.

Som konsekvens af, at der udfærdiges en ny hovedlov foreslås det i *stk. 2*, at lov om registrering af ledningsejere og udlevering af ledningsoplysninger gennem Ledningsejerregistret ophæves.

Det sikres endvidere, at bekendtgørelser udstedt i medfør af lov om registrering af ledningsejere og udlevering af ledningsoplysninger gennem Ledningsejerregistret forbliver i kraft, indtil de ophæves eller afløses af nye bekendtgørelser.

Det foreslås i *stk. 3-6*, at den gældende overgangsbestemmelse (indfasningsordning) videreføres. Efter bestemmelserne kan ledningsejeren indtil den 30. juni 2023 udlevere både efter de regler, der står i loven og efter reglerne i *stk. 3-6*, hvorefter en ledningsejer kan udlevere ledningsoplysninger direkte til graveaktøren, der har forespurgt om ledningsoplysninger, snarest muligt, og senest 5 hverdage efter at forespørgslen er modtaget. Reglerne i *stk. 3-6* er reglerne fra lov om registrering af ledningsejere, før loven blev ændret for at fastsætte regler om, at ledningsoplysningerne skal udleveres gennem Ledningsejerregistret.

Overgangsreglen blev indsat i lov nr. 1422 af 17. december 2019 om ændring af lov om registrering af ledningsejere i § 3. Overgangsbestemmelsen har været gældende fra 1. januar 2020 og gælder indtil den 30. juni 2023. Ledningsejerne har med overgangsbestemmelsen fået en indfasningsperiode på 3 ½ år til at standardisere og digitalisere deres ledningsoplysninger og tilpasse deres IT-systemer. I samme proces kan ledningsejeren forberede sig på at skulle anvende de nye krav til ledningsoplysningerne, når der skal registreres oplysninger om nye ledninger, dvs. ledninger, der graves ned i jorden eller anbringes på eller graves ned i havbunden på søterritoriet eller kontinentalsoklen.

Med det foreslåede *stk. 3* videreføres den gældende overgangsbestemmelse *stk. 3*, så en ledningsejer kan tilslutte et eller flere af sine interesseområder til udlevering gennem Ledningsejerregistret indtil den 30. juni 2023.

Bestemmelsen skal give en ledningsejer, der skal standardisere og digitalisere ledninger i flere interesseområder, mulighed for at udlevere ledningsoplysninger hurtigere gennem Ledningsejerregistret, efterhånden som ledningsoplysningerne bliver digitaliseret. Bestemmelsen betyder, at ledningsejerne kan tilslutte interesseområder til udlevering gennem Ledningsejerregistret, når de er klar til det.

Med det foreslåede *stk. 4* videreføres den gældende overgangsbestemmelse *stk. 2*, om, at ledningsejere indtil den 30. juni 2023 kan udlevere de nødvendige ledningsoplysninger direkte til en graveaktør efter fristen i *stk. 5*. De nødvendige ledningsoplysninger skal have et indhold og en kvalitet, så de er umiddelbart anvendelige ved gravearbejdet. Ledningsejeren skal dog ikke opfylde de efter § 9 fastsatte regler for ledningsoplysninger.

Bestemmelsen er en videreførelse af gældende ret, men er blevet omformuleret, fordi der ikke kan henvises til gældende ret i bestemmelsen, da gældende ret vil være en hentydning til den lov, der bliver ophævet med denne lov. I stedet står der i *stk. 4*, hvilke regler ledningsejeren skal overholde for at kunne udlevere ledningsoplysninger direkte til graveaktøren.

Bestemmelsen betyder, at ledningsejere indtil den 30. juni 2023 kan udlevere de nødvendige ledningsoplysninger direkte til graveaktørerne efter fristen i *stk. 5*. Ledningsejeren skal udlevere de nødvendige ledningsoplysninger, dvs. ledningsoplysninger, der har et indhold og en kvalitet, så de

er umiddelbart anvendelige ved gravearbejdet. Der er derimod ikke krav om, at ledningsejeren skal overholde de krav, der er fastsat i medfør af § 9, dvs. de mindstekrav til ledningsoplysningerne, som er fastsat i bekendtgørelse om registrering af ledningsejere og udlevering af ledningsoplysninger gennem Ledningsejerregistret.

Med det foreslåede *stk. 5* videreføres den gældende overgangsbestemmelse *stk. 4*, om, at en ledningsejer indtil den 30. juni 2023 uanset § 9, *stk. 1* og *2*, skal udlevere de nødvendige ledningsoplysninger snarest muligt, og senest 5 hverdage efter at graveforespørgslen er modtaget.

Den foreslåede bestemmelse er indsat, fordi en ledningsejer efter § 9, *stk. 1* og *2*, skal udlevere ledningsoplysninger snarest muligt og inden for 2 timer (*stk. 1*) eller 2 hverdage (*stk. 2*). Under indfasningsperioden kan en ledningsejer udlevere ledningsoplysninger efter denne bestemmelse, dvs. snarest muligt, og senest 5 hverdage efter at graveforespørgslen er modtaget, og en graveaktør kan derfor komme til at vente op til 5 hverdage på ledningsoplysninger. Dette er en videreførelse af retsstillingen, før loven blev ændret, så ledningsoplysninger skal udleveres gennem Ledningsejerregistret.

Bestemmelsen betyder, at ledningsejere skal udlevere ledningsoplysninger efter samme frist uafhængig af, om ledningsejeren udleverer gennem Ledningsejerregistret eller direkte til graveaktøren.

Med det foreslåede *stk. 6* videreføres den gældende overgangsbestemmelses *stk. 5*, så graveaktører indtil den 30. juni 2023, skal kunne modtage ledningsoplysninger både direkte fra ledningsejere, jf. *stk. 4*, og gennem Ledningsejerregistret.

Bestemmelsen er en videreførelse af gældende ret, men er blevet omformuleret, fordi der ikke kan henvises til gældende ret i bestemmelsen, da gældende ret vil være en hentydning til den lov, der bliver ophævet med denne lov. I stedet står der i bestemmelsen, at graveaktøren skal kunne modtage ledningsoplysningerne direkte fra ledningsejere og gennem Ledningsejerregistret.

Med lovforslaget vil en graveaktør modtage alle ledningsoplysninger gennem Ledningsejerregistret. Under indfasningsperioden kan en ledningsejer imidlertid stadig udlevere efter de hidtil gældende regler, hvilket betyder, at en ledningsejer kan udlevere ledningsoplysninger direkte til graveaktøren.

Bestemmelsen vil betyde, at en graveaktør under indfasningsperioden skal kunne modtage ledningsoplysninger både direkte fra ledningsejere og gennem Ledningsejerregistret for at være sikker på at modtage alle ledningsoplysninger fra ledningsejere.

Med det foreslåede *stk. 7* indsættes en bestemmelse om, at det indtil den 31. december 2029 er frivilligt for en ledningsejer, der ejer en vejafvandingsledning, som er nedgravet i jorden senest den 30. juni 2023, at registrere et interesseområde for ledningen og udlevere ledningsoplysninger for ledningen. Registrerer ledningsejeren interesseområde for en vejafvandingsledning, skal ledningsejeren senest den 1. juli 2023 udlevere ledningsoplysninger om ledningen efter reglerne i § 9. indtil den 30. juni 2023 kan ledningsejeren udlevere ledningsoplysninger efter *stk. 3-5*.

Bestemmelsen er ny og foreslås indsat for at gennemføre DUTAftalen mellem Finansministeriet og KL. Bestemmelsen giver ledningsejere en længere periode til at standardisere og digitalisere vejafvandingsledninger, der er gravet ned i jorden inden den 1. juli 2023. Ledningsejere kan således

frem til den 31. december 2029 selv planlægge, hvornår ledningsejeren ønsker at registrere et interesseområde for disse vejafvandingsledninger og begynde at udlevere ledningsoplysninger om denne gennem Ledningsejerregistret.

Ledningsejeren kan indtil den 31. december 2029 registrere interesseområde om disse vejafvandingsledninger, efterhånden som ledningsejeren er klar til at udlevere digitaliserede og standardiserede ledningsoplysninger om ledningen. Ledningsejeren behøver således ikke vente med at registrere interesseområde, indtil alle de vejafvandingsledninger, der er gravet ned inden den 1. juli 2023, er digitaliserede.

Vælger ledningsejeren at udlevere ledningsoplysninger om vejafvandingsledninger, der er gravet ned inden den 1. juli 2023, skal ledningsejeren udlevere ledningsoplysningerne efter hovedreglerne i loven. Ledningsejeren kan ikke få en dispensation efter lovens § 12 om ledningsejere, der er i Ledningsejerregistret på frivillig basis, fordi ledningsejeren allerede har andre ledninger, der er omfattet af lovens § 1 (anvendelsesområdet).

Til § 29

Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland.